

Tryggingarskilmálar

Tryggingarskilmálar þessir snúa að þér sem tryggingaþega okkar og samningsaðila.

A-hluti – Bótapættir

Hér er að finna sérstakar reglur er varða þá þætti sem um samdist okkar í millum. Hér má einkum lesa hvaða bætur við greiðum og í hvaða tilvikum bætur eru skertar eða útilokaðar. Auk þess er lýst sérstökum skyldum og skuldbindingum sem hafa verður í huga. Skyldur og skuldbindingar sem gilda um alla þætti er einnig að finna í B-hluta.

Þátturinn Ellilífeyrir – Framtíðarlífeyrir Perspektive E170

	Blaðsíða
1. Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta.....	1
2. Greiðsla úr hagnaðarhlutdeild	3
3. Bótapegi og millifærsla greiðslna	6
4. Útilokanir frá bótum og takmarkanir bóta.....	7
5. Samstarfsskyldur þínar	7
6. Kostnaður vegna samningsins	8
7. Undanþága frá greiðslu iðgjalds.....	9
8. Uppsögn	10
9. Möguleikar við samningsgerð.....	11
10. Breytingar á þættinum Ellilífeyrir – Framtíðarlífeyrir Perspektive E170.....	17

B-hluti – Skyldur sem gilda um alla þætti

Hér er að finna mikilvægar skyldur og skuldbindingar sem gilda um fleiri en einn þátt. Frekari skyldur og skuldbindingar er að finna í A-hluta. Reglur B-hluta gilda um allan samninginn svo framarlega sem gildissvið þeirra er ekki skilmerkilega takmarkað.

	Blaðsíða
1. Tilkyningaskylda fyrir samningsgerð.....	28
2. Skyldur sem snerta greiðslu iðgjalds	28
3. Frekari samstarfsskyldur.....	29
4. Breytingar á B-hluta	30

C-hluti – Almennar reglur

Reglur C-hluta gilda um allan samninginn, svo framarlega sem gildissvið þeirra er ekki skilmerkilega takmarkað.

	Blaðsíða
1. Upphaf tryggingarverndar	31
2. Tryggingarskírteini	31
3. Þýskur réttur	31
4. Varnarþing	31
5. Fyrning	31
6. Upplýsingagjöf á samningstímanum.....	32
7. Breytingar á C-hluta.....	32

Hugtakaskýringar

Í lok tryggingarskilmálanna er að finna skilgreiningar helstu hugtaka sem notuð eru í textanum. Í texta fyrsta tryggingarþáttar eru þessi hugtök auðkennd með „→“. Dæmi: →**Tryggingapegi**.

	Blaðsíða
Hugtakaskýringar	33

A-hluti – Bótapættir

Hér er að finna sérstakar reglur er varða þá þætti sem um samdist okkar í millum. Hér má einkum lesa hvaða bætur við greiðum og í hvaða tilvikum bætur eru skertar eða útilokaðar. Auk þess er lýst sérstökum skyldum og skuldbindingum sem hafa verður í huga. Skyldur og skuldbindingar sem gilda um alla þætti er einnig að finna í B-hluta.

Þátturinn Ellilífeyrir – Framtíðarlífeyrir Perspektíve E170

Hér er að finna reglur er varða þáttinn „Ellilífeyrir“. Ef fleiri þættir eru innifaldir í samningnum er í reglum þeirra fjallað um þáttinn „Ellilífeyrir“ sem grunnþátt.

1. Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta

Í þessum hluta er fjallað um:

- 1.1 Hvaða bætur greiðum við frá upphafi lífeyristöku?
- 1.2 Hvaða bætur greiðum við við andlát fyrir upphaf lífeyristöku?
- 1.3 Hvaða bætur greiðum við við andlát eftir upphaf lífeyristöku?
- 1.4 Hvaða reikniforsendur gilda um trygginguna?

1.1 Hvaða bætur greiðum við frá upphafi lífeyristöku?

(1) Ævilangur lífeyrir

Ef hinn **→tryggði** er á lífi við umsamið upphaf lífeyristöku greiðum við upphæð sem nemur tryggðum lífeyri eins og hann er á þeim tímapunkti, með því skilyrði að hinn tryggði sé enn á lífi.

Allt eftir því hvernig um var samið greiðum við lífeyrinn mánaðarlega, ársfjórðungslega, á hálfis árs fresti eða einu sinni á ári, og alltaf á fyrsta **→virka bankadegi** eftir umsamda gjaldþaga.

(2) Upphæð ævilífeyris

Upphæð lífeyris reiknum við út við upphaf lífeyristöku

- út frá þeim heildarhöfuðstóli sem fyrir hendi er við upphaf lífeyristöku (sjá 3. mgr.) og
- með þeim reikniforsendum sem ríkja á þeim tímapunkti (sjá tölu. 1.4, 3. mgr.). Ráðandi reikniforsendur eru reiknivextir og dánartíðnaftan (→**töflur**), sem við notum þegar reikna á út iðgjald við upphaf lífeyristöku, þegar gera skal nýja sambærilega samninga um lífeyristryggingu með tafarlausu upphafi lífeyristöku, sem og **→kostnaður** vegna þáttarins Ellilífeyrir samkvæmt tölu. 6.1, mgr. 2b), sem lagður var til grundvallar við samningsgerð.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ reiknum við upphæð ævilífeyris út frá þættinum „Ellilífeyrir“ sem og upphæð eftirlífendalífeyris og hugsanlega lífeyris munaðarlausra við upphaf lífeyristöku út frá ráðandi reikniforsendum við upphaf lífeyristöku samkvæmt setningu 1. Þá tökum við, í ráðandi reikniforsendum samkvæmt setningu 1, einnig mið af **→kostnaði** þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ frá upphafi lífeyrisgreiðslu (sjá nánar reglur þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ í liðnum „Ítarlegri reglur um kostnað vegna samningsins“, undirliður „Annar kostnaður“).

Umsamið samband eftirlífendalífeyris og hugsanlega lífeyris munaðarlausra við ævilífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“ breytist ekki.

Ef útreiknaður lífeyrir við upphaf lífeyristöku er lægri en umsaminn tryggður lágmarkslífeyrir greiðum við tryggðan lágmarkslífeyri.

(3) Upphæð heildarhöfuðstóls

Heildarhöfuðstóll samanstendur af

- **→bótahöfuðstól** sem fyrir hendi er úr þættinum „Ellilífeyrir“ (að meðtöldum (auknum) höfuðstólsbónus, sjá tölu. 2.2.3, mgr. 2),
- hlut í lokahagnaði (sjá tölu. 2.2.4) og
- hlutdeild í **→matssjóðunum** (sjá tölu. 2.3).

Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, þá felur heildarhöfuðstóllinn auk þess í sér **→bótahöfuðstóllinn**, hlutdeild í lokahagnaði og hlutdeild í **→matssjóðum** þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ (sjá nánar reglur þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ í liðnum „Ítarlegri reglur um hagnaðarhlutdeild“).

Við upphaf lífeyristöku er **→bótahöfuðstóll** úr þættinum „Ellilífeyrir“, tilgreindur sem tryggður höfuðstóll í tryggingarskírteininu, til ráðstöfunar fyrir myndun lífeyris samkvæmt 1. mgr. Þetta gildir þegar samið hefur verið um iðgjaldsgreiðslur. Við getum ekki ábyrgst **→bótahöfuðstól** sem er hærri en tryggður höfuðstóll.

Breytingar á samningi geta haft áhrif á tryggða höfuðstóllinn. Upplýsingar um áhrifin er að finna í viðkomandi liðum þessara tryggingarskilmála. Við breytingar felur tryggði höfuðstóllinn í sér að minnsta kosti **→tryggðan prósentuhlut** fyrir samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjalda sem samið var um við samningsgerðina. Við tilgreinum umsamda **→tryggða prósentuhlutinn** í tryggingarskírteininu.

1.2 Hvaða bætur greiðum við við andlát fyrir upphaf lífeyristöku?

(1) Bætur við andlát fyrir upphaf lífeyristöku

a) **Bætur án þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“** Ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og ef **→hinn tryggði** andast fyrir upphaf lífeyristöku greiðum við bætur sem samanstanda af

- **→bótahöfuðstól** sem fyrir hendi er úr þættinum „Ellilífeyrir“ (að meðtöldum (auknum) höfuðstólsbónus, sjá tölu. 2.2.3, mgr. 2),
- hlut í lokahagnaði (sjá tölu. 2.2.4) og
- hlutdeild í **→matssjóðunum** (sjá tölu. 2.3),

b) **Bætur með þættinum „Höfuðstóll við andlát“** Ef samið var um þáttinn „Höfuðstóll við andlát“ og **→hinn tryggði** andast fyrir upphaf lífeyristöku greiðum við bætur sem ráðast af reglum um þáttinn „Höfuðstóll við andlát“, liðnum „Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta“, undirliðnum „Hvaða bætur greiðum við?“

c) **Bætur með þættinum „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega með þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“** Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ og **→hinn tryggði** andast fyrir upphaf lífeyristöku greiðum við bætur sem ráðast af reglum

- þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“, í liðnum „Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta“, undirliðnum „Hvaða bætur greiðum við við andlát hins tryggða?“, málsgreininni „Eftirlífendalífeyrir“ og, ef við á,

- þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, liðnum „Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta“, undirliðnum „Hvaða bætur greiðum við við andlát hins tryggða?“, málsgrein „Lífeyrir munaðarlausra“.

(2) Hæri greiðslur undir vissum kringumstæðum

Ef **→hinn tryggði** andast innan fyrstu 3ja mánaða frá fæðingu barns hins tryggða eða frá því að hinn tryggði ættleiðir ófullveðja einstakling, greiðum við höfuðstól sem nemur 25.000 evrum, óháð greiðslum samkvæmt 1. mgr. Ef um fjölburafæðingar eða ættleiðingar fleiri en eins barns er að ræða greiðum við höfuðstólinn aðeins einu sinni.

Ef þú tilkynnir okkur skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) um fæðinguna eða ættleiðinguna innan þriggja mánaða lengist þessi tryggingarvernd við andlát í samtals sex mánuði.

1.3 Hvaða bætur greiðum við við andlát eftir upphaf lífeyristöku?

(1) Bætur við umsamda greiðslu höfuðstóls við andlát án þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“

Ef **→hinn tryggði** andast eftir upphaf lífeyristöku og ef

- samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku og
- ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“, greiðum við umsaminn höfuðstól að frádregnum þeim tryggða lífeyri sem þegar hafði verið greiddur **→frá upphafi lífeyristöku**. Við greiðslu höfuðstólsins fellur tryggingin niður.

(2) Bætur við umsamda greiðslu höfuðstóls við andlát og umsaminn þátt „Eftirlífendalífeyrir“

Ef sá sem síðast er á lífi (**→hinn tryggði** eða **→hinn meðtryggði**) andast eftir upphaf lífeyristöku og ef

- samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku og
- ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ þá greiðum við umsaminn höfuðstól, að frádreginni einni útborgaðri tryggðri lífeyrisgreiðslu úr þættinum „Ellilífeyrir“, **→frá upphafi lífeyristöku**, fyrir hvern gjaldþaga lífeyrisgreiðslu sem sá hefur lífað sem lengst lífið. Við greiðslu höfuðstólsins fellur tryggingin niður.

1.4 Hvaða reikniforsendur gilda um trygginguna?

(1) Reikniforsendur við útreikning tryggðra bóta á þeim tíma þegar samningur er gerður og við útreikning endurkaupsvirðis

a) Reikniforsendur við útreikning tryggðra bóta

Á þeim tíma þegar samningurinn er gerður notum við við útreikning á tryggðum lágmarkslífeyri svofelldar reikniforsendur fyrir lífeyristöku:

- dánartíðnitöflu okkar „AZ 2012 R U“ (**→töflur**),
- reiknivextina 0,9 prósent og
- **→kostnað** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ (sjá nánar í tölu. 6.1. mgr. 2, b-lið).

Ef samið var um fleiri þætti, auk þáttarins „Ellilífeyrir“, beitum við við útreikning á tryggðum greiðslum úr þessum þáttum frekari **→töflum** sem tilgreindar eru í reglum viðkomandi þátta.

b) Reikniforsendur við útreikning endurkaupsvirðis

Endurkaupsvirði þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölu. 8.2 reiknum við með svofelldum reikniforsendum iðgjaldaútreiknings:

- reiknivöxtunum 0,25 prósent og

- **→kostnaði** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ (sjá nánar í tölu. 6.1). Þá beitum við ekki dánartíðnitöflu (**→töflur**).

(2) Reikniforsendur þegar tryggður lágmarkslífeyrir hækkar og í öðrum tilvikum

Þegar tryggður lágmarkslífeyrir hækkar (til dæmis vegna viðbótagreiðslna) reiknum við hækkun tryggðs lágmarkslífeyris í grundvallaratriðum með reikniforsendunum (einkum reiknivöxtum, **→töflum** og **→kostnaði** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“), sem við lögðum til grundvallar við samningsgerð.

Ef aðrar reikniforsendur en þær sem lágu til grundvallar við samningsgerð eru í gildi á hækkunardegi og snerta útreikning á **→bótasjóði** í nýjum sambærilegum tryggingum samkvæmt 3. mgr., a-lið, vegna ákvarðana eftirlitsyfirvalda og/eða opinberra yfirlýsinga Félags þýskra tryggingafæðinga (DAV), getum við sömuleiðis lagt þær til grundvallar við hækkun tryggðs lágmarkslífeyris. Ef gildandi reikniforsendur fyrir útreikning á **→bótasjóði** breytast á ný eftir hækkun tryggðs lágmarkslífeyris, getum við við síðari hækkun tryggðs lágmarkslífeyris beitt nýju reikniforsendunum eða lagt áfram til grundvallar þær reikniforsendur sem síðast var beitt við hækkun tryggðs lágmarkslífeyris.

Við greinum þér frá því ef við beitum öðrum reikniforsendum en við samningsgerð eða við síðustu hækkun tryggðs lágmarkslífeyris.

Prósentur **→kostnaðar** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölu. 6.1, mgr. 2, b-lið, sem notaðar voru við samningsgerð, haldast óbreyttar.

Að undanskildum hækkunum tryggðs lágmarkslífeyris gilda þær reglur samsvarandi, ef í viðkomandi liðum þessara tryggingarskilmála er skýrt kveðið á um slíkt (til dæmis við hækkun frekari umsaminna þátta sökum lengds iðgjaldsgreiðslutíma).

(3) Reikniforsendur við útreikning á upphæð ævilífeyris við upphaf lífeyristöku

Við upphaf lífeyristöku reiknum við upphæð ævilífeyris með þeim reikniforsendum sem ríkja á þeim tímamarki. Ráðandi reikniforsendur eru reiknivextir og dánartíðnitaflan (**→töflur**), sem við notum, þegar reikna á út iðgjald við upphaf lífeyristöku, þegar gera skal nýja sambærilega samninga um lífeyristryggingu með tafarlausu upphafi lífeyristöku, sem og **→kostnaður** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölu. 6.1, mgr. 2, b-lið, sem lagður var til grundvallar við samningsgerð.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ reiknum við upphæð ævilífeyris út frá þættinum „Ellilífeyrir“ sem og upphæð eftirlífendalífeyris og hugsanlega lífeyri munaðarlausra við upphaf lífeyristöku út frá ráðandi reikniforsendum við upphaf lífeyristöku samkvæmt setningu 2. Ráðandi reikniforsendur eru í því tilvik sömuleiðis **→kostnaður** þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ frá upphafi lífeyrisgreiðslu (sjá nánar reglur þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ í liðnum „Ítarlegri reglur um kostnað vegna samningsins“, undirliður „Annar kostnaður“).

a) Sambærilegt gildir um lífeyrstryggingu

- sem gerir ráð fyrir greiðslu ævilangs tryggðs lífeyris, greiðslu bóta við andlát sem og eftirlifendabóta frá upphafi lífeyristöku, ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, og sem
- gerir ekki ráð fyrir áhættumati vegna lífeyrisgreiðslna og
- gerir ekki ráð fyrir frekari tryggðum bótum á bótageiðslutíma, svo sem bótum vegna óvinnufærni eða umönnunarbóta og
- sem hefur að geyma, í tryggingarskilmálunum, reglur um hlutdeild í hagnaði frá upphafi lífeyristöku, sem samrýmast efnislega þeim skilmálum samningsins sem lúta að eðli hagnaðarhlutdeildar, útreikningi hagnaðarhlutdeildar og notkun slíks (sjá tölu. 2.2.5).

Dæmi um sambærilegar lífeyrstryggingar er að finna í tryggingagögnunum.

b) Ef, við upphaf lífeyristöku, ekki eru neinar sambærilegar lífeyrstryggingar í boði hjá okkur á þýska líftryggingamarkaðnum, í skilningi mgr. a-liðar, skuldbindum við okkur til að fastsetja reikniforsendur,

- sem fengnar eru samkvæmt viðurkenndum tryggingastærðfræðilegum grunnreglum og sem við teljum sanngjarnar af þeim sökum og
- sem tryggja að við getum til frambúðar staðið við skuldbindingar okkar á grundvelli samninganna.

Í tilviki sem þessu köllum við til óháðan umsjónaraðila sem á að sannreyna reikniforsendurnar og staðfesta að þær séu hæfilegar.

Ef við, við upphaf lífeyristöku, bjóðum margvíslegar sambærilegar lífeyrstryggingar í skilningi mgr. a-liðar á þýska lífeyrstryggingamarkaðnum beitungum við reikniforsendum sambærilegrar lífeyrstryggingar sem leiðir til hærri → **tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku**. Í því tilviki er það forsenda að þú getir á ný samið um sambærilegu lífeyrstrygginguna í skilningi mgr. a-liðar.

c) Málsgrein 3 á ekki við um útreikning á tryggðum lágmarkslífeyri (sjá nánar í mgr. 1, a-lið).

2. Bætur úr hagnaðarhlutdeild

Um hlutdeild í hagnaði gilda eftirfarandi reglur. Ef sérákvæði gilda um einstaka þætti er þau að finna í reglum viðkomandi þáttar.

Í þessum hluta er fjallað um:

- 2.1 Hverjar eru forsendurnar fyrir hlutdeild í hagnaðinum?
- 2.2 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í hagnaðinum?
- 2.3 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í matssjóðunum?

2.1 Hverjar eru forsendurnar fyrir hlutdeild í hagnaðinum?

(1) Engin trygging fyrir upphæð hagnaðarhlutdeildar. Við getum ekki ábyrgst upphæð hagnaðarhlutdeildar. Annars vegar ræðst upphæð hagnaðarhlutdeildar af mörgum atriðum sem ekki verða séð fyrir og sem við höfum einungis takmörkuð áhrif á. Mikilvægasti áhrifaþátturinn er þróun fjármálamarkaðarins. En þróun þeirrar áhættu sem við tryggjum og kostnaðar skipta hér einnig máli. Hins vegar hlýst hagnaðarhlutdeildin af orsakamiðaðri aðferð (sjá nánar um það í einstökum atriðum í tölu. 2.2 og 2.3 í 2. mgr.). Í óhagstæðasta tilviki getur hagnaðarhlutdeild samningsins verið núll.

Við upplýsum þig árlega um þróun hagnaðarhlutdeildarinnar.

(2) Einstakir liðir hagnaðarhlutdeildar

Hagnaðarhlutdeildin felur í sér 2 liði:

- hlutdeild í hagnaði (sjá nánar einkum tölu. 2.2) og
- hlutdeild í → **matssjóðunum** (sjá nánar einkum tölu. 2.3).

Varðandi hagnaðarhlutdeild förum við hverju sinni að fyrirmælum eftirfarandi laga

- laga um tryggingarsamninga (VVG), þá sérstaklega 153. gr. VVG,
- lagagreina um eftirlit með tryggingarsamningum (VAG), þá sérstaklega 139. og 140. gr. VAG
- og þeim reglugerðum sem gefnar hafa verið út þar um, sem og birtum reglugerðum í þeirri útgáfu sem í gildi er hverju sinni, einkum og sér í lagi reglugerð um lágmarksendurgreiðslu líftryggingariðgjalda (MindZV).

(3) Ráðandi hagnaður og matssjóðir

Grundvöllur hlutdeildar í hagnaði er hagnaðurinn, sem við finnum árlega innan ramma ársuppgjörsins samkvæmt fyrirmælum verslunarlaga (HGB). Við ákvörðun ársuppgjörs er - að teknu tilliti til gildandi fyrirmæla og reglna um eftirlitsnefndir - ákvarðað hver hlutur árlegs hagnaðar skal vera sem fellur tryggingartökum í heild sinni í skaut. Þennan hluta hagnaðar færur við → **varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** til tekna, svo framarlega sem hann er ekki færður beint hagnaðartengdum samningum til tekna. → **Varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** má eingöngu ráðstafa til hlutdeildar → **tryggingaþega** í hagnaði. Við getum aðeins í lögheimiluðum undantekningartilvikum vikið frá þessu að fengnu samþykki viðkomandi eftirlitsyfirlvalda hvað okkur varðar.

Forsenda fyrir hlutdeild í → **matssjóðum** eru matssjóðirnir, sem við reiknum út samkvæmt fyrirmælum verslunarlaga (HGB), sem eru aðgengileg, og á það við um ráðandi fyrirmæli laga um tryggingaeftirlit um hlutdeild í matssjóðum allra samninga sem rétt eiga á hlutdeild í matssjóðum.

Færsla yfir í → **varasjóð vegna endurgreiðslu iðgjalda** leiðir ekki til þess að samningurinn eigi kröfu til tiltekinnar hagnaðarhlutdeildar.

2.2 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í hagnaðinum?

Hlutdeild í hagnaði er ákveðin með orsakamiðaðri aðferð. Hér á eftir gerum við grein fyrir því

- hvers vegna við myndum hagnaðarhópa (sjá tölu. 2.2.1),
- hvernig við reiknum út hagnaðarhlutdeild samningsins til að ákvarða → **hlut** í lokahagnaði (sjá tölu. 2.2.2) og
- hvernig samningurinn öðlast hlutdeild í hagnaði á samningstímanum (sjá tölu. 2.2.3 til 2.2.5).

Fjármagn til hlutdeildar í hagnaði er alltaf fengið úr → **varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá tölu. 2.1, mgr. 3). Það er ekki nema það hafi þá þegar verið fært til tekna beint á þá samninga sem rétt eiga á hagnaðarhlutdeild sem fjármagnið er skuldfært á tekjur rekstrarársins.

2.2.1 Myndun hagnaðarhópa

Einstakar tryggingar leggja mismunandi mikið af mörkum við myndun hagnaðarins. Þess vegna tökum við sambærilegar tryggingar saman í svonefnda hagnaðarhópa. Innan hagnaðarhópanna eru síðan mismunandi undirhópar þar sem horft er til frekari einkenna sem greina þá að. Skipun einstakra samninga í hagnaðar- og undirhóp ræðst til dæmis af

- eðli áhættunnar sem tryggð er (til dæmis andláts- eða örorkuáhætta),
- því stigi sem tryggingin er á (til dæmis fyrir eða eftir upphaf lífeyristöku),
- tryggingarbyrjun eða
- eðli iðgjaldsgreiðslu.

Hagnaði sem ætlaður er tryggingartökum í heild sinni jöfnum við á einstaka hagnaðar- og undirhópa. Þá tókum við mið af því að hve miklu leyti hagnaðar- og undirhópar tóku þátt í myndun hagnaðarins.

Upplýsingar um það hvaða hagnaðar- og undirhópi tryggingin tilheyrir er að finna í tryggingagögnunum undir fyrirsögninni „Hvaða hagnaðarhópar og undirhópar liggja samningnum til grundvallar?“. Skipun í hópa ræður því hvernig hagnaðarhlutum er ráðstafað síðar meir.

2.2.2 Prósentuhlutur hlutdeildar í hagnaði ákvarðaður

Til að finna þá hagnaðarhlutdeild sem tryggingu þinni er úthlutað samkvæmt fastákveðinni aðferð (sjá tölu. 2.2.3 til 2.2.5) skilgreindir stjórnin, að fenginni tillögu **→ábyrgs tryggingafræðings** fyrir upphaf hvers almanaksárs, upphæð **→prósentuhluta í hagnaði** fyrir eitt ár í senn (svonefnd hagnaðaryfirlýsing).

→Prósentuhlutir í hagnaði einstakra hagnaðar- og undirhópa (sjá tölu. 2.2.1) sem og mismunandi tegunda hagnaðarhlutdeilda (sjá tölu. 2.2.3 til 2.2.5) eru ákvarðaðir sem prósentuhluti tiltekinnar **→reiknistuðla**. Ákvörðun **→prósentuhluta í hagnaði** getur í óhagstæðasta tilviki leitt til þess að ekki verði ráðstafað neinum hagnaðarhlut til viðkomandi samnings eða ekki öllum tegundum hagnaðarhlutdeilda sem til álita koma (sjá tölu. 2.2.3 til 2.2.5).

→Prósentuhlutir í hagnaði eru birtir árlega í viðauka við ársskýrslu okkar sem hægt er að panta hjá okkur hvenær sem er, eða við greinum þér frá þeim með öðrum hætti.

Ef samið var um tryggingu með eingreiðslu iðgjalds eða iðgjaldsgreiðslutíma sem nemur allt að 9 árum eða með skemmri **→biðtíma** en 9 ár, gilda um þáttinn „Ellilífeyrir“ á tilteknu tímabili sérstakir **→hagnaðarhlutar**. Þeir víkja frá þeim **→prósentuhlutum hagnaðarhlutdeilda** sem tilgreindir eru í viðauka ársskýrslunnar fyrir undirhóp tryggingarinnar.

Ef um trygginguna gilda eigin **→prósentuhlutir í hagnaði** við samningsgerðina má finna upplýsingar um upphæðina um það tímabil sem eigin prósentuhlutur í hagnaði er ráðstafað til þín, í tryggingargögnunum undir fyrirsögninni „Ábendingar um eigin prósentuhluti í hagnaði“.

2.2.3 Samfelld hlutdeild í hagnaði fyrir upphaf lífeyristöku

Fyrir upphaf lífeyristöku veitum við þættinum „Ellilífeyrir“, allt eftir því hvaða hagnaðar- eða undirhópi trygging þín tilheyrir, hlutdeild í hagnaði okkar (samfelldir hagnaðarhlutar).

Samfelldur hagnaðarhlutur fyrir upphaf lífeyristöku samanstendur af hlut í vaxtahagnaði og hlut í viðbótarhagnaði. Upphæð þeirra má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni (sjá tölu. 2.2.2) og getur hún einnig verið núll.

(1) Útreikningur og úthlutun reglubundinna hagnaðarhlutdeilda

Upphæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn eru ákvarðaðir samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar skilgreindar **→prósentur hagnaðarhlutdeilda** eins og þær eru í gildi á hverjum tíma (sjá tölu. 2.2.2) og viðkomandi **→reiknistuðul**.

Við reiknum daglega út vaxtahagnað og hlut í viðbótarhagnaði fyrir einn dag í einu út frá fastákveðinni

árlegri **→prósentu hagnaðarhluta** sem um þá hagnaðarhluti gildir og úthlutum þeim daglega.

→Reiknistuðull hlutar í daglegum vaxtahagnaði og hlutar í daglegum viðbótarhagnaði er **→bótahöfuðstóll** tryggingarinnar (að meðtöldum (auknum) höfuðstólsbónus).

(2) Ráðstöfun hagnaðarhluta

Úthlutuðum hagnaðarhlutum að frádregnum umsýslukostnaði (**→kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu. 6.1, a-lið, ráðstöfum við samkvæmt eftirfarandi:

a) Höfuðstólsbónus

aa) Hækkun bótahöfuðstóls þáttarins „Ellilífeyrir“

Ef samið var um höfuðstólsbónus ráðstöfum við daglegum hagnaðarhlutum úr þættinum „Ellilífeyrir“ að frádregnum umsýslukostnaði (**→kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu. 6.1, a-lið, til að hækka **→bótahöfuðstól** þáttarins „Ellilífeyrir“.

Með því að hækka **→bótahöfuðstól** hækka um sömu upphæð bætur við andlát fyrir upphaf lífeyristöku (sjá 1. mgr. tölu. 1.2, a-lið).

bb) Hækkun tryggða höfuðstólsins

Í byrjun hvers tryggingarárs, þó fyrst í byrjun annars tryggingarárs, könnum við hvort hægt sé að hækka tryggða höfuðstólinn sem er að minnsta kosti til ráðstöfunar í lok **→biðtímans**.

Til þess þarf að uppfylla eftirfarandi skilyrði:

- **→Bótahöfuðstóll** þáttarins „Ellilífeyrir“ er að minnsta kosti jafn há og **→tryggðir prósentuhlutirnir** fyrir samtölu greiddra ellilífeyrисиðgjalda sem samið var um við samningsgerðina að viðbættum hækkunum á tryggða höfuðstólum, ef við á.
- Samtala **→bótahöfuðstóls** þáttarins „Ellilífeyrir“ og greiddra ellilífeyrисиðgjalda sem samið var um, að frádregnum **→kostnaði** sem prósentur af iðgjaldi skv. tölu. 6.1, mgr. 1 a) og 2 a), er að minnsta kosti jafn há og tryggður höfuðstóll ellilífeyrisþáttarins að viðbættum hækkunum, ef við á.

Ef þessi skilyrði eru fyrir hendi beitum við

- þeim daglegu hagnaðarhlutum þáttarins „Ellilífeyrir“ sem úthlutað var á liðnu tryggingarári, að frádregnum umsýslukostnaði (**→kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu. 6.1, a-lið, og
- þeim árlegu hagnaðarhlutum úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta, til hækunar á tryggðum höfuðstól þáttarins „Ellilífeyrir“.

Tryggður lágmarkslífeyrir hækkar ekki við þetta.

b) Aukinn höfuðstólsbónus

aa) Hækkun bótahöfuðstóls þáttarins „Ellilífeyrir“

Ef samið var um aukinn höfuðstólsbónus ráðstöfum við daglegum hagnaðarhlutum úr þættinum „Ellilífeyrir“ að frádregnum umsýslukostnaði (**→kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu. 6.1, a-lið, til að hækka **→bótahöfuðstól** þáttarins „Ellilífeyrir“.

Með því að hækka **→bótahöfuðstól** hækka um sömu upphæð bætur við andlát fyrir upphaf lífeyristöku (sjá 1. mgr. tölu. 1.2, a-lið).

bb) Hækkun tryggða höfuðstólsins

Í byrjun hvers tryggingarárs, þó fyrst í byrjun annars tryggingarárs, könnum við hvort hægt sé að hækka tryggða höfuðstólinn sem er að minnsta kosti til ráðstöfunar í lok **→biðtímans**.

Til þess þarf að uppfylla eftirfarandi skilyrði:

- **→Bótahöfuðstóll** þáttarins „Ellilífeyrir“ er að minnsta kosti jafn há og **→tryggðir prósentuhlutirnir** fyrir samtölu greiddra ellilífeyrисиðgjalda sem samið var um við samningsgerðina að viðbættum hækkunum á tryggða höfuðstólum, ef við á.
- Samtala **→bótahöfuðstóls** þáttarins „Ellilífeyrir“ og greiddra ellilífeyrисиðgjalda sem samið var um, að frádregnum **→kostnaði** sem prósentur af iðgjaldi skv. tölu. 6.1, mgr. 1 a) og 2 a), er að minnsta kosti jafn há og tryggður höfuðstóll ellilífeyrisþáttarins að viðbættum hækkunum, ef við á.

Ef þessi skilyrði eru fyrir hendi beitum við

- þeim daglegu hagnaðarhlutum þáttarins „Ellilífeyrir“ sem úthlutað var á liðnu tryggingarári, að frádregnum

Tryggingarskilmálar:

Hluti-A - Þátturinn „Ellilífeyrir“ - Framtíðarlífeyrir Perspektive E170 umsýslukostnaði (→**kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu.

- 6.1, a-lið, og
- þeim árlegu hagnaðarhlutum úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta
  - o til að hækka tryggðan höfuðstól þáttarins „Ellilífeyrir“ og
  - o til að hækka bætur umsamda þáttarins „Örorkulífeyrir“ og hugsanlega aukalega tryggða þáttarins „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“ eða til að hækka bætur umsamda þáttarins „Lífeyrir vegna umönnunar barns“.

Hækkaðar bætur annarra umsaminna þátta geta lækkað bóthöfuðstól þáttarins „Ellilífeyrir“ í byrjun tryggingarársins.

Bætur

- umsamins þáttar „Örorkulífeyrir“ og hugsanlega aukalega tryggðs þáttar „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“ eða
- umsamins þáttar „Lífeyrir vegna umönnunar barns“ hækka í sama hlutfalli og tryggður höfuðstóll þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt setningu 4. Þá má þó hækkanarupphæð árlegs örorkulífeyris og árlegs umönnunarlífeyris, ef tryggður var aukalega þátturinn „Umönnunarlífeyrir“, ekki fara yfir 4,5 prósent hækkanarupphæðar tryggðs höfuðstóls úr þættinum „Ellilífeyrir“. Tryggður lágmarkslífeyrir hækkar ekki við þetta.

2.2.4 Lokahagnaðarhlutdeild

Auk daglegra hagnaðarhluta getur komið til úthlutunar hlutar í lokahagnaði

- við uppsögn, nýtingu höfuðstólsvalréttar samkvæmt tölu 9.2 eða andlát →**hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og ekki var samið um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, (samningslok) eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega úr þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, við andlát hins tryggða fyrir upphaf lífeyristöku, ef samið var um þá þætti, eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“.

Upphæð venjulegs hlutar og viðbótarhlutar í lokahagnaði má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni (sjá tölu 2.2.2) og getur hún einnig verið núll.

(1) Hlutar í lokahagnaði fundinn

- Við samningslok eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega úr þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, við andlát →**hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, ef samið var um þá þætti, eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“ reiknum við út upphæð venjulegs hluta lokahagnaðar samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar →**reikniforsendurnar** og þá ákvörðuðu prósentuhluti lokahagnaðar í hverju tilviki fyrir sig sem í gildi eru á hverjum tíma öll tryggingarárin.

→**Reiknistuðull** fyrir venjulegan hlut í lokahagnaði er

→**bóthöfuðstóll** tryggingarinnar (að meðtöldum (auknum) höfuðstólsbónus) sem um ræðir á hverju liðnu tryggingarári.

Stjórn okkar ákveður upphæð allra prósentuhluta lokahagnaðar fyrir eitt almanaksár í senn. Ákvörðun um upphæð prósentuhluta lokahagnaðar sem og frekari upplýsingar er að finna í viðauka við ársskýrslu okkar undir fyrirsögninni „Lokahagnaðarhlutur“.

Við greiðslur höfuðstóls fyrir upphaf lífeyristöku (til dæmis við uppsögn) getur lokahagnaðarhluturinn orðið lægri, og ræðst það af stöðu vaxta á fjármagnsmarkaðinum. Frekari upplýsingar er að finna í viðauka við ársskýrslu okkar undir fyrirsögninni „Lokahagnaðarhlutur við uppsögn“.

(2) Ráðstöfun hlutar í lokahagnaði

Ef við greiðum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“ ráðstöfum við úthlutuðum lokahagnaðarhlut sem hluta af heildarhöfuðstól til myndunar lífeyris samkvæmt tölu 1.1, mgr. 2 og 3. Tryggður lágmarks lífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir sem og tryggður lágmarks lífeyrir munaðarlausra hækka ekki við þetta.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ og ef við greiðum, við andlát →**hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, lífeyri úr þessum þáttum, þá nýtum við þann lokahagnaðarhlut sem til fellur, til þess að mynda eftirlifendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra. Tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks

lífeyrir munaðarlausra hækka ekki við þetta.

Ef um hlut í lokahagnaði er að ræða í samningslok greiðum við hann út.

2.2.5 Hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Ef samið var um hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku, gildir eftirfarandi:

- Hagnaðarlífeyrir frá upphafi lífeyristöku kemur til viðbótar við →**tryggðan lífeyri frá upphafi lífeyristöku**.
- Hagnaðarlífeyrir samanstendur af aukalegum lífeyri, sem ekki er hægt að ábyrgjast, úr þættinum „Ellilífeyrir“, sem og árlegum hækkunum lífeyris, sem ekki er hægt að ábyrgjast, en þær eru ákvarðaðar sem prósentuhlutur af þeim heildarlífeyri sem myndaðist árið á undan úr þættinum „Ellilífeyrir“.
- Fyrsta hækkan lífeyris á sér stað einu ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslu.

Hagnaðarlífeyrir getur - í óhagstæðasta tilviki - verið núll.

(1) Hagnaðarlífeyrir reiknaður út

Upphæð hagnaðarlífeyris finnum við með því að reikna út muninn á heildarlífeyri og →**tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku**.

Heildarlífeyri við upphaf lífeyristöku reiknum við út frá heildarhöfuðstól samkvæmt 3. mgr. tölu 1.1 með þeirri dánartíðnifölu sem ákvörðuð er vegna hagnaðarlífeyris (→**töflur**) og ávöxtun að teknu tilliti til umsýslukostnaðar (→**kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu 6.1, b-lið. Þá tökum við mið af árlegum hækkunum lífeyris, en þær er ekki hægt að ábyrgjast. Dánartíðnifluna (→**töflur**) og ávöxtunina sem ákvarðaðar voru fyrir hagnaðarlífeyri er að finna í viðauka við ársskýrslu okkar.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, felur hagnaðarlífeyrir einnig í sér eftirlifendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra. Hlutfall samanlagðs eftirlifendalífeyris og hugsanlega samanlagðs lífeyris munaðarlausra af heildarlífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“ er í samræmi við hlutfall tryggðs lífeyris við upphaf lífeyristöku hverju sinni.

(2) Breytingar á reikniforsendum hagnaðarlífeyris

Ef dánartíðnitafla (→**töflur**) eða ávöxtun, sem ákvarðaðar voru og eiga við um hagnaðarlífeyri innan ramma árlegrar hagnaðaryfirlýsingar (sjá tölu 2.2.2), breytast

- geta árlegar lífeyrishækkanir framvegis orðið hærri eða lægri en fram að því, eða jafnvel fallið niður og
- getur upphæð hagnaðarlífeyris aukist eða skerst.

Við byrjun lífeyrisgreiðslu og við allar síðari breytingar upplýsum við þig um upphæð áður nefnds aukalegs lífeyris og prósentuhlut lífeyrishækkunar.

(3) Breyting á hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Þú getur farið fram á það skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) að við ráðstöfum hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku á annan hátt en um samdist við samningsgerð, innan ramma þeirra ráðstöfunarmöguleika sem í boði eru af okkar hálfu. Þessa yfirlýsingu þurfum við að fá í hendur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.

2.3 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í matssjóðunum?

Þegar veitt er hlutdeild í →**matssjóðunum** erum við bundin af þeim eftirlitsákvæðum sem gilda fyrir okkur til að tryggja að ávallt sé hægt að standa við skuldbindingar trygginganna. **Hlutdeild í →matssjóðum getur því orðið núll, í óhagstæðasta tilviki.**

→**Matssjóðunum**, sem samkvæmt eftirlitsfyrirmælum ber að taka tillit til við þáttöku →**tryggingaþeganna**, úthlutum við inn á einstaka samninga samkvæmt orsakarmiðuðu aðferðinni sem lýst er í 2. mgr.

Í því skyni er upphæð →**matssjóðanna** fundin

- á ný árlega,

- auk þess einnig á viðmiðunardögum þeim sem gefnir eru út í viðauka við ársskýrslu okkar undir fyrirsögninni „Ráðandi viðmiðunardagar fyrir hlutdeild í matssjóðunum“.

Af reikningslegu ráðstöfuninni er þó ekki hægt að leiða neinar samningsbundnar kröfur til hlutdeildar í **→matssjóðunum** að einhverri tiltekinni upphæð. Raunveruleg hlutdeild þín sem grundvallast á reikningslegri ráðstöfun byggir á mgr. 3 til 6.

(1) Hlutdeildin stofnast

Við veitum tryggingunni hlutdeild í **→matssjóðunum**:

- við uppsögn, nýtingu höfuðstólsvalréttar samkvæmt tölul. 9.2 eða andlát **→hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og ekki var samið um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, (samningslok) eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega úr þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, við andlát hins tryggða fyrir upphaf lífeyristöku, ef samið var um þá þætti, eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“ sem og
- á lífeyrisgreiðslutímanum (sjá 6. mgr.).

(2) Orsakamiðuð hlutdeild

Hlutdeild í **→matssjóðunum** er ákveðin með orsakamiðuðri aðferð. Samkvæmt þessari aðferð ákvörðun við þá reikningslegu úthlutun úr **→matssjóðunum**, er kemur í hlut hvers samnings, sem hlut allra þeirra samninga í matssjóðum sem eiga rétt á slíkrri hlutdeild. Þessi hlutur ræðst af samtölu **→bótahöfuðstóla** tryggingarinnar á liðnum tryggingarárum á viðmiðunardegi útreikninga fyrir samning þinn, og er þessi hlutur ákveðin hlutfall samnings þíns af samtölu bótahöfuðstóla allra samninga á viðkomandi tryggingarárum, svo framarlega sem samningarnir eiga tilkall til slíks.

Viðmiðunardaga fyrir útreikning **→matssjóða** ákvörðun við fyrir eitt almanaksár í einu. Þær ákvarðanir gefum við út í viðauka við ársskýrslu okkar undir fyrirsögninni „Ráðandi viðmiðunardagar fyrir hlutdeild í matssjóðunum“.

(3) Varasjóði virðismismunar úthlutað

Við reiknum út

- við samningslok (sjá mgr. 1) eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega úr þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, við andlát **→hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, ef samið var um þá þætti, eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“ þann hlut sem samningi þínum ber á þessum tímamarkum í **→matssjóðum**, fundinn út samkvæmt aðferð sem lýst er í mgr. 2. Samkvæmt 3. mgr. 153. greinar laga um tryggingasamninga (VVG) úthlutum við síðan tryggingu þinni helming þeirrar upphæðar sem þannig finnst. Þar með stofnast tilkall til ráðstafaðrar upphæðar samningsins. Fjármagn til hlutdeildar í **→matssjóðum** er alltaf fengið úr **→varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá tölul. 2.1, mgr. 3).

(4) Ráðstöfun úthlutaðra matssjóða

Ef við greiðum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“ ráðstöfum við hlutdeild í **→matssjóðum** sem hluta af heildarhöfuðstól til myndunar lífeyris samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2 og 3. Tryggður lágmarks lífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir og tryggður lágmarks lífeyrir munaðarlausra hækka ekki við þetta.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ og ef við greiðum, við andlát **→hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, lífeyri úr þessum þáttum, þá nýtum við hlutdeild í **→matssjóðum** til þess að mynda eftirlifendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra.

Tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks lífeyrir munaðarlausra hækka ekki við þetta.

Þegar samningi þínum lýkur greiðum við hlutdeild í **→matssjóðum**

(5) Grunnupphæð fyrir hlutdeild í matssjóðum

Upphæð **→matssjóðanna**, sem trygging þín fær hlutdeild í, fer eftir fjármagnsmarkaðnum og er háð sveiflum. Til að jafna út þessar sveiflur getum við, að teknu tilliti til afkomu, ákvarðað **→prösentuhluti hagnaðarhlutdeildar** svonefndrar grunnupphæðar fyrir hlutdeild í **→matssjóðunum**. Í eftirtöldum tilvikum getur grunnupphæð komið til álita:

- við uppsögn eða andlát **→hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku (samningslok) eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega úr þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, við andlát hins tryggða fyrir upphaf lífeyristöku, ef samið var um þá þætti, eða
- við nýtingu höfuðstólsvalréttar samkvæmt tölul. 9.2 eða
- við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“.

a) Grunnupphæð fundin

Ef grunnupphæð kemur til álita í ofangreindum tilvikum reiknum við út hæð hennar samkvæmt grundvallarreglum tryggingafræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar **→reikniforsendurnar** og þá ákvörðuðu **→prösentuhluti lokahagnaðar** í hverju tilviki fyrir sig sem í gildi eru á hverjum tíma öll tryggingarárin.

→Reiknistuðull fyrir grunnupphæð er **→bótahöfuðstóll**

tryggingarinnar (að meðtöldum (auknum) höfuðstólsbónus) sem um ræðir á hverju liðnu tryggingarári.

Stjórn okkar ákvarðar hæð allra **→prösentuhluta lokahagnaðar** fyrir grunnupphæðina fyrir eitt almanaksár í senn. Ákvörðun um upphæð **→prösentuhluta lokahagnaðar** fyrir grunnupphæðina sem og frekari upplýsingar er að finna í viðauka við ársskýrslu okkar undir fyrirsögninni „Grunnupphæð fyrir hlutdeild í matssjóðum“.

b) Úthlutun og ráðstöfun grunnupphæðar

Ef við úthlutum samningnum hlutdeild í **→matssjóðunum** og ef einhver fastákvörðuð grunnupphæð samkvæmt 3. mgr. er á þeim tímamarki hærri en verðmæti hlutdeildarinnar, þá úthlutum við samningnum grunnupphæðina. Hún er notuð eins og lýst er í 4. mgr. Ef grunnupphæðin er lægri eða ef engin grunnupphæð er ákvörðuð, verður úthlutað þeirri upphæð sem mælt er fyrir um samkvæmt lögum (sjá 3. mgr.).

(6) Hlutdeild reglubundins lífeyris

Reglubundinn lífeyrir öðlast hlutdeild í **→matssjóðum** með viðeigandi aukinni hlutdeild í hagnaði. Þegar tekinn er ákvörðun um þessa **→prösentuhluti í hagnaði** innan ramma útreiknings á hagnaðarhlutunum er sérstaklega horft til stöðu matssjóðanna hverju sinni.

3. Bótaþegi og millifærsla bóta

Í þessum hluta er fjallað um:

- 3.1 Hver fær greiðslurnar og hvernig getur þú haft áhrif á það?
- 3.2 Hvað gildir um millifærslu greiðslna?

3.1 Hver fær greiðslurnar og hvernig getur þú haft áhrif á það?

(1) Viðtakandi greiðslna og afturkallanlegur viðtökuréttur

Bætur samkvæmt samningnum innu við af hendi til þín sem **→tryggingaþega** okkar eða til erfingja þinna ef þú hefur ekki tilgreint neinn annan sem á að eignast kröfur samkvæmt samningnum á gjalddaga (bótaþegi).

Viðtökurétti bótaþega má breyta eða afturkalla hvenær sem er fyrir hvern gjalddaga (afturkallanlegur viðtökuréttur), ef svo á við gæti einnig þurft samþykki þriðja aðila. Eftir andlát → **hins tryggða** er ekki lengur hægt að breyta viðtökurétti eða afturkalla hann.

(2) Óafturkallanlegur viðtökuréttur

Þú getur kveðið skýrt á um að bótaþegi eigi að eignast kröfurnar samkvæmt tryggingarsamningnum, strax og órifanlega. Eftir að við höfum fengið yfirlýsingu þína í hendur er aðeins hægt að nema þennan rétt bótaþega úr gildi ef bótaþegi samþykkir, ef svo á við gæti einnig þurft samþykki þriðja aðila.

(3) Afsal og veðsetning kröfuréttinda

Þú getur líka afsalað þér réttindum þínum eða veðsett réttindi þín samkvæmt samningnum ef slík ráðstöfun er heimil lögum samkvæmt, þó ef svo á við gæti einnig þurft samþykki þriðja aðila.

(4) Skrifleg gögn

Veiting og afturköllun viðtökuréttar (1. og 2. mgr.) sem og afsal eða veðsetning krafna samkvæmt samningnum (3. mgr.) öðlast þá og því aðeins gildi gagnvart okkur, þegar sá sem hafði þennan rétt hingað til hefur tilkynnt okkur um breytinguna skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti). Réttthafi hingað til ert yfirleitt þú. En þáð geta líka verið aðrir ef þú hefur þegar gert viðeigandi bindandi ráðstafanir.

3.2 Hvað gildir um millifærslu greiðslna?

Við millifærum bæturnar til þess sem veita má þeim viðtöku, á hans kostnað. Við yfirfærslur til ríkja utan Evrópska efnahagssvæðisins ber sá sem veita má greiðslunum viðtöku áhættuna sem því tengist.

4. Útilokanir frá bótum og takmarkanir bóta

Í þessum hluta er fjallað um:

- 4.1 **Hvað gildir í herþjónustu, róstum eða stríði eða við notkun eða losun kjarna-, sýkla- eða efnavopna/efna eða geislavirkra, líffræðilegra- eða kemískra efna?**
- 4.2 **Hvaða reglur gilda um sjálfsvíg hins tryggða?**

4.1 Hvað gildir í herþjónustu, róstum eða stríði eða við notkun eða losun kjarna-, sýkla- eða efnavopna/efna eða geislavirkra, líffræðilegra- eða kemískra efna?

(1) Grundvallarregla

Meginreglan er að við greiðum bætur óháð því hvað veldur tryggingartilvikinu. Við greiðum bætur alveg sérstaklega ef → **hinn tryggði** lætur lífið við her- eða lögreglustörf eða í innanlandsátökum.

(2) Takmörkuð greiðsluskylda

Bótagreiðsla okkar við andlát → **hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku er takmörkunum háð í eftirtöldum tilvikum:

a) Andlátíð er í beinum eða óbeinum tengslum við stríðsátök.

Við greiðum þó óskertar bætur ef → **hinn tryggði** andast meðan á dvöl hans stendur utan Þýskalands í beinum eða óbeinum tengslum við stríðsátök sem hann tók ekki virkan þátt í.

b) Andlátíð er í beinum eða óbeinum tengslum við

- vísitandi beitingu kjarna-, líffræðilegra- eða kemískra vopna (ABC-vopna) eða
- vísitandi beitingu eða vísitandi losun geislavirkra, líffræðilegra- eða kemískra efna, ef beiting eða losun miða að því að stofna líflíða fólks í hættu.

Við greiðum þó óskertar bætur ef um afmarkaðan atburð í tíma og rúmi er að ræða, þar sem ekki látast fleiri en 1.000 manns beint, eða fyrrsjáanlega óbeint innan fimm ára frá atburðinum, eða muni hljóta varanlegt alvarlegt heilsutjón af. Við munum innan sex mánaða frá atvikinu fela óháðum matsmanni að kanna, og ef við á staðfesta, forsendur fyrir óskertri greiðsluskyldu. Kröfur um óskertar tryggingagreiðslur gjaldfalla ekki fyrr en að þeim fresti liðnum.

(3) Áhrif skertrar bótaskylda

Skert bótaskylda hefur eftirfarandi áhrif:

a) Ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og ef ekki var samið um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ greiðum við úr þættinum „Ellilífeyrir“ upphæð sem reiknast samkvæmt tölul. 8.2. Frádráttur samkvæmt 2. mgr. tölul. 8.2 fer ekki fram. Við bætist endurkaupsvirði úr hugsanlega umsömdum þætti „Höfuðstóll við andlát“. Við greiðum þó samtals í hæsta lagi þær bætur sem um var samið vegna andláts. Forsenda þess er að við myndum þá inna af hendi bætur við uppsögn.

Upphæðin sem er fundin á þennan hátt reiknast út miðað við fyrsta dag næsta mánaðar eftir andlátsdag.

b) Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og ef hugsanlega var samið um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, er hægt að mynda eftirlífendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra með því endurkaupsvirði sem reiknast á andlátsdegi samkvæmt tölul. 8.2 án þess að til komi frádráttur samkvæmt 2. mgr. tölul. 8.2.

4.2 Hvaða reglur gilda um sjálfsvíg hins tryggða?

(1) Grundvallarregla

Við sjálfsvíg af ásettu ráði greiðum við óskertar bætur ef þrjú ár eru liðin frá gerð sammingsins.

Við sjálfsvíg af ásettu ráði áður en þrjú ára fresturinn er liðinn greiðum við því aðeins óskertar bætur að sannað verði fyrir okkur að vígið

- hafi verið framin í sjúklega trufluðu andlegu ástandi sem útiloki frjálsar viljaákvæðanir eða
- vegna áhrifa þungbærra, líkamlegra þjáninga.

(2) **Skert bótaskylda og afleiðingar** Ef forsendur 1. mgr. eru ekki fyrir hendi greiðum við skertar bætur samkvæmt 3. mgr. tölul. 4.1.

(3) Breyting eða endurheimt tryggingarinnar

1. og 2. mgr. gilda einnig við breytingu á tryggingunni sem víkkar greiðsluskyldu okkar eða við endurheimt tryggingarinnar.

Ef tryggingunni er breytt eða hún endurheimt hefst þrjú ára fresturinn að nýju hvað varðar breytta eða endurheimta hluta hennar.

5. Samstarfsskyldur þínar

Í þessum hluta er fjallað um:

- 5.1 Hvaða gagna getum við krafist?
- 5.2 Hvenær getum við farið fram á sönnur þess að hinn tryggði sé enn á lífi?
- 5.3 Hvaða gögn ber að leggja inn við andlát hins tryggða?
- 5.4 Á hvaða forsendum getum við krafist frekari sannana?

5.1 Hvaða gagna getum við krafist?

Þegar farið er fram á greiðslur samkvæmt samningnum getum við farið fram á að eftirtalin gögn verði lögð fram:

- Tryggingarskírteini,
- gögn með þeim upplýsingum sem tilgreindar eru í B-hluta, tölul. 3 og
- opinber staðfesting á fæðingardeggi →hins meðtryggða (fæðingarvottorð), ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“.

5.2 Hvenær getum við farið fram á sönnur þess að hinn tryggði sé enn á lífi?

Fyrir hverja útborgun lífeyris eða höfuðstóls getum við, á okkar kostnað, krafist opinbers vottorðs um að →hinn tryggði sé enn á lífi.

5.3 Hvaða gögn ber að leggja inn við andlát hins tryggða?

Það ber að tilkynna okkur tafarlaust um andlát →hins tryggða.

Ávallt skal færa okkur opinbera staðfestingu á andláti →hins tryggða þar sem fram koma aldur og fæðingarstaður (dánarvottorð).

Þegar farið er fram á greiðslur samkvæmt samningnum getum við einnig farið fram á að eftirtalin gögn verði lögð fram:

- sönnun um dánarorsök →hins tryggða og
- ítarlegt læknisvottorð eða opinbert vottorð varðandi dánarorsök sem og upphaf og sögu þeirra veikinda sem leiddu til dauða hins tryggða.

5.4 Á hvaða forsendum getum við krafist frekari sannana?

Við getum krafist frekari sannana og gert ítarlegri rannsóknir ef slíkt reynist nauðsynlegt til að sannreyna bótaskyldu okkar. Kostnaðinn sem af þessu ber sá sem krefst tryggingagreiðslunnar.

6. Kostnaður vegna samningsins

Um kostnað samningsins gilda eftirfarandi reglur. Ef sérákvæði gilda um einstaka þætti er þau að finna í reglum viðkomandi þáttar.

Í þessum hluta er fjallað um:

- 6.1 Hvaða kostnaður er reiknaður inn í iðgjaldið?
- 6.2 Fyrir hvaða kostnað getum við krafist þig um greiðslu sérstaklega?

6.1 Hvaða kostnaður er reiknaður inn í iðgjaldið?

(1) Samningsgerðar- og sölukostnaður

Samningnum fylgir samningsgerðar- og sölukostnaður (→kostnaður). Þér ber að greiða hann. Við reiknuðum samningsgerðar- og sölukostnaðinn (→kostnaður) inn í iðgjaldið, hann þarf því ekki að greiða sérstaklega.

Við notum samningsgerðar- og sölukostnað (→kostnaður) til dæmis til að greiða þóknun tryggingarmiðlara, kostnað við mat á umsókninni og við gerð samningsgagna.

a) Kostnaður og umsamin iðgjöld við samningsgerð

Við reiknum samningsgerðar- og sölukostnað samningsins (→kostnaður) sem prósentuhlut samtölu þeirra iðgjalda sem samið var um við samningsgerð.

Samningsgerðar- og sölukostnaði (→kostnaður) dreifum við

- með jöfnum upphæðum árlega,
- í að minnsta kosti fimm ár,
- en þó ekki lengur en til loka iðgjaldatímans.

Til umsaminna iðgjalda við samningsgerð telst einnig viðbótargreiðsla við samningsgerð. Frá þeirri viðbótargreiðslu drögum við samningsgerðar- og sölukostnað (→kostnaður), öðruvísi en segir í 2. setningu, einu sinni þegar greitt er og nemur hún einu prósentustigi viðbótargreiðslu.

Ef greitt er einstakt iðgjald drögum við af því innifalinn samningsgerðar- og sölukostnað (→kostnaður) þegar í stað.

b) Kostnaður þegar upphæð umsaminna iðgjalda hækkar

Þegar upphæð umsaminna iðgjalda hækkar reiknum við mismuninn á gömlu og nýju iðgjaldsupphæðinni af samningsgerðar- og sölukostnaði (→kostnaður) sem hér segir:

- Við viðbótargreiðslur (sjá tölul. 9.8 og tölul. 9.4, mgr.1, b-lið) drögum við frá viðbótargreiðslunni, þegar hún berst, samningsgerðar- og sölukostnað (→kostnaður), hvorn um sig einu sinni, sem nemur einum prósentuhlut viðbótargreiðslu.
- Ef hækkinin gerist smám saman, þegar iðgjald er hækkað (sjá tölul. 9.7) og þegar iðgjaldagreiðslutími er framlengdur (sjá tölul. 9.10, mgr. 2) dreifum við samningsgerðar- og sölukostnaði (→kostnaður) sem prósentuhlut mismunarins á gömlu og nýju iðgjaldssamtölunni, frá því er hækkinin varð eða frá því er framlengingin tók gildi eins og lýst er í setningu 2, mgr. a.
- Þegar bótum er frestað (sjá tölul. 9.1, mgr. 2) drögum við frá samningsgerðar- og sölukostnað (→kostnaður) sem nemur jöfnum prósentuhlut beint af hverju greiddu iðgjaldi á →viðbótarbiðtíma .

(2) Annar kostnaður

Samningnum fylgja frekari kostnaðarliðir, svonefndur annar kostnaður (→kostnaður). Þér ber einnig að greiða þann kostnað. Meðal annarra kostnaðarliða er einkum umsýslukostnaður (→kostnaður). Það er →kostnaður vegna reglubundinnar umsýslu samningsins. Allur annar kostnaður (→kostnaður) er reiknaður inn í iðgjaldið og hann þarf því ekki að greiða sérstaklega.

a) Annar kostnaður fyrir upphaf lífeyristöku

Við leggjum annan kostnað á samninginn fyrir upphaf lífeyristöku (→kostnaður) sem

- árlegan prósentuhlut →bótahöfuðstólsins og
- sem prósentuhlut innborgaðra iðgjalda. Til innborgaðra iðgjalda teljast einnig viðbótargreiðslur (sjá tölul. 9.8) og hækkað iðgjald (sjá tölul. 9.7) og hækkað iðgjald vegna umsamins vaxtar smám saman.

b) Umsýslukostnaður frá upphafi lífeyristöku

Frá upphafi lífeyristöku leggjum við á samninginn umsýslukostnað (→kostnaður) sem prósentuhlut greiddra bóta.

(3) Upphæð kostnaðar

Upplýsingar um upphæð samningsgerðar- og sölukostnaðar og annars kostnaðar (→**kostnaður**) má lesa í tryggingagögnunum.

6.2 Fyrir hvaða kostnað getum við krafði þig um greiðslu sérstaklega?

(1) Kostnaður vegna skiptingar lífeyrisréttinda

Við skiptingu samningsins innan ramma jöfnunar lífeyrisréttinda skal innheimta hjá þér frekari →**kostnað**, svonefndan →**skiptikostnað**.

(2) Kostnaður vegna endursendinga í skuldfærslukerfum

Í tilfalli endursendingar í skuldfærslukerfum, þar sem orsökina má rekja til þín, sem veldur okkur →**kostnaði** sem bankinn innheimtir hjá okkur, innheimtum við þann kostnað hjá þér sérstaklega.

7. Undanþága frá greiðslu iðgjalds

Í þessum hluta er fjallað um:

- 7.1 Hvernig má gera trygginguna iðgjaldsfría?
- 7.2 Hverjir geta ókostir undanþágu frá greiðslu iðgjalds verið?
- 7.3 Hvernig má koma fyrri tryggingavernd á að nýju eftir undanþágu frá greiðslu iðgjalds?

7.1 Hvernig má gera trygginguna iðgjaldsfría?

(1) Forsendur

Hægt er að fara skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) fram á að tryggingin haldi áfram án þess að greidd verði iðgjöld (undanþága frá greiðslu iðgjalds). Hægt er að koma á undanþágu frá greiðslu iðgjalds í lok hvers tryggingartímabils (sjá B-hluta, tölul. 2.1).

(2) Lágmarks tryggingabætur

Við höldum tryggingunni áfram með iðgjaldsfríum tryggðum lágmarkslífeyri sem reiknast samkvæmt 4. mgr. ef lífeyririnn nemur að minnsta kosti 200 evrum þegar undanþágu frá greiðslu iðgjalds er komið á. Nái hann ekki þessari upphæð fellur tryggingin niður og við greiðum út upphæð sem reiknast samkvæmt tölul. 8.2 ef um slíkt er að ræða.

(3) Tímamörk

Hægt er að fara fram á ótímabundna undanþágu frá greiðslu iðgjalds eða tímabundna undanþágu frá greiðslu iðgjalds í allt að 3 ár. Þegar um tímamörk er að ræða upplýsum við þig tímánlega fyrir lok tímabilsins sem þú óskar eftir, um endurupptöku greiðslu iðgjalds og um möguleika á að greiða iðgjöldin sem á vantar vegna iðgjaldsfría tímabilsins.

(4) Áhrif

- Að tímabundinni undanþágu frá greiðslu iðgjalds lokinni reiknum við einnig lífeyrinn samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2 og 3.
- Við lækkum tryggðan lágmarkslífeyri um þann stuðul sem verður til úr hlutfalli samtölu greiddra iðgjalda fram að því er tryggingin var gerð iðgjaldsfrí, og samtölu umsaminna iðgjalda á samningstímanum.
- Tryggðan höfuðstól lækkum við um sem nemur samtölu enn ógreiddra umsaminna iðgjalda elliífeyris.
- Við það að verða iðgjaldsfrí breytast hlutföll tryggðra bóta úr frekari umsömdum þáttum af tryggðum höfuðstól þáttarins „Elliífeyrir“ (án tillits til hlutdeildar í hagnaði). Bætur úr væntanlegum auknum höfuðstólsbónus samkvæmt tölul. 2.2.3, mgr. 2, b-lið, hækka um sem nemur breytta hlutfallinu.

- Tölulíður 6 gildir áfram eftir undanþágu frá greiðslu iðgjalds. →**Kostnað** í prósentum iðgjalds, samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 1, a-lið, og 2, a-lið, reiknum við ekki af upphaflega umsömdum iðgjöldum, sem ekki þurfti að greiða vegna undanþágu frá greiðslu iðgjalds, talið frá þeim tímupunkti þegar iðgjaldsundanþága gekk í gildi.

(5) Frádráttur

Af upphæðinni sem til ráðstöfunar er úr tryggingunni til að mynda iðgjaldsfríar bætur drögum við 50 evrum vegna aukins umsýslukostnaðar.

Frádráttur fellur niður

- á síðasta ári fyrir upphaf lífeyristöku eða
- á síðustu 7 árum fyrir upphaf lífeyristöku ef →**hinn tryggði** hefur náð að minnsta kosti 55 ára →**reiknuðum aldri** og minnst 10 ár eru liðin síðan samningurinn var gerður.

Frádrátturinn er leyfður ef hann er hæfilegur. Ef ágreiningur er um hvað telst hæfilegt þurfum við að gera grein fyrir því og sanna. En ef þú færir okkur sönnur á að í þínu tilfalli eigi frádráttur alls ekki við eða eingöngu lægri upphæð, þá fellur frádráttur niður eða við lækkum hann – í báðum tilvikum.

Útreikningur iðgjaldsfrírar greiðslu fer fram við lok tryggingartímabilsins sem þú greiddir síðast fullt iðgjald fyrir.

7.2 Hverjir geta ókostir undanþágu frá greiðslu iðgjalds verið?

Það getur haft ókosti í för með sér að gera trygginguna iðgjaldsfría. Í upphafi tryggingarinnar er aðeins lögboðna lágmarksendurkaupsvirðið fyrir hendi til að mynda iðgjaldsfría greiðslu vegna þess að iðgjöldunum er ráðstafað til að greiða samningsgerðar- og sölukostnað og annan (→**kostnað**) samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 1 og 2, a-lið, og eins til að fjármagna umsamda áhættuvernd. Árin þar á eftir er eins ekki endilega víst að →**tryggður prósentuhluti** fyrir samtölu elliífeyrisiðgjalda sem samið var um við samningsgerðina og greidd hafa verið fram að því dugi til að mynda iðgjaldsfríar bætur. Nánar má lesa um upphæð iðgjaldsfríra greiðslna á samningstímanum í tryggingagögnunum.

7.3 Hvernig má koma fyrri tryggingavernd á að nýju eftir undanþágu frá greiðslu iðgjalds?

(1) Sex mánaða frestur til að koma tryggingavernd á að nýju án áhættumats

Innan 6 mánaða frá því að tryggingin varð iðgjaldsfrí má fara fram á að tryggðar greiðslur verði hækkaðar upp í þá tryggingavernd sem gilti áður en tryggingin varð iðgjaldsfrí, án áhættumats. Forsenda þess er að greiðsla iðgjalds hefjist að nýju samkvæmt 3. mgr.

Endurupptaka iðgjaldsgreiðslu og endurheimt tryggingaverndar er útilokuð ef samið var um fleiri þætti og eftirfarandi á við þegar iðgjaldsgreiðsla skal hefjast á ný:

- samið var um þáttinn „Örorkubætur“ og hugsanlega aukalega tryggða þáttinn „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“ og →**hinn tryggði** er óvinnufær eða umönnunarþurfi;
- þegar þátturinn Barnaframfærsla er innifalinn: Undanþága frá greiðslu iðgjalds til lífeyris vegna barns sem er umönnunarþurfi, eða ef forsáraðili andast eða verður óvinnufær og →**hinn tryggði** er umönnunarþurfi eða hinn tryggði forsáraðili er óvinnufær eða látinn;
- þegar þátturinn Barnaframfærsla er innifalinn: undanþága frá greiðslu iðgjalds við andlát forsáraðila eða ef forsáraðili er óvinnufær hefur verið veitt og hinn tryggði forsáraðili er látinn eða er óvinnufær;

- þegar þátturinn „Umönnunarbætur“ er innifalinn: lífeyrir vegna umönnunar barns; →**hinn tryggði** er umönnunarþurfi.

(2) Almennur frestur til að koma tryggingarvernd á að nýju með áhættumati

Einnig má, þegar 6 mánuðir eru liðnir, en þó aðeins innan 3 ára frá því að tryggingin var gerð iðgjaldsfrí, fara fram á að með endurupptöku iðgjaldsgreiðslu samkvæmt 3. mgr. verði tryggðar greiðslur hækkaðir upp í þá tryggingarvernd sem gilti áður en tryggingin varð iðgjaldsfrí.

Ef tryggingin varð iðgjaldsfrí vegna foreldraorlofs getur fresturinn, milli þess sem tryggingin var gerð iðgjaldsfrí og fram að endurheimt fyrri tryggingarverndar, einnig verið lengri en 3 ár. Í þessu tilviki verður endurheimt tryggingarverndar þó að eiga sér stað í síðasta lagi innan þriggja mánaða frá lokum foreldraorlofs. Ef foreldraorlofi er skipt niður í marga áfanga þarf að koma tryggingaverndinni á að nýju í hvert sinn, innan þriggja mánaða frá lokum hvers áfanga.

Við getum komið fyrri tryggingarvernd á að nýju ef →**hinn tryggði**, þegar tryggingarverndin er endurheimt, gæti samið við okkur um nýja sambærilega tryggingu án örðugri skilmála.

(3) Möguleikar við endurheimt tryggingarverndar

Til þess að koma á að nýju þeirri tryggingavernd sem gilti áður en undanþága frá greiðslu iðgjalds gekk í gildi má

- greiða iðgjöldin fyrir tímabilið sem var iðgjaldsfrítt, eða
- greiða hærri reglubundin iðgjöld.

Þess í stað má einnig koma tryggingarverndinni á að nýju án þess að koma allri tryggingarverndinni á að nýju eins og hún var fyrir undanþágu frá greiðslu iðgjalds ef aðeins iðgjaldsgreiðslan hefst á ný. Tryggðan lágmarkslífeyri og tryggðan höfuðstól reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við reiknum nýju iðgjöldin og nýju tryggðu greiðslurnar samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt mgr. 1, a-lið, tölul. 1.4. Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.

(4) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þættina

- „Örorkubætur“ og ef við á tryggður aukalegur þáttur „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“;
- „Lífeyrir vegna umönnunar“;
- „Barnalífeyrir“ eða
- „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega „Lífeyrir munaðarlausra“, verður við endurupptöku iðgjaldsgreiðslna til ný uppskipting heildariðgjalds milli
  - iðgjalds til ellilífeyris og
  - iðgjalds vegna örorkubóta og þáttarins „Umönnunarlífeyrir“ og
  - iðgjalds til umönnunarlífeyris og
  - iðgjalds til barnalífeyris og
  - iðgjalds til eftirlífendalífeyris og hugsanlega til lífeyris munaðarlausra.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

8. Uppsögn

Í þessum hluta er fjallað um:

- 8.1 Hvenær má segja tryggingunni upp?**
- 8.2 Hvaða bætur greiðum við við uppsögn?**
- 8.3 Hverjir geta ókostir uppsagnar verið?**

8.1 Hvenær má segja tryggingunni upp?

Hægt er að segja tryggingunni upp fyrir upphaf lífeyristöku á eftirfarandi tímum skriflega (t.d. í bréfi, símbreffi, tölvupósti):

- tryggingum þar sem iðgjöld eru greidd með reglubundnum hætti hvenær sem er undir lok tryggingartímabils;
- iðgjaldsfríum tryggingum hvenær sem er við lok yfirstandandi mánaðar.

Ef tryggingunni er sagt upp fer fram greiðsla sem er mynduð úr greiðslu úr þættinum „Ellilífeyrir“ og hugsanlega greiðslum úr frekari þáttum sem um samdist. Ef fleiri þættir eru innifaldir í samningnum er ítarlegri reglur um uppsögn að finna í reglum þessara þátta.

8.2 Hvaða bætur greiðum við við uppsögn?

(1) Endurkaupsvirði

Við greiðum endurkaupsvirðið, - ef um slíkt er að ræða -, komi til uppsagnar. Það er →**bótahöfuðstóll** þáttarins „Ellilífeyrir“, reiknaður út eftir viðurkenndum reglum tryggingafræðinnar á þeim reikniforsendum sem gilda um iðgjaldautreikning á uppsagnardegi.

Í tryggingum þar sem iðgjöld eru greidd með reglubundnum hætti nemur verðgildi →**bótahöfuðstólsins** að minnsta kosti því verðgildi sem næst við það að dreifa samningsgerðar- og sölukostnaði (→**kostnaður**), - sem ákveðinn er að teknu tilliti til hæstu Zillmer-reiknireglna sem eftirlitsákvæði heimila -, jafnt á fyrstu fimm tryggingarárin, í mesta lagi þó á iðgjaldatímum.

→**Bótahöfuðstól** þáttarins „Ellilífeyrir“, án þess að tekið sé tillit til hlutdeildar í hagnaði reiknum við út með reikniforsendum iðgjaldautreiknings sem tilgreindar eru í tölul. 1.4, mgr. 1, b-lið. Þar við bætist hlutur →**bótahöfuðstóls** þáttarins „Ellilífeyrir“, sem myndast úr árlegum hagnaðarhlutum að frádregnum stjórnunarkostnaði (→**kostnaður**) (sjá tölul. 2.2.3, mgr. 2).

(2) Frádráttur

Frá upphæðinni sem finnst samkvæmt 1. mgr. reiknum við frádrátt vegna grunnþáttarins og vegna frekari umsaminna þátta. Í tryggingarupplýsingunum er tilgreint hversu hár frádrátturinn er. Þar eru ástæður frádráttar sömuleiðis útskýrðar.

Frádráttur fellur niður við uppsögn

- á síðasta ári fyrir upphaf lífeyristöku eða
- á síðustu 7 árum fyrir upphaf lífeyristöku ef →**hinn tryggði** hefur náð að minnsta kosti 55 ára →**reiknuðum aldri** og minnst 10 ár eru liðin síðan samningurinn var gerður, eða
- á →**viðbótarbiðtíma** samkvæmt mgr. 2 tölul. 9.1.

Frádrátturinn er leyfður ef hann er hæfilegur. Ef ágreiningur er um hvað telst hæfilegt þurfum við að gera grein fyrir því og sanna. En ef þú færir okkur sönnur á að í þínu tilfelli eigi frádráttur alls ekki við eða eingöngu lægri upphæð, þá fellur frádráttur niður eða við lækkuð hann – í báðum tilvikum. Ógreidd iðgjöld drögum við frá endurkaupsvirðinu.

(3) Lækkun í undantekningartilvikum

Við höfum rétt til að lækka hæfilega upphæðina sem reiknuð er út samkvæmt 1. mgr. ef það er nauðsynlegt til að útiloka að hagsmunum →**tryggingaþega** sé stofnað í hættu. Einkum ef

hætta er á að ekki sé hægt að uppfylla skyldur samkvæmt samningunum til frambúðar. Lækkunin tekur til eins árs í senn (6. mgr. 169. gr. laga um tryggingarsamninga - VVG).

(4) Hlutur í lokahagnaði

Til viðbótar við upphæð sem reiknast samkvæmt 1. til 3. mgr. getur komið til hlutur í lokahagnaði (sjá tölul. 2.2.4).

(5) Matssjóðir

Upphæðin sem reiknast samkvæmt 1. til 4. mgr. getur hugsanlega hækkað um sem nemur þeim →**matssjóðum** sem tryggingu þinni er úthlutað (sjá tölul. 2.3).

(6) Áhrif

Með útborgun upphæðarinnar sem fæst samkvæmt 1. til 5 mgr. fellur tryggingin niður.

8.3 Hverjir geta ókostir uppsagnar verið?

Uppsögn tryggingarinnar getur haft ókosti í för með sér. Í upphafi tryggingarinnar er aðeins lögboðna lágmarksendurkaupsvirðið fyrir hendi til að mynda iðgjaldsfria greiðslu vegna þess að iðgjöldunum er ráðstafað til að greiða samningsgerðar- og sölukostnað og annan (→**kostnað**) samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 1 og 2, a-lið, og eins til að fjármagna umsamda áhættuvernd. Þess vegna er ekki endilega víst að árin þar á eftir nái endurkaupsvirði →**tryggðum prósentuhluta** fyrir samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjalda sem samið var um við samningsgerðina. Nánar má lesa um upphæð endurkaupsvirðis á samningstímanum í tryggingagögnunum.

9. Möguleikar við samningsgerð

Hér er að finna fjölmarga samningsmöguleika tryggingarinnar. Þeir eru bundnir vissum skilyrðum. Ef tiltekinn samningsmöguleiki er valinn getur það haft áhrif á fjárhæð tryggingargreiðslna.

Í þessum hluta er fjallað um:

- 9.1 Hvaða möguleikar eru í boði til að gera upphaf lífeyristöku sveigjanlegt?
- 9.2 Hvenær má velja höfuðstól í stað lífeyris?
- 9.3 Hvenær má velja tímabundinn lífeyri í stað ævilangs lífeyris?
- 9.4 Hvenær má breyta bótagreiðslum við fráfall eftir upphaf lífeyristöku?
- 9.5 Hvenær á biðtímanum má bæta við þættinum „Eftirlifendalífeyrir“, án áhættumats?
- 9.6 Hvenær má bæta við tryggingarvernd í umönnunartilfelli?
- 9.7 Hvenær má hækka iðgjald?
- 9.8 Hvenær má greiða viðbótargreiðslur?
- 9.9 Hvenær má taka höfuðstól úr tryggingunni?
- 9.10 Hvenær má breyta iðgjaldatímanum?
- 9.11 Hvenær má lækka eða fresta greiðslu iðgjalds í atvinnuleysi eða í hlutastarfi, í foreldraorlofi eða meðan á starfsendurmenntun stendur?
- 9.12 Hvenær má lækka iðgjaldsgreiðslu?

9.1 Hvaða möguleikar eru í boði til að gera upphaf lífeyristöku sveigjanlegt?

(1) Greiðslu flýtt

Þú getur farið fram á að við flýtum umsömdu upphafi lífeyristöku um allt að 7 ár.

Ef samningurinn heimilar að upphafi lífeyristöku sé flýtt munum við upplýsa þig um það.

a) Forsendur

- →**Hinn tryggði** hefur náð að minnsta kosti 55 ára →**reiknuðum aldri** þegar nýja upphaf lífeyristöku hefst.
- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir nýja upphaf lífeyristöku.
- Endurreiknaður heildarlífeyrir, að hagnaðarhlutdeild meðtalinni, verður að nema að minnsta kosti 200 evrum á ári við hið nýja upphaf lífeyristöku.
- Tíminn frá byrjun tryggingar fram að umbeðnu upphafi lífeyristöku skal vera að minnsta kosti eitt ár.

b) Áhrif

- Það hefur áhrif á upphæð lífeyris samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2, að flýta greiðslu.

- Tryggðan lágmarkslífeyri skerðum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar Við útreikninginn á tryggða lágmarkslífeyrinum við upphaf lífeyristöku sem hefur verið flýtt notum við reikniforsendurnar sem voru notaðar þar til greiðslunni á upprunalegu upphafi lífeyristöku var flýtt o samkvæmt tölul. 1.4, mgr. 1 eða o eftir samningsbreytingar samkvæmt tölul. 1.4, mgr. 2
- Tryggðan höfuðstól skerðum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Hann getur verið lægri en →**tryggði prósentuhlutinn** fyrir samtölu ellilífeyrisiðgjalda sem samið var um við samningsgerðina og sem greidd hafa verið fram að flýttu upphafi lífeyristöku.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

c) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn

- „Höfuðstóll við andlát“,
- „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ eða
- þættina „Örorkubætur“ og ef við á tryggðan aukalegan þátt „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“, falla þeir niður þegar nýja upphafi lífeyristöku er náð.

Ef við greiðum lífeyri vegna óvinnufærni og hugsanlega „Viðbótarlífeyri vegna umönnunar“ þegar nýja upphafi lífeyristöku er náð, þá greiðum við þær bætur óbreyttar áfram.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ falla niður tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks lífeyrir

munaðarlausra við andlát →**hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku, við upphaf lífeyristöku sem er flýtt. Tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks lífeyrir munaðarlausra við andlát →**hins tryggða** eftir upphaf lífeyristöku, verður lækkaður samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Við það getur umsamið samband tryggðs lágmarks eftirlifendalífeyris og hugsanlega tryggðs lágmarks lífeyris munaðarlausra við tryggðan lágmarks ellilífeyri breyst.

d) Möguleikar við samningsgerð

Um hið nýja upphaf lífeyristöku sem er flýtt gilda sömu möguleikar til breytinga og giltu um upphaflega umsamið upphaf lífeyristöku, einkum tölul. 9.2 og 9.3.

(2) Greiðslu frestað

Við umsamið upphaf lífeyristöku má fara fram á að upphafi lífeyristöku verði frestað.

a) Forsendur

- →**Hinn tryggði** hefur náð að minnsta kosti 55 ára →**reiknuðum aldri** þegar upphaflega upphaf lífeyristöku hefst.
- →**Hinn tryggði** er í hæsta lagi →**reiknaðra** 85 ára þegar frestað lífeyristaka hefst.

b) Áhrif

- Upphæð lífeyris samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2, getur breyst við það að fresta upphafi lífeyristöku.
- Tryggðan lágmarkslífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4. Hann er að minnsta kosti jafn hár og fyrir upphaflega umsamið upphaf lífeyristöku.
- Ef áfram eru greidd iðgjöld á →**viðbótarbiðtíma** hækkar tryggður höfuðstóll að minnsta kosti sem nemur →**tryggðum prósentuhluta** fyrir samtölu ellilífeyrisiðgjalda á viðbótarbiðtímanum sem samið var um við samningsgerðina.
- Ef samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku getur hún breyst.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

c) Áhrif á aðra þætti

Við það að fresta upphafi lífeyristöku þáttarins „Ellilífeyrir“ falla eftirfarandi umsömdu þættir niður við fyrra umsamda upphaf lífeyristöku:

- „Höfuðstóll við andlát“,
- örorkubætur og hugsanlega tryggður aukalegur þáttur „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“ og
- „Höfuðstóll við andlát af slysförum“.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ og ef þú greiðir iðgjöld á →**viðbótarbiðtímanum** helst umsamið samband tryggðs lágmarks eftirlifendalífeyris og hugsanlega tryggðs lágmarks lífeyris munaðarlausra við tryggðan lágmarks ellilífeyri. Ef engin iðgjöld eru greidd getur sambandið breyst. Um upphæð tryggðs lágmarks eftirlifendalífeyris og hugsanlega tryggðs lágmarks lífeyris munaðarlausra gilda reglur samkvæmt tölul. 1.4 mgr. 2.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

d) Möguleikar við samningsgerð

- Í iðgjaldsskyldum tryggingum má greiða iðgjöldin áfram á →**viðbótarbiðtímanum**.
- Um nýja upphaf lífeyristöku sem var frestað og um →**viðbótarbiðtímann** gilda sömu möguleikar til breytinga og giltu um upphaflega umsamið upphaf lífeyristöku og upphaflega umsaminna →**biðtíma**, einkum tölul. 9.2, 9.3 og 9.9. Hækkunar iðgjalds (sjá tölul. 9.7) og viðbótargreiðslur (sjá tölul. 9.8) eru ekki mögulegar á →**viðbótarbiðtíma**.
- Eftir að upphafi lífeyristöku var frestað má flýta því á ný. Efnislega er 1. mgr. í gildi. Tryggðan lágmarkslífeyri ákvörðum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4. Hann er að minnsta kosti jafn hár og fyrir upphaflega umsamið upphaf lífeyristöku.

e) Fráfall hins tryggða á viðbótarbiðtíma

Ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og ef ekki var samið um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ og ef →**hinn tryggði** andast á →**viðbótarbiðtímanum**, greiðum við fjárhæð sem nemur þeirri upphæð sem reiknast samkvæmt tölul. 8.2, reiknað undir lok viðkomandi tryggingartímabils og sem er afvöxtuð miðað við fyrsta dag næsta mánaðar eftir andlátsdag.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ og →**hinn tryggði** andast á →**viðbótarbiðtíma** greiðum við bætur sem ráðast af reglum

- þáttarins „Eftirlifendalífeyrir“, í liðnum „Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta“, undirliðnum „Hvaða bætur greiðum við við andlát hins tryggða?“, málsgreininni „Eftirlifendalífeyrir“ og, ef við á,
- þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, liðnum „Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta“, undirliðnum „Hvaða bætur greiðum við við andlát hins tryggða?“, málsgrein „Lífeyrir munaðarlausra“.

f) Uppsögn tryggingarinnar á viðbótarbiðtíma

Ef þú segir tryggingunni upp á →**viðbótarbiðtímanum** greiðum við upphæð sem reiknuð er samkvæmt tölul. 8.2.

g) Hagnaðarhlutdeild

Á →**viðbótarbiðtímanum** öðlast þú líka hlutdeild í hagnaði í skilningi tölul. 2. →**Prósentuhlutar hagnaðarhlutdeildar** tryggingarinnar geta verið frábrugðnir þeim prósentuhlutum hagnaðarhlutdeildar sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar fyrir undirflokk tryggingarinnar. Ef sérstakir →**prósentuhlutir hagnaðarhlutdeildar** gilda um tryggingu þína greinum við þér frá því fyrir byrjun →**viðbótarbiðtímans**.

9.2 Hvenær má velja höfuðstól í stað lífeyris?

(1) Höfuðstólsgreiðsla við umsamið upphaf lífeyristöku

Í stað lífeyris, sem við greiðum við lifun, má fara fram á útborgun heildarhöfuðstóls að fullu eða að hluta við umsamið upphaf lífeyristöku.

a) Forsendur

- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.
- Ef greitt er út að hluta verður endurútreiknaður lífeyrir úr þeim hluta heildarhöfuðstóls sem eftir er að nema að minnsta kosti 200 evrum á ári.
- Hvað höfuðstólsbætur varðar þarf →**hinn tryggði** að vera á lífi við umsamið upphaf lífeyristöku.

b) Áhrif af útborgun heildarhöfuðstóls að fullu

Tryggingin þín rennur út við útborgun að fullu.

c) Áhrif af útborgun heildarhöfuðstóls að hluta

- Við umsamið upphaf lífeyristöku er reiknuð út upphæð lífeyris samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2, sem við reiknum út úr óútgreiddum hluta heildarhöfuðstóls samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2.
- Tryggðan lágmarkslífeyrir og tryggðan höfuðstól lækkum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.
- Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, skerðum við tryggðan lágmarks eftirlifendalífeyri og tryggðan lífeyri munaðarlausra samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(2) Höfuðstólsgreiðsla eftir upphaf lífeyrisgreiðslu

Ef við greiðum nú þegar lífeyri og ef samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku má á hvaða útborgunardegi sem er fá greiddan höfuðstól. Fyrir það tókum við vinnslugjald sem nemur 50 evrum.

a) Forsendur

- Upphæð til útborgunar má, að teknu tilliti til 50 evra vinnslugjalds,
- hvorki vera hærrí en gjaldfallinn höfuðstóll,
- né reiknaður →**bótahöfuðstóll** tryggingarinnar við andlát, miðað við útborgunarstund.

b) Áhrif

- Við skerðum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“ samkvæmt grundvallarreglum tryggingafræðinnar.
- Eftir greiðslu höfuðstóls heldur tryggingin áfram ef lífeyrir sem eftir er nemur að minnsta kosti 200 evrum á ári.
- Tryggingin fellur niður ef lífeyrir sem eftir er nemur lægri upphæð en 200 evrum á ári. →**Bótahöfuðstól** sem eftir er greiðum við út, ef um slíkt er að ræða. Þá kemur til aukalegur frádráttur.
- Ef samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku skerðist hún um sem nemur upphæð útborgaðs höfuðstóls.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

c) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, skerðum við tryggðan lágmarks eftirlifendalífeyri og tryggðan lágmarks lífeyri munaðarlausra samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

d) Sérákvæði við tímabundinn lífeyri

Ef þú valdir tímabundinn lífeyri samkvæmt tölul. 9.3 reiknum við þann höfuðstól sem greiða skal meðal annars út frá því hvernig fjármálamarkaðurinn hefur þróast frá upphafi lífeyristöku, en ekki lengra en 10 ár aftur í tímann. Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.

(3) Höfuðstólsgreiðsla þegar upphafi lífeyristöku er flýtt

Ef þú kaust að flýta umsömdu upphafi lífeyristöku (1. mgr. tölul. 9.1) getur þú í stað →**tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** farið fram á greiðslu höfuðstóls sem nemur upphæð sem reiknuð er samkvæmt tölul. 8.2.

a) Forsendur

Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir nýja upphaf lífeyristöku.

b) Áhrif

Með útborgun höfuðstóls við upphaf lífeyristöku sem var flýtt fellur tryggingin þín niður.

9.3 Hvenær má velja tímabundinn lífeyri í stað ævilangs lífeyris?

(1) Tímabundinn lífeyrir við umsamið upphaf lífeyristöku

Fyrir umsamið upphaf lífeyristöku getur þú farið fram á að við gerum ráð fyrir tímabundnum lífeyri samkvæmt tölul. 1.1 í stað ævilangs lífeyris frá upphafi lífeyristöku frá þeirri stundu (tímabundinn lífeyrir). Þú getur valið hversu lengi lífeyrir skuli greiddur.

Frá upphafi lífeyristöku greiðum við tryggðan tímabundinn lífeyri á meðan →**hinn tryggði** er á lífi, í hæsta lagi út umsaminna lífeyrisgreiðslutíma.

(2) Forsendur

- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.
- Bæði val tímabundins lífeyris sem og lengd lífeyrisgreiðslutímans eru háð takmörkunum sem ráðast meðal annars af aldri →**hins tryggða** við upphaf lífeyristöku. Við upplýsum þig nánar um forsendurnar ef óskað er.

(3) Áhrif

- Upphæð tímabundins lífeyris reiknum við út við upphaf lífeyristöku út frá heildarhöfuðstólum.
- Tímabundinn lífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar og miðum þá við þær reglur og reikniforsendur sem gert er ráð fyrir við nýja samninga um tímabundinn lífeyri við upphaf lífeyristöku.
- Tryggður lágmarkslífeyrir fellur niður.
- Upphæð samtryggðrar greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku getur tekið breytingum.
- Greiðslur við andlát eftir upphaf lífeyristöku geta breyst samkvæmt tölul. 9.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(4) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ falla þeir niður við umsamið upphaf lífeyristöku.

(5) Hagnaðarhlutdeild

Á meðan tímabundinn lífeyrir er greiddur öðlast þú líka hlutdeild í hagnaði samkvæmt tölulíð 2. í stað reglna í tölul. 2.2.5 um hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyrisgreiðslu gildir eftirfarandi:

- Samanlagður hagnaðarlífeyrir frá upphafi lífeyristöku kemur til viðbótar við tryggðan tímabundinn lífeyri frá upphafi lífeyristöku.
- Samanlagður hagnaðarlífeyrir samanstendur af aukalegum, iðgjaldsfríum, tímabundnum lífeyri sem ekki er hægt að ábyrgjast.

Hagnaðarlífeyrir getur alls - í óhagstæðasta tilviki - verið núll.

Ávöxtun samanlagðs hagnaðarlífeyris getur verið frábrugðin þeirri ávöxtun undirhóps tryggingarinnar sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar á fyrstu árunum sem tímabundni lífeyririnn er greiddur. Ef sérstök ávöxtun gildir um tryggingu þína greinum við þér frá upphæð eigin ávöxtunar og tímabilinu sem þú færð ávöxtun á, fyrir upphaf tímabundins lífeyris.

Fé til að fjármagna samanlagðan hagnaðarlífeyri er alltaf fengið úr →**varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá mgr. 3 tölul. 2.1). Það er ekki nema það hafi þá þegar verið fært til tekna beint á þá samninga sem rétt eiga á hagnaðarhlutdeild sem fjármagnið er skuldfært á tekjur rekstrarársins.

Ef dánartíðnitafla (→**töflur**) eða ávöxtun, sem ákvarðaðar voru innan ramma árlegrar hagnaðaryfirlýsingar (sjá tölul. 2.2.2) fyrir samanlagðan hagnaðarlífeyri breytast, getur upphæð samanlagðs hagnaðarlífeyris hækkað eða lækkað.

Við tilkynnum þér um upphæð ofangreinds aukalegs lífeyris, bæði við upphaf töku tímabundna lífeyrisins og í hvert sinn sem breytingar verða.

Við notum úthlutaðan hlut í lokahagnaði við upphaf töku tímabundins lífeyris sem hluta af heildarhöfuðstól til myndunar tímabundins lífeyris samkvæmt mgr. 3.

Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.

9.4 Hvenær má breyta bótagreiðslum við fráfall eftir upphaf lífeyristöku?

(1) Breyting á höfuðstólsgreiðslu við andlát

Ef samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku er, við upphaf lífeyristöku, hægt að fara fram á að greiðslan verði hækkuð eða lækkuð, án nýs áhættumats.

a) Takmarkanir

Um mögulegar breytingar gilda takmörk sem ráðast m.a. af aldri við upphaf lífeyristöku, og af meðallífslíkum, og ef um tímabundinn lífeyri samkvæmt tölul. 9.3 er að ræða, og auk þess af umsömdum lífeyrisgreiðslutíma.

Við veitum upplýsingar um hvaða kostir gilda um tryggingu þína ef óskað er.

b) Áhrif

- Ef útborgun höfuðstóls við andlát er hækkuð þarf mögulega að greiða viðbótagreiðslu.
- Ef greiðsla höfuðstóls við andlát er lækkuð eða ef þú vilt ekki greiða nauðsynlega viðbótagreiðslu, breytist tryggður lágmarkslífeyrir samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.
- Við reiknum viðbótagreiðsluna samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 3. mgr. tölul. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(2) Þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ bætt við

Ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ má fara fram á að eftirlifendalífeyri verði bætt við við upphaf lífeyristöku. Við framkvæmum ekki áhættumat.

a) Forsendur

- Nýi eftirlifendalífeyririnn er ekki hærri en tryggður lífeyrir úr þættinum „Elliífeyrir“ við →**upphaf lífeyristöku**.
- Ekki var valinn tímabundinn lífeyrir samkvæmt tölul. 9.3.

b) Áhrif

- Um nýja innifalda þáttinn gilda tryggingarskilmálar og reikniforsendur sem í gildi eru þegar þessi síðbúna viðbót á sér stað.
- Upphæð ævilangs lífeyris samkvæmt tölul. 1.1, málsgr. 2, getur breyst við það að vera bætt við; hún getur lækkað. Ef samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku breytist hann einnig af þessum sökum.
- Viðbótin getur valdið því að tryggður lágmarkslífeyrir lækki. Við reiknum hann samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(3) „Höfuðstóll við andlát“ eða þátturinn „Eftirlífendalífeyrir“ frá upphafi lífeyristöku útilokaður

Ef samið var um höfuðstól við andlát eftir upphaf lífeyristöku eða um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ má útiloka þá við upphaf lífeyristöku.

Í stað þess má fara fram á að greiddur verði heildarhöfuðstóll, að frádregnum þeim heildarelliífeyri sem þegar hefur verið greiddur samkvæmt 1. mgr. í tölul. 2.2.5 (að meðtöldum greiðslum úr hlutdeild í hagnaði).

(4) Frestur

Tilkynning þín varðandi breytingu samkvæmt 1. til 3. mgr. þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.

9.5 Hvenær á biðtímanum má bæta við þættinum „Eftirlífendalífeyrir“, án áhættumats?

Ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ má á →**biðtímanum** bæta við annað hvort þættinum „Höfuðstóll við andlát“, eða þættinum „Eftirlífendalífeyrir“, án áhættumats, við þau tilefni sem um getur í 1. mgr.

(1) Hvenær viðbætur geta farið fram

- Fæðing barns →**hins tryggða** eða hinn tryggði ættleiðir ófullveðja einstakling,
- Hinn tryggði byrjar sjálfstæðan atvinnurekstur, ef það krefst aðildar að fagfélagi eða ráði,
- Hinn tryggði lýkur starfsmenntun eða byrjar í atvinnulífínu eða
- hinn tryggði tekur lán til kaupa á fasteign til eigin nota að upphæð að minnsta kosti 100.000 evrum.

(2) Forsendur

- →**Viðbótartími tryggingarinnar** er ekki hafinn.
- Innan 6 mánaða frá einhverjum ofangreindum atburði þarf að fara fram á að aukalegum þætti verði bætt við og færa okkur sönnur á þann atburð.
- →**Hinn tryggði** er ekki eldri en →**reiknaðra** 40 ára að aldri.
- →**Hinn tryggði** er ekki →**óvinnufær**.
- Við höfum áður samþykkt allar umsóknir um líftryggingu →**hins tryggða** með venjulegum skilyrðum.
- Ef þú vilt bæta við eftirlífendalífeyrisþætti er skilyrði að þú hafir ekki valið tímabundinn lífeyri skv. tölul. 9.3.

(3) Takmarkanir

- Ef bætt er við þættinum „Höfuðstóll við andlát“,
- þarf „Höfuðstóll við andlát“ að nema að minnsta kosti 100 prósentum af samtölu umsaminna iðgjalds vegna elli- og eftirlífendalífeyris.
  - má „Höfuðstóll við andlát“ nema að hámarki 50.000 evrum.

Ef bætt er við þættinum „Eftirlífendalífeyrir“

- þurfa tryggður lágmarks eftirlífendalífeyrir við andlát →**hins tryggða** fyrir og eftir upphaf lífeyristöku að minnsta kosti að nema 30 prósentum af upphæð tryggðs lágmarks elliífeyris.
- mega tryggður lágmarks eftirlífendalífeyrir við andlát hins tryggða fyrir og eftir upphaf lífeyristöku í mesta lagi nema 100 prósentum af upphæð tryggðs lágmarks elliífeyris.
- má tryggður lágmarks eftirlífendalífeyrir við andlát hins tryggða eftir upphaf lífeyristöku í mesta lagi vera jafn há og tryggður lágmarks eftirlífendalífeyrir við andlát hins tryggða fyrir upphaf lífeyristöku.
- mega tryggður lágmarks eftirlífendalífeyrir við andlát hins tryggða fyrir og eftir upphaf lífeyristöku í mesta lagi nema 6.000 evrum á ári.

(4) Áhrif

- Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“, eða bætt er við þættinum „Höfuðstóll við andlát“, gilda hverju sinni þeir tryggingarskilmálar og þær reikniforsendur sem gert er ráð fyrir á þeim tíma þegar viðbæturnar eiga sér stað.
- Með viðbótinni falla niður bætur við andlát samkvæmt tölul. 1.2, málsgr. 1, a-lið.
- Við reiknum greiðslurnar samkvæmt grundvallarreglum tryggingafræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

9.6 Hvenær má bæta við tryggingarvernd í umönnunartilfelli?

Þú getur farið fram á að við upphaf lífeyristöku verði tryggingarvernd í umönnunartilfelli bætt við trygginguna. Við framkvæmum ekki áhættumat.

(1) Forsendur

- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.
- Ekki var valinn tímabundinn lífeyrir samkvæmt tölul. 9.3.
- Auk þess eru í gildi frekari skilyrði sem við upplýsum þig fúslega um ef óskað er.

(2) Áhrif

- Hér ráða tryggingarskilmálar og reikniforsendur sem í gildi eru þegar þessi síðbúna viðbót á sér stað.
- Tryggðar greiðslur geta breyst.
- Tryggðan lágmarkslífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

9.7 Hvenær má hækka iðgjald?

(1) Hækkun iðgjalds fyrir upphaf lífeyristöku

Ef greidd eru reglubundin iðgjöld vegna tryggingarinnar má hvenær sem er hækka iðgjaldið fyrir upphaf lífeyristöku.

a) Forsendur

- Hægt er að hækka iðgjaldið frá og með öðru tryggingarári. Upphæð hækkunar á ári (að meðtalinni hækkun sem gerist smám saman) má ekki vera hærri en sem nemur 20 prósentum þess iðgjalds sem greitt var undir lok síðastliðs tryggingarárs vegna þáttarins „Elliífeyrir“. Þess utan er hægt að hækka ókomin iðgjöld sem nemur ónýttum iðgjaldshækkunum frá samningstíma. Ónýttar iðgjaldshækkanir eru hækkanir samkvæmt reglum þessa töluliðar og hækkanir sem gerast smám saman.

Hækkanir iðgjalds eru aðeins mögulegar að því marki sem allar hækkanir (að hækkunum sem gerast smám saman og áunnum viðbótargreiðslum meðtöldum) fara ekki yfir 20 prósent áætlaðrar árlegrar framlagshækkunar þáttarins „Elliífeyrir“ á öllum samningstímanum.

- Árlegt iðgjald þáttarinn „Ellilífeyrir“ má, að meðtöldum iðgjaldshækkunum, ekki vera hærra en sem nemur 48.000 evrum.
- →**Hinn tryggði** er ekki eldri en →**reiknaðra** 67 ára að aldri.
- Hægt er að hækka iðgjald þar til 3 ár eru eftir af →**biðtímanum**.
- →**Viðbótarbiðtími tryggingarinnar** er ekki hafinn.
- Ef samið var um þáttinn „Örorkubætur“ og hugsanlega til viðbótar tryggða þáttinn „Viðbótarlífeyrir vegna umönnunar“, eða þáttinn „Barnalífeyrir“ eða „Umönnunarlífeyrir“, er hækkun iðgjalds útilokuð á meðan iðgjaldsgreiðsluskylda þín fellur niður, að hluta til eða að fullu, vegna óvinnufærni eða umönnunarþarfar. Hækkunarir sem framkvæmdar voru, eftir byrjun þess tíma þegar greiða þarf bætur úr þessum þáttum, en áður en fallist var á óvinnufærni eða umönnunarþörf, verða bakfærðar.

Við upplýsum þig um hæstu mögulegu hækkunarupphæð ef óskað er.

b) Áhrif

- Við hækkun iðgjalds framkvæmum við yfirleitt ekki áhættumat. Við framkvæmum þó áhættumat ef samið var um frekari þætti sem einnig skulu hækka, samkvæmt málsgr. c-lið, og ef samtala umbeðinnar árlegrar hækkunarupphæðar og hækkunarupphæðar síðustu undanfarandi fjögurra ára nemur að minnsta kosti 3.000 evrum. Þá er tekið tillit til allra líftryggingarsamninga sem í gildi eru fyrir → **hinn tryggða**, sem í hlut á, og fela í sér frekari þætti samkvæmt málsgr. c-lið.
- Hækkun iðgjalds leiðir til hækkunar tryggðs lágmarkslífeyris samkvæmt 2. málsgr. Hún veldur því einnig að tryggður höfuðstóll hækkar að minnsta kosti sem nemur →**tryggðum prósentuhluta** fyrir samtölu viðbótariðgjalda, án iðgjalda fyrir frekari þætti sem hugsanlega eru innifaldir og samið var um við samningsgerðina.

c) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn

- „Eftirlifendalífeyrir“,
  - „Lífeyrir munaðarlausra“,
  - „Höfuðstóll við andlát“,
  - „Barnalífeyrir“,
  - „Höfuðstóll við andlát af slysförum“,
  - „Iðgjaldsundanþága við óvinnufærni“,
  - „Iðgjaldsundanþága við umönnunarþörf barns“ eða
  - „Iðgjaldsundanþága við óvinnufærni eða andlát forsjáraðila“
- hækka bætur úr þeim þáttum sömuleiðis við hækkun iðgjalds. Einkum hækkar einnig tryggður lágmarkslífeyrir eftirlifenda og tryggður lágmarkslífeyrir munaðarlausra, ef við á. Samband tryggðs lágmarkslífeyris eftirlifenda og tryggðs lágmarkslífeyris munaðarlausra, ef við á, og tryggðs lágmarkslífeyris úr þættinum „Ellilífeyrir“, helst óbreytt. Bætur úr þáttinum „Umönnunarlífeyrir“, „Lífeyrir vegna umönnunar barna“ og „Örorkulífeyrir“, hækka ekki.

(2) Reiknigrundvöllur fyrir hækkun greiðslna

Hækkun tryggðs lágmarkslífeyris og hugsanlega tryggðs lágmarkslífeyris eftirlifenda og tryggðs lágmarkslífeyris munaðarlausra reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnun gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Um innifalinn samningsgerðar- og sölukostnað vegna hækkunariðgjalda, sem og frekari kostnað (→**kostnaður**), gilda reglur samkvæmt tölul. 6.1, málsgr. 1 og 2, a-lið.

Bætur annarra umsaminna þátta aukast samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnun gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4. Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(3) Dagsetning hækkunar

Dagsetning iðgjaldshækkunar og allra bóta er 1. dagur tryggingartímabils sem á eftir kemur.

9.8 Hvenær má greiða viðbótargreiðslur?

(1) Viðbótargreiðslur fyrir upphaf lífeyristöku

Hægt er að inna af hendi viðbótargreiðslur hvenær sem er fyrir upphaf lífeyristöku. Við framkvæmum ekki áhættumat.

a) Forsendur

- Hver einstök viðbótargreiðsla skal nema að minnsta kosti 500 evrum.
- Samtala viðbótargreiðslna á einu tryggingarári má í hæsta lagi nema 30.000 evrum.
- →**Viðbótarbiðtími tryggingarinnar** er ekki hafinn.

b) Frekari skilyrði fyrir umsamdar reglubundnar iðgjaldagreiðslur

Ef þú hefur valið að greiða iðgjöld með reglubundnum hætti gildir eftirfarandi að auki:

- Heildarupphæð viðbótargreiðslna á einu tryggingarári má ekki fara yfir tífalt umsamið iðgjald þáttarinn „Ellilífeyrir“ fyrir þetta tryggingarár.
- Að minnsta kosti fjögur ár eru liðin frá upphafi tryggingar.
- Að minnsta kosti fjögur ár líða milli viðbótargreiðslunnar og umsamins upphafs lífeyristöku.

c) Áhrif

Viðbótargreiðslan leiðir til þess að tryggður lágmarkslífeyrir hækkar samkvæmt mgr. 2. Hún veldur því einnig að tryggður höfuðstóll hækkar að minnsta kosti sem nemur →**tryggðum prósentuhluta** viðbótariðgjaldsins sem samið var um við samningsgerðina. Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, er eingöngu stuðst við þann hluta viðbótariðgjaldsins sem tengist ellilífeyrinum við hækkun tryggðs höfuðstólsins. Tryggði höfuðstóllinn hækkar að minnsta kosti sem nemur →**tryggðum prósentuhluta** þess hluta viðbótariðgjaldsins sem tengist ellilífeyrinum.

d) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ hefur viðbótargreiðsla eftirfarandi áhrif á þessa þætti:

- Tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir og hugsanlega tryggður lágmarks lífeyrir munaðarlausra hækka.
- Samband tryggðs lágmarkslífeyris eftirlifenda og tryggðs lágmarkslífeyris munaðarlausra, ef við á, og tryggðs lágmarkslífeyris úr þættinum „Ellilífeyrir“, helst óbreytt.
- Tryggður lágmarks eftirlifendalífeyrir við andlát →**hins tryggða** fyrir upphaf lífeyristöku má í mesta lagi hækka um 3 prósent af samtölu viðbótargreiðslna eins tryggingarárs.

Bætur úr frekari umsömdum þáttum hækka ekki vegna viðbótargreiðslunnar.

(2) Reiknigrundvöllur fyrir hækkun greiðslna

Viðbótargreiðslu er ráðstafað sem einstöku iðgjaldi til hækkunar á bótargreiðslum.

Hækkun tryggðs lágmarkslífeyris og hugsanlega tryggðs lágmarks eftirlifendalífeyris og tryggðs lágmarkslífeyris munaðarlausra reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnun gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Samningsgerðar- og sölukostnað, sem og umsýslukostnað sem prósentur af iðgjaldi (→**kostnaður**), fjármögnum við tafarlaust með viðbótargreiðslunni samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 1 og 2, a-lið.

(3) Dagsetning hækkunar

Dagsetning hækkunar allra bóta er fyrsti dagur sama mánaðar og viðbótargreiðslan berst okkur.

(4) Hagnaðarhlutdeild

Þú færð einnig hlutdeild í hagnaði skv. tölul. 2 fyrir viðbótargreiðslur í elliífeyrisþættinum. Þetta getur verið á formi eigin →**prósentuhluta í hagnaði** sem geta verið frábrugðin þeim prósentuhlutum hagnaðarhlutdeilda sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar fyrir undirflokk tryggingarinnar.

Upphæð eigin →**prósentuhluta í hagnaði** og tímabilið sem viðbótargreiðsla aflar sér hagnaðarhlutdeilda á fer eftir mismunandi skilyrðum, einkum

- tímanum sem eftir er fram að umsömdu upphafi lífeyristöku,
- tímapunktinum þegar viðbótargreiðslan er gerð og
- vaxtastöðu á fjármálamarkaði.

Ef þú óskar eftir því veitum við þér upplýsingar um hvort þú öðlast eigin →**prósentuhluta í hagnaði** gegn viðbótargreiðslu, upphæð þeirra og tímabil áður en viðbótargreiðsla er framkvæmd.

Ef →**prósentuhlutar í hagnaði** fyrir viðbótargreiðslu í elliífeyrisþættinum víkja frá þeim sem tilgreindir eru fyrir elliífeyrisþáttinn látum við þig vita um upphæð eigin prósentuhluta í hagnaði og tímabilið sem þú aflar þeirra þegar við staðfestum viðbótargreiðsluna.

9.9 Hvenær má taka höfuðstól úr tryggingunni?

Þú getur tekið höfuðstól úr tryggingunni fram að upphafi lífeyristöku. Fyrir það tókum við vinnslugjald sem nemur 15 evrum.

(1) Forsendur

- Ekkert tryggingarskírteinislán má vera fyrir hendi.
- Taka verður út að minnsta kosti 500 evrur.
- Sú upphæð tryggingarinnar sem eftir stendur og reiknuð er samkvæmt tölul. 8.2 verður að nema að minnsta kosti 500 evrum eftir úttekt og að teknu tilliti til vinnslugjalds.

(2) Frádráttur

Ef úttektir ásamt uppsöfnuðum sköttum fara ekki yfir 20.000 evrur á einu tryggingarári er ekki um annan frádrátt að ræða en vinnslugjöld.

Aðeins er um frádrátt að ræða ef úttektir ásamt uppsöfnuðum sköttum á tryggingarárinu fara yfir 20.000 evrur. Í tryggingarupplýsingunum er tilgreint hversu hár frádrátturinn er. Þar eru ástæður frádráttar sömuleiðis útskýrðar. Þú getur fundið þessar skýringar í þættinum „Hvaða bætur eru greiddar við uppsögn fyrir upphaf lífeyrisgreiðslna?“ í undirkaflanum „Frádráttur við úttekt“.

Ef ágreiningur er um frádráttinn þurfum við að gera grein fyrir honum og sanna. En ef þú færir okkur sönnur á að í þínu tilfalli eigi frádráttur alls ekki við eða eingöngu lægri upphæð, þá fellur frádráttur niður eða við lækkuðum hann – í báðum tilvikum.

(3) Áhrif

- Greiðslutímabil og upphæð þeirra iðgjalda sem greiða ber breytast ekki við úttekt.
- Úttektin, uppsafnaðir skattar, vinnslugjald og frádráttur samkvæmt 2. mgr. eru greidd úr tryggingu þinni. Tryggðar greiðslur og greidd iðgjöld skv. tölul. 1.1, mgr. 3, skerðast samkvæmt grundvallarreglum tryggingafræðinnar.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

9.10 Hvenær má breyta iðgjaldatímanum?

(1) Stytting iðgjaldatímans

Ef iðgjöld af tryggingunni eru greidd með reglubundnum hætti má fara fram á að iðgjaldatími verði stytur um heil ár.

a) Áhrif

- Ef tryggður lágmarkslífeyrir og tryggður höfuðstóll og tryggður lágmarks eftirlífendalífeyrir og tryggður lágmarkslífeyrir munaðarlausra úr hugsanlega umsömdum þætti „Eftirlífendalífeyrir“, og þættinum „Lífeyrir munaðarlausra“, eiga að haldast óbreyttir, þarf að greiða hærri reglubundin iðgjöld.
- Ef reglubundið iðgjald á að haldast óbreytt, skerðast tryggður lágmarkslífeyrir og tryggður höfuðstóll.

- Ef bæði reglubundið iðgjald og tryggður lágmarkslífeyrir, eða tryggður höfuðstóll, eiga að haldast óbreytt, má ná því fram með viðbótargreiðslu.
- Nýja iðgjaldið, nýi tryggði lágmarkslífeyririnn, nýi tryggði höfuðstóllinn, og viðbótargreiðslan, eru reiknuð út samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

b) Áhrif á aðra þætti

Með skerðingunni lækka tryggðar bætur frekari umsaminna þátta. Við upplýsum þig um forsendur og einstök áhrif ef óskað er.

(2) Lenging iðgjaldatímans

Ef iðgjaldatími tryggingarinnar er styttri en →**biðtíminn** og þú greiðir reglubundin iðgjöld, má fara fram á það einu sinni að iðgjaldatími verði lengdur um allt að 5 ár.

Framlengingin kemur í beinu framhaldi af því að upphaflegum iðgjaldatíma lýkur, en fer þó ekki fram yfir umsamið upphaf lífeyristöku.

a) Forsendur

- Þegar framlenging tekur gildi þyrfti →**hinn tryggði** að geta samið við okkur um nýja sambærilega tryggingu án örðugri skilmála.
- →**Hinn tryggði** má ekki hafa náð 50 ára →**reiknuðum aldri** við upphaflega umsamin lok iðgjaldatíma.

b) Áhrif

Við framlenginguna hækka tryggður lágmarkslífeyrir og tryggður höfuðstóll frá upphaflegum lokum iðgjaldsgreiðslutímans samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4. Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

c) Áhrif á aðra þætti

Bætur annarra umsaminna þátta aukast samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4. Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

9.11 Hvenær má lækka eða fresta greiðslu iðgjalds í atvinnuleysi eða í hlutastarfi, í foreldraorlofi eða meðan á starfsendurmenntun stendur?

(1) Iðgjaldsgreiðslum hætt (seinkun)

Þú getur farið fram á það að iðgjaldsgreiðslum sé hætt tímabundið (seinkun). Seinkuðu iðgjaldsgreiðslurnar þarf að greiða upp síðar.

Ef samningur þinn er orðinn þriggja ára munum við verða við ósk þinni um seinkun iðgjaldsgreiðslna vegna:

- atvinnuleysis,
- skammtímavinnu eða
- foreldraorlofs.

Við seinkum iðgjaldsgreiðslum vaxtalaust svo framarlega sem þú ert atvinnulaus eða í skammtímavinnu eða foreldraorlofi, þó lengst í samfelld þrjú ár. Hægt er að seinka iðgjaldsgreiðslum aftur ef skilyrðin eru uppfyllt að nýju. Við seinkum iðgjaldsgreiðslum vegna atvinnuleysis, skammtímavinnu eða foreldraorlofs í að hámarki sex ár á heildartíma samningsins.

Tryggingaverndin heldur fullu gildi sínu á meðan greiðsluseinkun stendur yfir. Ef tryggingartilvik á sér stað á þessu tímabili verða tryggingarbætur skertar sem nemur ógreiddu iðgjaldi. Að frestinum loknum heldur tryggingin áfram samkvæmt samningnum.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(2) Lækkun iðgjaldsgreiðslna (hlutagreiðsla iðgjalds) Þú

getur farið fram á það að iðgjaldsgreiðslur séu lækkaðar tímabundið (hlutagreiðsla iðgjalds). Ógreidda hluta iðgjaldsgreiðslna þarf að greiða upp síðar

Ef iðgjaldsgreiðslur hafa verið greiddar vegna samnings þíns í að minnsta kosti 1 ár munum við, að beiðni þinni, lækka iðgjaldsgreiðslur tímabundið vegna:

- atvinnuleysis,
- skammtímavinnu,
- foreldraorlofs eða
- starfstengdrar menntunar.

Við lækkuð iðgjaldsgreiðslur svo framarlega sem þú ert atvinnulaus eða í skammtímavinnu, foreldraorlofi eða starfstengdri menntun, þó lengst í samfelld þrjú ár. Hægt er að lækka iðgjaldsgreiðslur aftur ef skilyrðin eru uppfyllt að nýju. Við lækkuð iðgjaldsgreiðslur vegna atvinnuleysis, skammtímavinnu, foreldraorlofs eða starfstengdrar menntunar í að hámarki sex ár á heildartíma samningsins.

Tryggingaverndin heldur fullu gildi sínu á meðan hlutagreiðsla iðgjalds stendur yfir. Ef tryggingartilvik á sér stað á þessu tímabili verða tryggingarbætur skertar sem nemur ógreiddum hlutum iðgjalds. Eftir að hlutagreiðslu iðgjalds er lokið mun trygging þín halda áfram með þeim skilyrðum sem tilgreind eru í 4. mgr.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(3) Sönnunargögn

Ef þú sækir um seinkun iðgjaldsgreiðslna í samræmi við 1. mgr. eða sækir um hlutagreiðslu iðgjalds í samræmi við 2. mgr. getum við krafist viðeigandi sönnunargagna.

Þér ber að tilkynna okkur tafarlaust um það þegar atvinnuleysi, skammtímavinnu, foreldraorlofi eða starfstengdri menntun lýkur.

(4) Eftiraborgun ógreiddra iðgjalda

Þegar greiðslufrestinum lýkur ber þér að greiða iðgjöldin sem var seinkað innan viðkomandi tímaramma, í einni iðgjaldagreiðslu.

Þegar tímabilið fyrir hlutagreiðslu iðgjalds er yfirstaðið þarftu að greiða eftirstandandi ógreidda iðgjaldsupphæð í einni greiðslu.

Ef þú segir tryggingunni upp meðan á seinkun eða hlutagreiðslu iðgjalds stendur, greiðum við endurskaupsvirðið samkvæmt tölul. 8.2 og einnig endurskaupsvirði annarra umsaminna þátta ef við á. Við ákvörðun endurskaupsvirðis tókum við mið af ógreiddum iðgjaldsgreiðslum vegna seinkunar eða hlutagreiðslu.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

9.12 Hvenær má lækka iðgjaldsgreiðslu?

(1) Forsendur

Hægt er að fara skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) fram á að tryggingin haldi áfram með skertum iðgjöldum (iðgjaldalækkun). Hægt er að koma á iðgjaldslækkun í lok hvers tryggingartímabils (sjá B-hluta, tölul. 2.1), ef tryggður lágmarkslífeyrir nemur að minnsta kosti 200 evrum eftir lækkuð iðgjalds.

(2) Tímamörk

Hægt er að fara fram á ótímabundna iðgjaldslækkun eða tímabundna lækkuð iðgjalds í allt að 3 ár. Þegar um tímamörk er að ræða upplýsum við þig tímanlega fyrir lok tímabilsins sem þú óskar eftir, um endurupptöku greiðslu fulls iðgjalds.

(3) Áhrif

- Einnig eftir iðgjaldalækkun reiknum við lífeyrinn samkvæmt tölul. 1.1, mgr. 2 og 3.
- Við skerðum tryggðan lágmarkslífeyri.
- Við skerðum tryggðan höfuðstól.

Nýja tryggða lágmarkslífeyrinn og nýja tryggða höfuðstólinn reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Við það myndast enginn frádráttur. Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(4) Áhrif á aðra þætti

Með iðgjaldslækkuninni lækka tryggðar bætur frekari umsaminna þátta. Við upplýsum þig um forsendur og einstök áhrif ef óskað er.

(5) Ókostir iðgjaldslækkunar

Það getur haft ókosti í för með sér að lækka iðgjöld tryggingarinnar. Í upphafi tryggingarinnar er aðeins lögboðna lágmarksendurkaupvirðið fyrir hendi til að mynda iðgjaldsfría greiðslu vegna þess að iðgjöldunum er ráðstafað til að greiða samningsgerðar- og sölukostnað og annan (→**kostnað**) samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 1 og 2, a-lið, og eins til að fjármagna umsamda áhættuvernd. Og eins árin þar á eftir er ekki endilega víst að →**tryggður prósentuhluti** fyrir samtölu ellilífeyrisiðgjalda sem samið var um við lok samningsgerðar og greidd hafa verið fram að því dugi til að mynda bætur eftir iðgjaldalækkun.

(6) Möguleikar við hækkun iðgjalda á ný eftir iðgjaldalækkun

Innan 6 mánaða frá því að iðgjald tryggingarinnar var lækkað má fara fram á að tryggðar bætur verði hækkaðar upp í þá tryggingarvernd sem gildi áður en iðgjald var lækkað, án áhættumats. Forsenda þess er að greiðsla iðgjalds hækki að nýju. Tölul. 7.3, málsg. 1 gildir á sambærilegan hátt.

Einnig má, þegar 6 mánuðir eru liðnir, en þó aðeins innan 3 ára frá iðgjaldalækkun, fara fram á að með hækkun iðgjaldagreiðslu á ný verði tryggðar greiðslur hækkaðar upp í þá tryggingarvernd sem gildi áður en iðgjöldin voru lækkuð. Við getum komið fyrir tryggingarvernd á að nýju ef →**hinn tryggði**, þegar tryggingarverndin er endurheimt, gæti samið við okkur um nýja sambærilega tryggingu án örðugri skilmála.

Til að koma á að nýju þeirri tryggingavernd sem gildi áður en iðgjöld lækkuðu

- má greiða upp mismun lækkuðu iðgjaldanna og upphaflegu umsömdu iðgjaldanna, sem myndaðist á líftíma lækkuðu iðgjaldanna, eða
- greiða hærri reglubundin iðgjöld.

Þess í stað má einnig koma tryggingarvernd á að nýju, án þess að koma allri tryggingarverndinni á að nýju eins og hún var fyrir lækkuð iðgjalda, með því að hækka aðeins iðgjöldin. Tryggðan lágmarkslífeyri og tryggðan höfuðstól reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við reiknum nýju iðgjöldin og nýju tryggðu greiðslurnar samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt mgr. 1, a-lið, tölul. 1.4. Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.

Tölulíður 7.3, mgr. 4 gildir á sambærilegan hátt.

10. Breytingar á þættinum „Ellilífeyrir“ - Framtíðarlífeyrir Perspektíve E170

Í sumum samningum (t.d. samningum með sérstöku samkomulagi varðandi ráðstöfun hagnaðar eða tryggingum innan hópsamninga) þarf að breyta eða auka við einstök ákvæði skilmálanna.

Sjá má breytingar sem snerta trygginguna þína í tryggingarskirteininu þínu eða tryggingarsamningnum þínum.

Breyting ZR1: Hvað gildir um umsamda ráðstöfun hagnaðar „Greiðsla hagnaðarhluta samkvæmt aðferð lífeyrisgreiðslna“ við upphaf lífeyristöku?

Í stað tölu 2.2.5 kemur:

„2.2.5 Hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku“

Eftir upphaf lífeyristöku veitum við þættinum „Ellilífeyrir“, allt eftir því hvaða hagnaðar- eða undirhópi trygging þín tilheyrir, hlutdeild í hagnaði okkar (reglubundnar hagnaðarhlutdeildir).

Upphæð reglubundinna hagnaðarhlutdeilda má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni (sjá tölu 2.2.2) og getur hún einnig verið núll.

(1) Útreikningur og úthlutun reglubundinna hagnaðarhlutdeilda

Upphæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn eru ákvarðaðir samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar skilgreindar →**prósentur hagnaðarhlutdeilda** eins og þær eru í gildi á hverjum tíma (sjá tölu 2.2.2) og viðkomandi →**reiknistuðul**.

Við úthlutum hagnaðarhlutum árlega í byrjun tryggingarárs og í fyrsta skipti 1 ári eftir að lífeyrisgreiðsla hófst.

→**Reiknistuðull** árlegrar hagnaðarhlutdeilda er →**bótahöfuðstóll** tryggingarinnar, reiknaður að hverju tryggingarári liðnu.

(2) Ráðstöfun árlegra hagnaðarhluta

Við greiðum árlega hagnaðarhluta þáttarins „Ellilífeyrir“ ásamt ellilífeyri samkvæmt greiðslumáta. Það sama gildir um hagnaðarhluta úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta.

Við greiðum reglubundna árlega hagnaðarhluta í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslna.

(3) Breyting á hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Þú getur farið fram á það skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) að við ráðstöfum hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku á annan hátt en um samdist við samningsgerð, innan ramma þeirra ráðstöfunarmöguleika sem í boði eru af okkar hálfu. Þessa yfirlýsingu þurfum við að fá í hendur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.“

Breyting ZR2: Hvað gildir um umsamda ráðstöfun hagnaðar „Viðbótarlífeyrir“ við upphaf lífeyristöku?

Í stað tölu 2.2.5 kemur:

„2.2.5 Hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku“

Eftir upphaf lífeyristöku veitum við þættinum „Ellilífeyrir“, allt eftir því hvaða hagnaðar- eða undirhópi trygging þín tilheyrir, hlutdeild í hagnaði okkar (reglubundnar hagnaðarhlutdeildir).

Upphæð reglubundinna hagnaðarhlutdeilda má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni (sjá tölu 2.2.2) og getur hún einnig verið núll.

(1) Útreikningur og úthlutun reglubundinna hagnaðarhlutdeilda

Upphæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn eru ákvarðaðir samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar skilgreindar →**prósentur hagnaðarhlutdeilda** eins og þær eru í gildi á hverjum tíma (sjá tölu 2.2.2) og viðkomandi →**reiknistuðul**.

Við úthlutum hagnaðarhlutum árlega í byrjun tryggingarárs og í fyrsta skipti 1 ári eftir að lífeyrisgreiðsla hófst.

→**Reiknistuðull** árlegrar hagnaðarhlutdeilda er →**bótahöfuðstóll** tryggingarinnar, reiknaður að hverju tryggingarári liðnu.

(2) Ráðstöfun árlegra hagnaðarhluta

Árlega hagnaðarhluta þáttarins „Ellilífeyrir“, að frátöldum frádrætti vegna umsýslukostnaðar (→**kostnaður**) samkvæmt tölu 6.1 mgr. 2, b-lið, notum við árlega á þeim degi sem lífeyrisgreiðsla hófst til að fjármagna aukalega iðgjaldsfria tryggðan lífeyri (viðbótarlífeyri). Það sama gildir um hagnaðarhluta úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta.

Viðbótarlífeyrir samanstendur af viðbættum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“. Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, felur viðbótarlífeyrir einnig í sér eftirlífendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra. Tengsl þeirra við lífeyrinn úr þættinum „Ellilífeyrir“ samsvara viðeigandi tengslum við upphaf lífeyristöku.

Þú færð viðbótarlífeyrinn til viðbótar →**tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku**, í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslunnar.

Viðbótarlífeyririnn, líkt og →**tryggður lífeyrir frá upphafi lífeyristöku**, á hlutdeild í hagnaði út frá aukalegri iðgjaldslausri bótagreiðslu. Við reiknum hækkaðar bótagreiðslur úr viðbótarlífeyrisþarnaði samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Við útreikning viðbættra bótagreiðslna styðjumst við í grundvallaratriðum við reikniforsendur sem lagðar voru til hliðsjónar í upphafi lífeyristöku, sem og →**kostnað** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölu 6.1, mgr. 2, b-lið, sem notaðar voru við samningsgerð.

Ef aðrar reikniforsendur en þær sem lágu til grundvallar við samningsgerð eru í gildi á hækkanardegi og snerta útreikning á →**bótasjóði** í nýjum sambærilegum lífeyristryggingum samkvæmt 3. mgr. tölu 1.4, a-lið, vegna ákvarðana eftirlitsyfirvalda og/eða opinberra yfirlýsinga Félags þýskra tryggingafræðinga (DAV), getum við sömuleiðis lagt þær til grundvallar við bótahækkun viðbótarlífeyris. Ef gildandi reikniforsendur fyrir útreikning á →**bótasjóði** breytast á ný eftir bótahækkun viðbótarlífeyris, getum við við síðari bótahækkun viðbótarlífeyris beitt nýju reikniforsendunum eða lagt áfram til grundvallar þær reikniforsendur sem síðast var beitt við bótahækkun viðbótarlífeyris.

Við greinum þér frá því ef við beitum öðrum reikniforsendum en við upphaf lífeyrisgreiðslu eða við síðustu bótahækkun viðbótarlífeyris.

Prósentur →**kostnaðar** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölu 6.1, mgr. 2, b-lið, sem notaðar voru við samningsgerð, haldast óbreyttar.

(3) Breyting á hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Þú getur farið fram á það skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) að við ráðstöfum hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku á annan hátt en um samdist við samningsgerð, innan ramma þeirra ráðstöfunarmöguleika sem í boði eru af okkar hálfu. Þessa yfirlýsingu þurfum við að fá í hendur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.“

Þegar tímabundinn lífeyrir er valinn kemur í stað 4. mgr. tölu 9.3:

„(4) Hagnaðarhlutdeild“

Á meðan tímabundinn lífeyrir er greiddur öðlast þú líka hlutdeild í hagnaði í skilningi tölu 2. →**Prósentuhlutar hagnaðarhlutdeilda** tryggingarinnar geta verið frábrugðnir þeim prósentuhlutum hagnaðarhlutdeilda sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar fyrir undirflokk tryggingarinnar.

Ef sérstakir → **prósentuhlutir hagnaðarhlutdeilda** gilda um tryggingu þína greinum við þér frá því fyrir byrjun viðbótarlífeyris.

Fjármagn hagnaðarhlutdeilda er alltaf fengið úr → **varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá tölu. 2.1, mgr. 3). Það er ekki nema það hafi þá þegar verið fært til tekna beint á þá samninga sem rétt eiga á hagnaðarhlutdeild sem fjármagnið er skuldfært á tekjur rekstrarársins.

Eftir upphaf lífeyrisgreiðslna notum við árlega hagnaðarhluta tímabundins lífeyris, að frátöldum frádrætti vegna umsýslukostnaðar (→ **kostnaður**) samkvæmt tölu 6.1 mgr. 2, b-lið, árlega á þeim degi sem lífeyrisgreiðsla hófst, til að fjármagna aukalega iðgjaldsfrían trygðan tímabundinn lífeyri (tímabundinn viðbótarlífeyri).

Þú færð tímabundinn viðbótarlífeyri til viðbótar við tímabundinn lífeyri sem tryggður er frá upphafi lífeyris, í fyrsta skipti 1 ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslunnar.

Hver tímabundinn viðbótarlífeyrir á hlut í hagnaði, eins og tímabundni lífeyrinn sjálfur, í gegnum iðgjaldslausan tímabundinn viðbótarlífeyri.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.“

Breyting ZR3: Hvað gildir um umsamdaráðstöfun „samanlagðs hagnaðarlífeyris“ við upphaf lífeyristöku?

Í stað tölu. 2.2.5 kemur:

„2.2.5 Hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Ef samið var um samanlagðan hagnaðarlífeyri fyrir hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku, gildir eftirfarandi:

- Samanlagður hagnaðarlífeyrir frá upphafi lífeyristöku kemur til viðbótar við → **trygðan lífeyri frá upphafi lífeyristöku**.
- Samanlagður hagnaðarlífeyrir samanstendur af aukalegum lífeyri, sem ekki er hægt að ábyrgjast, úr þættinum „Ellilífeyrir“, sem og árlegum hækkunum lífeyris, sem ekki er hægt að ábyrgjast, en þær eru ákvarðaðar sem prósentuhlutur af þeim heildarlífeyri sem myndaðist árið á undan úr þættinum „Ellilífeyrir“; árlegar lífeyrishækkunar hefst á upphafi sjötta árs eftir upphaf lífeyristöku.

Samanlagður hagnaðarlífeyrir getur - í óhagstæðasta tilviki - verið núll.

(1) Samanlagður hagnaðarlífeyrir reiknaður út

Upphæð samanlagðs hagnaðarlífeyris finnum við með því að reikna út muninn á heildarlífeyri og → **trygðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku**.

Heildarlífeyri við upphaf lífeyristöku reiknum við út frá heildarhöfuðstól samkvæmt 3. mgr. tölu. 1.1 með þeirri dánartíðnitöflu sem ákvörðuð er vegna samanlagðs hagnaðarlífeyris (→ **töflur**) og ávöxtun að teknu tilliti til umsýslukostnaðar (→ **kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölu. 6.1, b-lið. Þá tökum við mið af árlegum hækkunum lífeyris, en þær er ekki hægt að ábyrgjast. Dánartíðnitöfluna (→ **töflur**) og ávöxtunina sem ákvarðaðar voru fyrir samanlagðan hagnaðarlífeyri er að finna í viðauka við ársskýrslu okkar.

Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, felur samanlagður hagnaðarlífeyrir einnig í sér eftirlífendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra. Hlutfall samanlagðs eftirlífendalífeyris og hugsanlega samanlagðs lífeyris munaðarlausra af heildarlífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“ er í samræmi við hlutfall trygðs lífeyris við upphafi lífeyristöku hverju sinni.

(2) Breytingar á reikniforsendum samanlagðs hagnaðarlífeyris

Ef dánartíðnitafla (→ **töflur**) eða ávöxtun, sem ákvarðaðar voru og eiga við um samanlagðan hagnaðarlífeyri innan ramma árlegrar hagnaðaryfirlýsingar (sjá tölu. 2.2.2), breytast

- geta árlegar lífeyrishækkunar framvegis orðið hærri eða lægri en fram að því, eða jafnvel fallið niður og
- getur upphæð samanlagðs hagnaðarlífeyris aukist eða skerst.

Við byrjun lífeyrisgreiðslu og við allar síðari breytingar upplýsum við þig um upphæð áðurnefnds aukalegs lífeyris og prósentuhlut lífeyrishækkunar.

(3) Breyting á hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Þú getur farið fram á það skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) að við ráðstöfum hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku á annan hátt en um samdist við samningsgerð, innan ramma þeirra ráðstöfunarmöguleika sem í boði eru af okkar hálfu. Þessa yfirlýsingu þurfum við að fá í hendur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.“

Breyting ZR4: Hvað gildir um tryggingar innan hópsamninga?

Orðin „trygging“ og „samningur“ eiga við um einstakar (hluta-) tryggingar en ekki hópsamninga. Þetta á einkum við þegar um er að ræða tryggingarbætur og seinkun.

Í stað þriðja textaliðar í 2. mgr. tölu. 1.1, kemur:

„Ef útreiknaður lífeyrir við upphaf lífeyristöku er lægri en tryggður lágmarkslífeyrir sem nefndur er í tryggingarskírteininu greiðum við trygðan lágmarkslífeyri.“

Í stað þriðja og fjórða textaliðar í 3. mgr. tölu. 1.1, kemur:

„Ef iðgjöld eru greidd samkvæmt upprunalegu samkomulagi greiðist við upphaf lífeyristöku → **bótahöfuðstóll** úr þættinum „Ellilífeyrir“, og er að lágmarki tryggður höfuðstóll sem er skilgreindur til myndunar lífeyris samkvæmt 1. mgr. í tryggingarskírteininu. Tryggður höfuðstóll er að minnsta kosti 90% af umsömdum inngreiddum lífeyris-iðgjöldum. Við getum ekki ábyrgst → **bótahöfuðstóll** umfram trygðan höfuðstól.“

Breytingar á samningi geta haft áhrif á tryggða höfuðstólinn. Upplýsingar um áhrifin er að finna í viðkomandi liðum þessara tryggingarskilmála. Við breytingar á samningi felur tryggði höfuðstóllinn í sér að minnsta kosti 90 prósent af samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjalda.“

Í stað fyrsta upptalningarliðar í 2. mgr., tölu. 2.2.3, a-lið, undirlið bb, kemur:

- „→ **Bótahöfuðstóll** þáttarins „Ellilífeyrir“ er að minnsta kosti jafn há og 90 prósent af samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjalda að viðbættum hækkunum á tryggða höfuðstólinum, ef við á.“

Í stað fyrsta upptalningarliðar í 2. mgr., tölu. 2.2.3, b-lið, undirlið bb, kemur:

- „→ **Bótahöfuðstóll** þáttarins „Ellilífeyrir“ er að minnsta kosti jafn há og 90 prósent af samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjalda að viðbættum hækkunum á tryggða höfuðstólinum, ef við á.“

Í stað annars upptalningarliðar í 4. mgr. tölu. 7.1 kemur:

- „Tryggður lágmarkslífeyrir eftir að trygging var gerð iðgjaldafrí ræðst af tryggða höfuðstólinum eftir að tryggingin varð iðgjaldafrí, án tillits til hlutdeilda í hagnaði. Þetta felur í sér að minnsta kosti 90 prósent af samtölu ellilífeyrisiðgjalda sem greidd voru þar til tryggingin varð iðgjaldafrí.“

Í stað þriðju setningar í tölul. 7.2 kemur:

„Árin þar á eftir er eins ekki endilega víst að 90 prósent af samtölu ellilífeyrisiðgjaldala sem greidd hafa verið fram að því dugi til að mynda iðgjaldsfríar bætur.“

Í stað þriðju setningar í tölul. 8.3 kemur:

„Þess vegna er ekki endilega víst að árin þar á eftir nái endurkaupsvirði 90 prósentu af samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjaldala.“

Í stað þriðja upptalningarliðar í 1. mgr. tölul. 9.1, b-lið, kemur:

• „Tryggðan höfuðstól skerðum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Hann getur verið lægri en 90 prósent af samtölu iðgjaldala ellilífeyris sem greidd hafa verið fram að flýttu upphafi lífeyristöku.“

Í stað þriðja upptalningarliðar í 2. mgr. tölul. 9.1, b-lið, kemur:

• „Ef áfram eru greidd iðgjöld á **→viðbótariðtíma** hækkar tryggður höfuðstóll að minnsta kosti sem nemur 90 prósentum af samtölu ellilífeyrisiðgjaldala á viðbótariðtímanum sem samið var um.“

Í stað annars upptalningarliðar í 1. mgr. tölul. 9.7, b-lið, kemur:

• „Hækkun iðgjalds leiðir til hækkunar tryggs lágmarkslífeyris samkvæmt 2. mgr. Hún veldur því einnig að tryggður höfuðstóll hækkar að minnsta kosti sem nemur 90 prósentum af samtölu viðbótariðgjaldala, án iðgjaldala fyrir frekari þætti sem hugsanlega eru innifaldir.“

Í stað 1. mgr. tölul. 9.8, b-lið, kemur:

„c) Áhrif

Viðbótargreiðslan leiðir til þess að tryggður lágmarkslífeyrir hækkar samkvæmt mgr. 2. Hún veldur því einnig að tryggður höfuðstóll hækkar að minnsta kosti sem nemur 90 prósentum af viðbótariðgjaldinu. Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, er eingöngu stuðst við þann hluta viðbótariðgjaldsins sem tengist ellilífeyrinum við hækkan tryggða höfuðstólsins. Tryggði höfuðstóllinn hækkar að minnsta kosti um 90 prósent af þeim hluta viðbótariðgjaldsins sem tengist ellilífeyrinum.“

Breyting ZR5: Hvað gildir um starfsgreinasjóð ?

Í stað 1. til 4. mgr. tölul. 7.3 kemur:

„(1) Sex mánaða frestur til að koma tryggingarvernd á að nýju án áhættumats

Innan 6 mánaða frá því að tryggingin varð iðgjaldsfrí má fara fram á að tryggðar greiðslur verði hækkaðar upp í þá tryggingarvernd sem gildi áður en tryggingin varð iðgjaldsfrí, án áhættumats. Forsenda þess er að greiðsla iðgjalds hefjist að nýju samkvæmt 4. mgr.

Endurupptaka iðgjaldsgreiðslu og endurheimt tryggingarverndar eru útilokuð ef samið var um þáttinn „Lífeyrir vegna óvinnufærni“ og **→hinn tryggði** er óvinnufær þegar iðgjaldsgreiðslur hefjast að nýju.

(2) Frestur til að koma tryggingarvernd á að nýju án áhættumats í foreldraorlofi

Ef tryggingin varð iðgjaldsfrí vegna foreldraorlofs getur fresturinn, milli þess sem tryggingin var gerð iðgjaldsfrí og fram að endurheimt fyrri tryggingarverndar, einnig verið lengri en 6 mánuðir án áhættumats. Í þessu tilviki verður iðgjaldsgreiðsla þó að eiga sér stað í síðasta lagi innan þriggja mánaða frá lokum foreldraorlofs. Ef foreldraorlofi er skipt niður í marga áfanga þarf að koma tryggingarverndinni á að nýju í hvert sinn, innan þriggja mánaða frá lokum hvers áfanga.

Endurupptaka iðgjaldsgreiðslu og endurheimt tryggingarverndar eru útilokuð ef samið var um þáttinn „Lífeyrir vegna óvinnufærni“ og **→hinn tryggði** er óvinnufær þegar iðgjaldsgreiðslur hefjast að nýju.

(3) Almennur frestur til að koma tryggingarvernd á að nýju með áhættumati

Einnig má, þegar 6 mánuðir eru liðnir, en þó aðeins innan 3 ára frá því að tryggingin var gerð iðgjaldsfrí, fara fram á að með endurupptöku iðgjaldsgreiðslu samkvæmt 4. mgr. verði tryggðar greiðslur hækkaðir upp í þá tryggingarvernd sem gildi áður en tryggingin varð iðgjaldsfrí.

Við getum komið fyrri tryggingarvernd á að nýju ef **→hinn tryggði**, þegar tryggingarverndin er endurheimt, gæti samið við okkur um nýja sambærilega tryggingu án örðugri skilmála.

(4) Möguleikar við endurheimt tryggingarverndar

Til þess að koma á að nýju þeirri tryggingarvernd sem gildi áður en undanþága frá greiðslu iðgjalds gekk í gildi má

- greiða iðgjöldin fyrir tímabilið sem var iðgjaldsfrítt, eða
- greiða hærri reglubundin iðgjöld.

Þess í stað má einnig koma tryggingarverndinni á að nýju án þess að koma allri tryggingarverndinni á að nýju eins og hún var fyrir undanþágu frá greiðslu iðgjalds ef aðeins iðgjaldsgreiðslan hefst á ný. Tryggðan lágmarkslífeyri og tryggðan höfuðstól reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við reiknum nýju iðgjöldin og nýju tryggðu greiðslum samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt mgr. 1, a-lið, tölul. 1.4. Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.

(5) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Lífeyrir vegna óvinnufærni“ eða þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega „Lífeyrir munaðarlausra“, verður við endurupptöku iðgjaldsgreiðslna til ný uppskipting heildariðgjalds milli iðgjalds til ellilífeyris, iðgjalds til lífeyris vegna óvinnufærni og eftirlífendalífeyris og hugsanlega til lífeyris munaðarlausra.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.“

Töluliður 9.6 fellur brott.

Í tölul. 9.8 bætist við:

„(4) Eingreiðsla viðbótargreiðslu eftir umbreytingu í iðgjaldslausu tryggingu

Iðgjaldslausan tryggðan lágmarkslífeyri tryggingarsamninga sem falla undir starfsgreinasjóð er hægt að hækka með stakri viðbótargreiðslu.

Við framkvæmum ekki áhættumat.

a) Forsendur

- Viðbótargreiðslan verður að fara fram innan 6 mánaða eftir að tryggingu er umbreytt í iðgjaldslausu tryggingu.
- Aðeins er hægt að hækka iðgjaldslausan tryggðan lágmarkslífeyri að því marki sem iðgjaldsbundinn tryggður lágmarkslífeyrir var bundinn á þeim tíma sem undanþága frá iðgjaldsgreiðslum var veitt.

b) Áhrif

- Ef samið var um aðra þætti í iðgjaldslausum tryggingarsamningi þínum helst sambandið milli einstakra þátta óbreytt þó bætur séu hækkaðar.
- Viðbótargreiðslu er ráðstafað sem einstöku iðgjaldi til hækkunar á tryggðum lágmarkslífeyri og tryggðum höfuðstól. Greiðsluhækkun á tryggðum lágmarkslífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnunum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.“

Töluliður 9.12 fellur brott.

Breyting ZR6: Hvað gildir um starfsgreinasjóð ?

Brott fellur setning 5 í mgr. 2 tölul. 2.2.3, b-lið, um takmarkanir á lífeyri vegna óvinnufærni.

Breyting ZR7: Hvað gildir um tryggingar sem eru hluti af „KinderPolice Perspektive“?

Flutningur á stöðu tryggingaþega til hins tryggða

Hægt er að flytja stöðu tryggingaþega til → **hins tryggða** þegar hinn tryggði nær átjándra aldursári. Þar með verður → **hinn tryggði** samningsaðili okkar.

Í stað 1. mgr. tölul. 9.8, a-lið, kemur:

„a) Skilyrði

- Hver einstök viðbótargreiðsla skal nema að minnsta kosti 200 evrum.
- Samtala viðbótargreiðslna á einu tryggingarári má í hæsta lagi nema 30.000 evrum.
- → **Viðbótarbiðtími tryggingarinnar** er ekki hafinn.“

Í stað 1. mgr. tölul. 9.8, b-lið, kemur:

„b) Frekari skilyrði fyrir umsamdar reglubundnar iðgjaldgreiðslur

Ef þú hefur valið að greiða iðgjöld með reglubundnum hætti gildir eftirfarandi að auki:

- Heildarupphæð viðbótargreiðslna á einu tryggingarári má ekki fara yfir tífalt umsamið iðgjald þáttarins „Ellilífeyrir“ fyrir þetta tryggingarár.
- Fyrstu fjögur árin frá upphafi tryggingar, sem og á síðustu fjórum árunum fyrir umsamið upphaf lífeyristöku má heildarupphæð viðbótargreiðslna á einu tryggingarári í hæsta lagi nema 4.000 evrum.“

„9.13 Hvenær er hægt að semja um „Lífeyri vegna umönnunar barna“?

Ef þú hefur ekki samið um þáttinn „Lífeyrir vegna umönnunar barna“ getur þú bætt honum við síðar meir á → **biðtíma**. Þegar samið er um lífeyri vegna umönnunar barna er líka samið um þáttinn „Undanþága iðgjaldsgreiðslu ef barnið þarfnast umönnunar“. Að auki getur þú samið um þáttinn „Iðgjaldsundánþága við óvinnufærni eða andlát forsjáraðila“. Við gerum áhættumat áður en samningur er veittur.

(1) Forsendur

- Niðurstöður hins fyrrnefnda áhættumats ákvarða samning um lífeyri vegna umönnunar barns.
- Ef þú vilt semja um þáttinn „Iðgjaldsundánþága við óvinnufærni eða andlát forsjáraðila“ gerum við aukalegt áhættumat fyrir forsjáraðila. Samningurinn veltur á niðurstöðum áhættumats.
- Samningur er gerður innan umsamins iðgjaldatíma.

(2) Takmarkanir

- → **Hinn tryggði** verður að hafa náð minnst sex mánaða aldri.
- → **Reiknaður aldur** → **hins tryggða** má ekki vera hærri en 16 ár.
- Mánaðarlegur tryggður lífeyrir vegna umönnunar barna má í mesta lagi nema 1.500 evrum.
- Ef samið var um þáttinn „Iðgjaldsundánþága við óvinnufærni eða andlát forsjáraðila“ má → **reiknaður aldur** tryggðs forsjáraðila ekki vera hærri en 54 ár.
- Hér gilda takmarkanir á lágmarks- og hámarkstíma.

(3) Áhrif

Við reiknum bótageiðslur fyrir nýumsamda þætti samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Hér ráða tryggingarskilmálar og reikniforsendur sem í gildi eru þegar þessi síðbúna viðbót á sér stað.

Greiða skal iðgjöld vegna þáttarins „Lífeyrir vegna umönnunar barna“ í samræmi við umsamda lífeyrisgreiðslu vegna þáttarins „Ellilífeyrir“. Ef samið hefur verið um stytta iðgjaldsgreiðslutímabil vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ er iðgjaldsgreiðslutímabil þáttarins „Lífeyrir vegna umönnunar barns“ einnig stytta. Iðgjaldsgreiðslutímabil þáttarins „Lífeyrir vegna umönnunar barns“ er í samræmi við eftirstandandi iðgjaldsgreiðslutímabil þáttarins „Ellilífeyrir“ á samningstíma.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.“

Breyting ZR8: Hvað gildir um sérstakt samkomulag vegna greiðslu höfuðstóls í tilviki dauðsfalls eftir upphaf lífeyristöku ef ekki hefur verið samið um hækkaðan tryggðan lífeyri sem nemur þeirri upphæð sem var til staðar við upphaf lífeyristöku?

Í stað tölul. 1.3 kemur:

„1.3 Hvaða bætur greiðum við við andlát eftir upphaf lífeyristöku?

Ef → **hinn tryggði** deyr eftir upphaf lífeyristöku greiðum við þann heildarhöfuðstól sem var til staðar fyrir upphaf lífeyristöku (sjá tölul. 9.2) að frádregnum þeim heildarlífeyri sem þegar hefur verið greiddur úr þættinum „Ellilífeyrir“ (ásamt bótageiðslum úr hagnaðarhlutdeild). Við greiðslu höfuðstólsins fellur tryggingin niður.“

Í stað 1. mgr. tölul. 9.4 kemur:

„(1) Breyting á dánarbótum eftir upphaf lífeyristöku

Í upphafi lífeyristöku er hægt að fara fram á það að dánarbótum eftir upphaf lífeyristöku án áhættumats, sem samið var um samkvæmt tölulíð 1.3, sé skipt út fyrir dánarbætur sem nemur margföldum árlegum tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku að frádregnum → **tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku**.

a) Takmarkanir

Hámarksupphæð hinna nýju dánarbóta ræðst meðal annars af eftirfarandi:

- af aldri við upphaf lífeyristöku,
- af meðallíflíkum og
- ef um tímabundinn lífeyri er að ræða, af umsómdum lífeyrisgreiðslutíma.

Við veitum upplýsingar um hvaða kostir gilda fyrir þig ef óskað er.

b) Áhrif

Uppæð ævilangs lífeyris samkvæmt tölul. 1.1, málsg. 2, getur breyst við það að dánarbótum sé bætt við.

Tryggður lágmarkslífeyrir breytist samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar vegna nýlega umsaminna dánarbóta. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.

Mögulega þarf að greiða viðbótargreiðslu vegna breyttrar bótageiðslu. Upphæð viðbótargreiðslunnar reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 3. mgr. tölul. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

Breyting ZR9: Hvað gildir um samningsbundið afsal á vali milli tryggðs lífeyris eftir upphaf lífeyristöku og greiðslu höfuðstóls samkvæmt tölul. 9.2?

Töluliður 9.9 fellur brott.

Þær reglugerðir í tryggingarskilmálunum sem vísa til greiðslu heildarhöfuðstóls við umsamið upphaf lífeyris eiga ekki við um trygginguna þína.

Reglurnar í tryggingarskilmálunum sem vísa til greiðslu heildarhöfuðstóls við umsamið upphaf lífeyris eiga ekki við um trygginguna þína.

Töluliður 9.2 fellur brott.

Töluliður 9.3 fellur brott.

Breyting ZR10: Hvað gildir um starfsgreinasjóð innan samnings þar sem samið hefur verið um sérstakar reikniforsendur?

Í stað 1. mgr. tölul. 1.4, a-lið, kemur:

„a) Reikniforsendur við útreikning tryggðra bóta

Á þeim tíma þegar samningurinn er gerður notum við útreikning á tryggðum lágmarkslífeyri svofelldar reikniforsendur fyrir lífeyristöku:

- dánartíðnitöflu okkar „AZ 2006 R U“ (→**töflur**),
- reiknivextina 0,9 prósent og
- →**kostnað** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ (sjá nánar í tölul. 6.1. mgr. 2, b-lið).

Ef samið var um fleiri þætti, auk þáttarins „Ellilífeyrir“, beitum við við útreikning á tryggðum greiðslum úr þessum þáttum frekari →**töflum** sem tilgreindar eru í reglum viðkomandi þátta.“

Í 3. mgr. tölul. 1.4, a-lið, bætist við:

- „sem kveður á um kynbundna dánartíðnitöflu (→ **töflur**).“

Breyting ZR11: Hvað gildir um umsamda ráðstöfun hagnaðar „hækkaður viðbótarlífeyrir“ við upphaf lífeyristöku?

Í stað tölul. 2.2.5 kemur:

„2.2.5 Hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Eftir upphaf lífeyristöku veitum við þættinum „Ellilífeyrir“, allt eftir því hvaða hagnaðar- eða undirhópi trygging þín tilheyrir, hlutdeild í hagnaði okkar (reglubundnar hagnaðarhlutdeildir).

Upphæð reglubundinna hagnaðarhlutdeilda má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni (sjá tölul. 2.2.2) og getur hún einnig verið núll.

(1) Útreikningur og úthlutun reglubundinna hagnaðarhlutdeilda

Upphæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn eru ákvarðaðir samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar skilgreindar →**prósentur hagnaðarhlutdeilda** eins og þær eru í gildi á hverjum tíma (sjá tölul. 2.2.2) og viðkomandi →**reiknistuðul**.

Upphæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn er fundin með því að margfalda skilgreindar →**prósentur hagnaðarhlutdeilda** eins og þær eru í gildi á hverjum tíma með viðkomandi →**reiknistuðli**.

Við úthlutum hagnaðarhlutum árlega í byrjun tryggingarárs og í fyrsta skipti 1 ári eftir að lífeyrisgreiðsla hófst.

→**Reiknistuðull** árlegrar hagnaðarhlutdeildar er →**bótahöfuðstóll** tryggingarinnar, reiknaður að hverju tryggingarári liðnu.

(2) Ráðstöfun árlegra hagnaðarhluta

Árlega hagnaðarhluta þáttarins „Ellilífeyrir“, að frátöldum frádrætti vegna umsýslukostnaðar (→**kostnaður**) samkvæmt tölulíð 6.1 mgr. 2, b-lið, notum við árlega á þeim degi sem lífeyrisgreiðsla hófst til að fjármagna aukalega iðgjaldsfrían tryggðan hækkaðan lífeyri (hækkaðan viðbótarlífeyri). Það sama gildir um hagnaðarhluta úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta.

Hækkaður viðbótarlífeyrir samanstendur af viðbættum hækkuðum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“. Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, felur hækkaður viðbótarlífeyrir einnig í sér eftirlífendalífeyri og hugsanlega lífeyri munaðarlausra. Tengsl þeirra við lífeyrinn úr þættinum „Ellilífeyrir“ samsvara viðeigandi tengslum við upphaf lífeyristöku. Hækkunarhraði hækkanndi viðbótarlífeyris samsvarar umsömdum hækkunarhraða →**tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku**.

Þú færð hækkaða viðbótarlífeyrinn til viðbótar →**tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku**, í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslunnar.

Hækkaður viðbótarlífeyrir, líkt og →**tryggður lífeyrir frá upphafi lífeyristöku**, á hlutdeild í hagnaði út frá aukalegri iðgjaldslausri hækkaðri bótagreiðslu. Við reiknum hækkaðar bótagreiðslur úr hækkuðum viðbótarlífeyrisþarnaði samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Við útreikning viðbættra bótagreiðslna styðjumst við í grundvallaratriðum við reikniforsendur sem lagðar voru til hliðsjónar í upphafi lífeyristöku, sem og →**kostnað** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 2, b-lið, sem notaðar voru við samningsgerð.

Ef aðrar reikniforsendur en þær sem lágu til grundvallar við samningsgerð eru í gildi á hækkuðardeggi og snerta útreikning á →**bótasjóði** í nýjum sambærilegum lífeyristryggingum samkvæmt 3. mgr. tölul. 1.4, a-lið, vegna ákvarðana eftirlitsyfirvalda og/eða opinberra yfirlýsinga Félags þýskra tryggingafræðinga (DAV), getum við sömuleiðis lagt þær til grundvallar við bótagækkun hækkaðs viðbótarlífeyris. Ef gildandi reikniforsendur fyrir útreikning á →**bótasjóði** breytast á ný eftir bótagækkun hækkaðs viðbótarlífeyris, getum við við síðari bótagækkun viðbótarlífeyris beitt nýju reikniforsendum eða lagt áfram til grundvallar þær reikniforsendur sem síðast var beitt við bótagækkun hækkaðs viðbótarlífeyris.

Við greinum þér frá því ef við beitum öðrum reikniforsendum en við upphaf lífeyrisgreiðslu eða við síðustu bótagækkun hækkaðs viðbótarlífeyris.

Prósentur →**kostnaðar** vegna þáttarins „Ellilífeyrir“ samkvæmt tölul. 6.1, mgr. 2, b-lið, sem notaðar voru við samningsgerð, haldast óbreyttar.

(3) Breyting á hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Þú getur farið fram á það skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) að við ráðstöfum hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku á annan hátt en um samdist við samningsgerð, innan ramma þeirra ráðstöfunarmöguleika sem í boði eru af okkar hálfu. Þessa yfirlýsingu þurfum við að fá í hendur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.“

Breyting ZR12: Hvað gildir um umsamið ráðstöfun hagnaðar „Greiðsla árlegra hagnaðarhluta“?

Í stað tölul. 2.2.5 kemur:

„2.2.5 Hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Eftir upphaf lífeyristöku veitum við þættinum „Ellilífeyrir“, allt eftir því hvaða hagnaðar- eða undirhópi trygging þín tilheyrir, hlutdeild í hagnaði okkar (reglubundnar hagnaðarhlutdeildir).

Upphæð reglubundinna hagnaðarhlutdeilda má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni (sjá tölul. 2.2.2) og getur hún einnig verið núll.

(1) Útreikningur og úthlutun reglubundinna hagnaðarhlutdeilda

Upphæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn eru ákvarðaðir samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar skilgreindar →**prósentur hagnaðarhlutdeilda** eins og þær eru í gildi á hverjum tíma (sjá tölul. 2.2.2) og viðkomandi →**reiknistuðul**.

Við úthlutum hagnaðarhlutum árlega í byrjun tryggingarárs og í fyrsta skipti 1 ári eftir að lífeyrisgreiðsla hófst.

→**Reiknistuðull** árlegrar hagnaðarhlutdeilda er →**bótahöfuðstóll** tryggingarinnar, reiknaður að hverju tryggingarári liðnu.

(2) Ráðstöfun árlegra hagnaðarhluta

Við greiðum árlega hagnaðarhluta þáttarins „Ellilífeyrir“ einu sinni á ári á þeim degi sem lífeyristaka hófst. Það sama gildir um hagnaðarhluta úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta.

Við greiðum árlega hagnaðarhluta í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslna.

(3) Breyting á hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku

Þú getur farið fram á það skriflega (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) að við ráðstöfum hlutdeild í hagnaði eftir upphaf lífeyristöku á annan hátt en um samdist við samningsgerð, innan ramma þeirra ráðstöfunarmöguleika sem í boði eru af okkar hálfu. Þessa yfirlýsingu þurfum við að fá í hendur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.“

Breyting ZR13: Hvað gildir þegar samið hefur verið um hækkaðan tryggðan lífeyri frá upphafi lífeyristöku en ekkert sérstakt samkomulag ríkir um greiðslu höfuðstóls í tilvikum andláts eftir upphaf lífeyristöku?

Í stað 1. mgr. tölul. 1.1 kemur:

„(1) Ævilangur lífeyrir

Ef hinn →**tryggði** er á lífi við umsamið upphaf lífeyristöku greiðum við árlega hækkaða upphæð sem nemur tryggðum lífeyri eins og hann er á þeim tímapunkti, með því skilyrði að hinnytryggði sé enn á lífi.

Allt eftir því hvernig um var samið greiðum við lífeyrinn mánaðarlega, ársfjórðungslega, á hálfis árs fresti eða einu sinni á ári, og alltaf á fyrsta →**virka bankadegi** eftir umsamið gjaldþaga.

Umsamin árleg hækkan →**tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** fer fram í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyris, en aukningin nemur prósentu greiðslna tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku frá því árinu áður.“

Í stað tölul. 1.3 kemur:

„1.3 Hvaða bætur greiðum við við andlát eftir upphaf lífeyristöku?

(1) Bætur við umsamda greiðslu höfuðstóls við andlát án þáttarins „Eftirlífendalífeyrir“

Ef → **hinn tryggði** andast eftir upphaf lífeyristöku og ef

- samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku og
- ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“, greiðum við umsaminn höfuðstól að frádregnum þeim tryggða lífeyri sem þegar hafði verið greiddur → **frá upphafi lífeyristöku**. Þeir hlutar → **tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** sem myndast með hækkuðum eru þó ekki dregnir frá. Við greiðslu höfuðstólsins fellur tryggingin niður.

(2) Bætur við umsamda greiðslu höfuðstóls við andlát og umsaminn þátt „Eftirlífendalífeyrir“

Ef sá sem síðast er á lífi (→ **hinn tryggði** eða → **hinn meðtryggði**) andast eftir upphaf lífeyristöku og ef

- samið var um greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku og
- ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ þá greiðum við umsaminn höfuðstól, að frádreginni einni útborgaðri tryggðri lífeyrisgreiðslu úr þættinum „Ellilífeyrir“, → **frá upphafi lífeyristöku**, fyrir hvern gjalddaga lífeyrisgreiðslu sem sá hefur lífað sem lengst lífaði. Þeir hlutar → **tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** sem myndast með hækkuðum eru þó ekki dregnir frá. Við greiðslu höfuðstólsins fellur tryggingin niður.“

Í stað tölu. 9.3 kemur:

„9.3 Hvenær má velja hækkaðan tímabundinn lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku í stað ævilangs hækkaðs lífeyris?“

(1) Tímabundinn hækkaður lífeyrir við umsamið upphaf lífeyristöku

Fyrir umsamið upphaf lífeyristöku getur þú farið fram á að við gerum ráð fyrir tímabundnum hækkuðum lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku samkvæmt tölu. 1.1 í stað ævilangs lífeyris frá upphafi lífeyristöku frá þeirri stundu (tímabundinn hækkaður lífeyrir). Þú getur valið hversu lengi lífeyrir skuli greiddur.

Frá upphafi lífeyristöku greiðum við tryggðan tímabundinn hækkaðan lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku á meðan → **hinn tryggði** er á lífi, í hæsta lagi út umsaminn lífeyrisgreiðslutíma.

(2) Forsendur

- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.
- Bæði val tímabundins hækkaðs lífeyris sem og lengd lífeyrisgreiðslutímans eru háð takmörkunum sem ráðast meðal annars af aldri → **hins tryggða** við upphaf lífeyristöku. Við upplýsum þig nánar um forsendurnar ef óskað er.

(3) Áhrif

- Uppæð tímabundins hækkaðs lífeyris reiknum við út við upphaf lífeyristöku út frá heildarhöfuðstólinum.
- Tímabundinn hækkaðan lífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar og miðum þá við þær reglur og reikniforsendur sem gert er ráð fyrir við nýja samninga um tímabundinn lífeyri við upphaf lífeyristöku.
- Tryggður lágmarkslífeyrir fellur niður.
- Upphæð samtryggðrar greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku getur tekið breytingum.
- Greiðslur við andlát eftir upphaf lífeyristöku geta breyst samkvæmt tölu. 9.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(4) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ falla þeir niður við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“.

(5) Hagnaðarhlutdeild

Á meðan tímabundinn lífeyrir er greiddur öðlast þú líka hlutdeild í hagnaði í skilningi tölu. 2. → **Prósentuhlutar hagnaðarhlutdeildar** tryggingarinnar geta verið frábrugðnir þeim prósentuhlutum hagnaðarhlutdeildar sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar fyrir undirflokk tryggingarinnar.

Ef sérstakir → **prósentuhlutir hagnaðarhlutdeildar** gilda um tryggingu þína látum við þig vita um upphæð sérstakra prósentuhluta í hagnaði og tímabilið sem þú aflar þeirra fyrir upphaf tímabundins lífeyris.

Fjármagn hagnaðarhlutdeildar er alltaf fengið úr → **varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá tölu. 2.1, mgr. 3). Það er ekki nema það hafi þá þegar verið fært til tekna beint á þá samninga sem rétt eiga á hagnaðarhlutdeild sem fjármagnið er skuldfært á tekjur rekstrarársins.

Burtséð frá reglum um hagnaðarhlutdeild eftir upphaf lífeyrisgreiðslna í tölu. 2.2.5 greiðum við árlega hagnaðarhluti, sem við notum eftir upphaf lífeyrisgreiðslna, að frátöldum frádrætti vegna umsýslukostnaðar (→ **kostnaður**) samkvæmt tölu. 6.1 mgr. 2, b-lið, til að fjármagna aukalega iðgjaldsfrían tryggðan tímabundinn hækkaðan lífeyri (tímabundinn hækkaðan viðbótarlífeyri).

Tryggður hækkaður viðbótarlífeyrir samanstendur af viðbættum hækkuðum tímabundnum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“. Hækkunarhraði hækkaðs tímabundins viðbótarlífeyris samsvarar umsömdum hækkunarhraða tímabundins lífeyris.

Þú færð tímabundinn hækkaðan viðbótarlífeyri til viðbótar við tímabundinn lífeyri sem tryggður er frá upphafi lífeyris, í fyrsta skipti 1 ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslunnar.

Hækkaður tímabundinn viðbótarlífeyrir, líkt og tímabundinn lífeyrir, á hlutdeild í hagnaði út frá aukalegri iðgjaldslausri hækkaðri bótagreiðslu. Við reiknum hækkaðar bótagreiðslur úr hækkuðum viðbótarlífeyrisþarnaði samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.“

Breyting ZR14: Hvað gildir þegar samið hefur verið um hækkaðan tryggðan lífeyri frá upphafi lífeyristöku og sérstakt samkomulag ríkir um greiðslu höfuðstóls í tilviki andláts eftir upphaf lífeyristöku?

Í stað 1. mgr. tölu. 1.1 kemur:

„(1) Ævilangur lífeyrir

Ef → **hinn tryggði** er á lífi við umsamið upphaf lífeyristöku greiðum við árlega hækkaða upphæð sem nemur tryggðum lífeyri eins og hann er á þeim tímapunkti, með því skilyrði að hinn tryggði sé enn á lífi.

Allt eftir því hvernig um var samið greiðum við lífeyrinn mánaðarlega, ársfjórðungslega, á hálfis árs fresti eða einu sinni á ári, og alltaf á fyrsta → **virka bankadegi** eftir umsamda gjalddaga.

Umsamin árleg hækkuð → **tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** fer fram í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyris, en aukningin nemur prósentu greiðslna tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku frá því árinu áður.“

Í stað tölu. 1.3 kemur:

„1.3 Hvaða bætur greiðum við við andlát eftir upphaf lífeyristöku?“

Ef ekki var samið um þáttinn „Eftirlífendalífeyrir“ og → **hinn tryggði** deyr eftir upphaf lífeyristöku greiðum við þann heildarhöfuðstól sem var til staðar fyrir upphaf lífeyristöku (sjá tölu. 9.2) að frádregnum þeim heildarlífeyri sem þegar hefur verið greiddur úr þættinum „Ellilífeyrir“ (ásamt bótagreiðslum úr hagnaðarhlutdeild).

Við greiðslu höfuðstólsins fellur tryggingin niður. Þeir hlutar →**tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** sem myndast með hækkun eru þó ekki dregnir frá.

Í stað tölu. 9.3 kemur:

„9.3 Hvenær má velja hækkaðan tímabundinn lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku í stað ævilangs hækkaðs lífeyris?“

(1) Tímabundinn hækkaður lífeyrir við umsamið upphaf lífeyristöku

Fyrir umsamið upphaf lífeyristöku getur þú farið fram á að við gerum ráð fyrir tímabundnum hækkuðum lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku samkvæmt tölu. 1.1 í stað ævilangs lífeyris frá upphafi lífeyristöku frá þeirri stundu (tímabundinn hækkaður lífeyrir). Þú getur valið hversu lengi lífeyrir skuli greiddur.

Frá upphafi lífeyristöku greiðum við tryggðan tímabundinn hækkaðan lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku á meðan →**hinn tryggði** er á lífi, í hæsta lagi út umsamið lífeyrisgreiðslutíma.

(2) Forsendur

- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.
- Bæði val tímabundins hækkaðs lífeyris sem og lengd lífeyrisgreiðslutímans eru háð takmörkunum sem ráðast meðal annars af aldri →**hins tryggða** við upphaf lífeyristöku. Við upplýsum þig nánar um forsendurnar ef óskað er.

(3) Áhrif

- Upphæð tímabundins hækkaðs lífeyris reiknum við út við upphaf lífeyristöku út frá heildarhöfuðstólnum.
- Tímabundinn hækkaðan lífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar og miðum þá við þær reglur og reikniforsendur sem gert er ráð fyrir við nýja samninga um tímabundinn lífeyri við upphaf lífeyristöku.
- Tryggður lágmarkslífeyrir fellur niður.
- Upphæð samtrygðrar greiðslu höfuðstóls við andlát eftir upphaf lífeyristöku getur tekið breytingum.
- Greiðslur við andlát eftir upphaf lífeyristöku geta breyst samkvæmt tölu. 9.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(4) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ falla þeir niður við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“.

(5) Hagnaðarhlutdeild

Á meðan tímabundinn lífeyrir er greiddur öðlast þú líka hlutdeild í hagnaði í skilningi tölu. 2. →**Prósentuhlutar hagnaðarhlutdeildar** tryggingarinnar geta verið frábrugðnir þeim prósentuhlutum hagnaðarhlutdeildar sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar fyrir undirflokk tryggingarinnar. Ef sérstakir →**prósentuhlutir hagnaðarhlutdeildar** gilda um tryggingu þína látum við þig vita um upphæð sérstakra prósentuhluta í hagnaði og tímabilið sem þú aflar þeirra fyrir upphaf tímabundins lífeyris.

Fjármagn hagnaðarhlutdeildar er alltaf fengið úr →**varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá tölu. 2.1, mgr. 3). Það er ekki nema það hafi þá þegar verið fært til tekna beint á þá samninga sem rétt eiga á hagnaðarhlutdeild sem fjármagnið er skuldfært á tekjur rekstrarársins.

Burtséð frá reglum um hagnaðarhlutdeild eftir upphaf lífeyrisgreiðslna í tölu. 2.2.5 greiðum við árlega hagnaðarhluti, sem við notum eftir upphaf lífeyrisgreiðslna, að frátöldum frádrætti vegna umsýslukostnaðar (→**kostnaður**) samkvæmt tölu. 6.1 mgr. 2, b-lið, til að fjármagna aukalega iðgjaldsfrían tryggðan tímabundinn hækkaðan lífeyri (tímabundinn hækkaðan viðbótarlífeyri).

Tryggður hækkaður viðbótarlífeyrir samanstendur af viðbættum hækkuðum tímabundnum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“. Hækkunarhraði hækkaðs tímabundins viðbótarlífeyris samsvarar umsömdum hækkunarhraða tímabundins lífeyris.

Þú færð tímabundinn hækkaðan viðbótarlífeyri til viðbótar við tímabundinn lífeyri sem tryggður er frá upphafi lífeyris, í fyrsta skipti 1 ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslunnar.

Hækkaður tímabundinn viðbótarlífeyrir, líkt og tímabundinn lífeyrir, á hlutdeild í hagnaði út frá aukalegri iðgjaldslausri hækkaðri bótagreiðslu. Við reiknum hækkaðar bótagreiðslur úr hækkuðum viðbótarlífeyri samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við upplýsum þig um áhrifin ef óskað er.“

Í stað 1. mgr. tölu. 9.4 kemur:

„(1) Breyting á dánarbótum eftir upphaf lífeyristöku

Í upphafi lífeyristöku er hægt að fara fram á það að dánarbótum eftir upphaf lífeyristöku án áhættumats, sem samið var um samkvæmt tölu. 1.3, sé skipt út fyrir dánarbætur sem nemur margföldum árlegum tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku að frádregnum →**tryggðum lífeyri frá upphafi lífeyristöku**. Þeir hlutar →**tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** sem myndast með hækkun eru þó ekki dregnir frá.

a) Takmarkanir

Hámarksupphæð hinna nýju dánarbóta ræðst meðal annars af eftirfarandi:

- af aldri við upphaf lífeyristöku,
- af meðallífslíkum og
- ef um tímabundinn lífeyri er að ræða, af umsömdum lífeyrisgreiðslutíma.

Við veitum upplýsingar um hvaða kostir gilda fyrir þig ef óskað er.

b) Áhrif

Upphæð ævilangs lífeyris samkvæmt tölu. 1.1, málsgr. 2, getur breyst við það að dánarbótum sé bætt við.

Tryggður lágmarkslífeyrir breytist samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar vegna nýlega umsaminna dánarbóta. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölu. 1.4.

Mögulega þarf að greiða viðbótargreiðslu vegna breyttrar bótagreiðslu. Upphæð viðbótargreiðslunnar reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 3. mgr. tölu. 1.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.“

Breyting ZR15: Hvað gildir um starfsgreinasjóð ef ekki hefur verið samið um hækkaðan tryggðan lífeyri sem nemur þeirri upphæð sem var til staðar við upphaf lífeyristöku?

Í 2. mgr. tölu. 9.4, a-lið og 1. mgr. tölu. 9.6, bætist við:

- „Ekki var valinn tímabundinn hækkaður lífeyrir samkvæmt 2. mgr. tölu. 9.13.“

Í 2. mgr. tölu. 9.5 bætist við:

- „Ef þú vilt bæta við eftirlifendalífeyrisþætti er skilyrði að þú hafir ekki valið tímabundinn hækkaðan lífeyri skv. 2. mgr. tölu. 9.13.“

Í tölu. 9 bætist við:

„9.13 Hvenær má velja hækkaðan lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku?

Fyrir umsamið upphaf lífeyristöku getur þú samið um hækkaðan tryggðan lífeyri sem nemur þeirri upphæð sem var til staðar við upphaf lífeyristöku.

(1) Hvaða bætur greiðum við frá upphafi lífeyristöku?

Ef → **hinn tryggði** er á lífi við umsamið upphaf lífeyristöku greiðum við árlega hækkaða upphæð sem nemur tryggðum lífeyri eins og hann er á þeim tímapunkti, með því skilyrði að hinn tryggði sé enn á lífi.

Allt eftir því hvernig um var samið greiðum við lífeyrinn mánaðarlega, ársfjórðungslega, á hálfis árs fresti eða einu sinni á ári, og alltaf á fyrsta → **virka bankadegi** eftir umsamda gjaldþaga.

Umsamin árleg hækkan → **tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku** fer fram í fyrsta skipti einu ári eftir upphaf lífeyris, en aukningin nemur prósentu greiðslna tryggðs lífeyris frá upphafi lífeyristöku frá því árinu áður.

a) Skilyrði

Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.

b) Áhrif

- Upphæð tímabundins hækkaðs lífeyris reiknum við út við upphaf lífeyristöku út frá heildarhöfuðstólum. Við reiknum hækkaðan lífeyri samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Hér gilda reglugerðir reikniforsendur sem við notum við upphaf lífeyristöku þegar gera skal nýja sambærilega samninga um lífeyristryggingu með tafarlausu upphafi lífeyristöku samkvæmt tölul. 1.4, mgr. 3, a-lið.
- Við breytum tryggðum lágmarkslífeyri samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar með tilliti til tryggðra lífeyrishækkana. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.
- Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, breytum við tryggðum lágmarks eftirlifendalífeyri og mögulega tryggðum lágmarks lífeyri munaðarlausra samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar í samræmi við tryggðar lífeyrishækkunar. Í þeim efnum gilda reglur samkvæmt 2. mgr. tölul. 1.4.
- Greiðslur við andlát eftir upphaf lífeyristöku geta breyst samkvæmt tölul. 9.4.
- Ráðstöfun árlegra hagnaðarluta við upphaf lífeyristöku getur breyst.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

(2) Tímabundinn hækkaður lífeyri

Fyrir umsamið upphaf lífeyristöku, ef samið var um hækkaðan tryggðan lífeyri við upphaf lífeyristöku, getur þú farið fram á að við greiðslu hækkaðs árlegs tryggðs ævilífeyris frá upphafi lífeyristöku greiðum við hækkaðan lífeyri aðeins tímabundið, samkvæmt tölul. 1 (tímabundinn hækkaður lífeyri). Þú getur valið hversu lengi lífeyrir skuli greiddur.

Frá upphafi lífeyristöku greiðum við tryggðan tímabundinn hækkaðan lífeyri sem nemur tryggðum lífeyri við upphaf lífeyristöku á meðan → **hinn tryggði** er á lífi, í hæsta lagi út umsamin lífeyrisgreiðslutíma.

a) Forsendur

- Skrifleg tilkynning þín þarf að berast okkur í síðasta lagi einum mánuði fyrir umsamið upphaf lífeyristöku.
- Bæði val tímabundins hækkaðs lífeyris sem og lengd lífeyrisgreiðslutímans eru háð takmörkunum sem ráðast meðal annars af aldri → **hins tryggða** við upphaf lífeyristöku. Við upplýsum þig nánar um forsendurnar ef óskað er.

b) Áhrif

- Upphæð tímabundins hækkaðs lífeyris reiknum við út við upphaf lífeyristöku út frá heildarhöfuðstólum.
- Tímabundinn hækkaðan lífeyri reiknum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar og miðum þá við þær reglur og reikniforsendur sem gert er ráð fyrir við nýja samninga um tímabundinn lífeyri við upphaf lífeyristöku.
- Tryggður lágmarkslífeyrir fellur niður.
- Greiðslur við andlát eftir upphaf lífeyristöku geta breyst samkvæmt tölul. 9.4.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.

c) Áhrif á aðra þætti

Ef samið var um þáttinn „Eftirlifendalífeyrir“ og hugsanlega þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ falla þeir niður við upphaf lífeyristöku úr þættinum „Ellilífeyrir“.

d) Hagnaðarhlutdeild

Á meðan tímabundinn lífeyrir er greiddur öðlast þú líka hlutdeild í hagnaði í skilningi tölul. 2. → **Prósentuhlutar hagnaðarhlutdeildar** tryggingarinnar geta verið frábrugðnir þeim prósentuhlutum hagnaðarhlutdeildar sem tilgreindir eru í viðauka við ársskýrslu okkar fyrir undirflokk tryggingarinnar. Ef sérstakir → **prósentuhlutir hagnaðarhlutdeildar** gilda um tryggingu þína látum við þig vita um upphæð sérstakra prósentuhluta í hagnaði og tímabilið sem þú aflar þeirra fyrir upphaf tímabundins lífeyris.

Fjármagn hagnaðarhlutdeildar er alltaf fengið úr → **varasjóði vegna endurgreiðslu iðgjalda** (sjá tölul. 2.1, mgr. 3). Það er ekki nema það hafi þá þegar verið fært til tekna beint á þá samninga sem rétt eiga á hagnaðarhlutdeild sem fjármagnið er skuldfært á tekjur rekstrarársins.

Burtséð frá reglum um hagnaðarhlutdeild eftir upphaf lífeyrisgreiðslna í tölul. 2.2.5 greiðum við árlega hagnaðarhluti, sem við notum eftir upphaf lífeyrisgreiðslna, að frátöldum frádrætti vegna umsýslukostnaðar (→ **kostnaður**) samkvæmt tölul. 6.1 mgr. 2, b-lið, til að fjármagna aukalega iðgjaldsfrián tryggðan tímabundinn hækkaðan lífeyri (tímabundinn hækkaðan viðbótarlífeyri).

Tryggður hækkaður viðbótarlífeyrir samanstendur af viðbættum hækkuðum tímabundnum lífeyri úr þættinum „Ellilífeyrir“. Hækkunarhraði hækkannda tímabundins viðbótarlífeyris samsvarar umsömdum hækkunarhraða tímabundins lífeyris.

Þú færð tímabundinn hækkaðan viðbótarlífeyri til viðbótar við tímabundinn lífeyri sem tryggður er frá upphafi lífeyris, í fyrsta skipti 1 ári eftir upphaf lífeyrisgreiðslunnar.

Hækkaður tímabundinn viðbótarlífeyrir, líkt og tímabundinn lífeyrir, á hlutdeild í hagnaði út frá aukalegri iðgjaldslausri hækkaðri bótagreiðslu. Við reiknum hækkaðar bótagreiðslur úr hækkuðum viðbótarlífeyrisþarnaði samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

Við upplýsum þig um einstök áhrif ef óskað er.“

Breyting ZR16: Hvað gildir um hópsamninga með umsamda ráðstöfun hagnaðar „uppgjör“ við upphaf lífeyristöku?

Svo lengi sem iðgjöld eru greidd, gildir eftirfarandi í stað reglnanna í mgr. 2 tölul. 2.2.3:

„Daglegir hagnaðarhlutar úr þættinum „Ellilífeyrir“ að frádregnum umsýslukostnaði (→ **kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölul. 6.1, a-lið, hækka → **bótahöfuðstól** þáttarins „Ellilífeyrir“.

Í byrjun hvers tryggingarárs, þó fyrst í byrjun annars tryggingarárs, könnum við hvort hægt sé að hækka tryggða höfuðstólinn sem er að minnsta kosti til ráðstöfunar í lok → **biðtímans**.

Til þess þarf að uppfylla eftirfarandi skilyrði:

- →**Bótahöfuðstóll** þáttarins „Ellilífeyrir“ er að minnsta kosti jafn há og 90 prósent af samtölu greiddra ellilífeyrisiðgjalda að viðbættum hækkunum á tryggða höfuðstólinum, ef við á.“
- Samtala →**bótahöfuðstóls** þáttarins „Ellilífeyrir“ og ógreiddra ellilífeyrisiðgjalda sem samið var um, að frádregnum →**kostnaði** sem prósentur af iðgjaldi skv. tölul. 6.1, mgr. 1 a) og 2 a), er að minnsta kosti jafn há og tryggður höfuðstóll ellilífeyrisþáttarins að viðbættum hækkunum, ef við á.

Ef þessi skilyrði eru fyrir hendi beittum við

- þeim daglegu hagnaðarhlutum þáttarins „Ellilífeyrir“ sem úthlutað var á liðnu tryggingarári, að frádregnum umsýslukostnaði (→**kostnaður**) samkvæmt 2. mgr. tölul. 6.1, a- lið, og
- þeim árlegu hagnaðarhlutum úr fleiri þáttum, sé annað ekki tekið fram í reglum þessara þátta, eftir því hvernig greiðslum er háttað, ýmist til útreiknings með reglubundnum iðgjöldum eða færum það inn á iðgjaldsreikning samningsaðila honum til tekna.“

Breyting ZR18: Hvað gildir um tryggingar með sérstökum taxta þegar samið hefur verið um sameiginlegan eftirlífendalífeyri?

Í 2. mgr. tölul. 1.1 bætist við:

Ef →**hinn tryggði** var ekki giftur eða í skráðri sambúð við upphaf lífeyristöku og ef samið var um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ reiknum við upphæð ævilífeyris út frá þættinum „Ellilífeyrir“ sem og upphæð lífeyris munaðarlausra við upphaf lífeyristöku samkvæmt setningum 3 til 5, þó án eftirlífendalífeyris.

Ef →**hinn tryggði** var ekki giftur eða í skráðri sambúð við upphaf lífeyristöku og ef ekki var samið um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“ reiknum við upphæð ævilífeyris út frá þættinum „Ellilífeyrir“ samkvæmt setningum 1 til 2.“

Í 3. mgr. tölul. 1.1 bætist við:

Ef →**hinn tryggði** var ekki giftur eða í skráðri sambúð við upphaf lífeyristöku og ef samið var um þáttinn „Lífeyrir munaðarlausra“, þá felur heildarhöfuðstóllinn auk þess í sér →**bótahöfuðstólinn**, hlutdeild í lokahagnaði og hlutdeild í →**matssjóðum** þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ (sjá nánar reglur þáttarins „Lífeyrir munaðarlausra“ í liðnum „Ítarlegri reglur um hagnaðarhlutdeild“).“

Töluliður 9.4 á ekki við.

B-hluti - Skyldur sem gilda um alla þætti

Hér er að finna mikilvægar skyldur og skuldbindingar sem gilda um fleiri en einn þátt. Frekari skyldur og skuldbindingar er að finna í A-hluta. Reglur B-hluta gilda um allan samninginn svo framarlega sem gildissvið þeirra er ekki skilmerkilega takmarkað.

1. Tilkynningaskylda fyrir sammingsgerð

Hvað felst í tilkynningaskyldu fyrir sammingsgerð?

(1) Tilkynningaskylda

a) Viðfangsefni tilkynningaskyldu

Áður en þú gefur sammingsyfirlýsingu þína er þér skylt að segja til um allar aðstæður, sem hafa áhrif á áhættu sem þér eru kunnar og við höfum spurt um í textaformi, sannleikanum samkvæmt og undandráttaarlaust. Aðstæður sem hafa áhrif á áhættu eru aðstæður sem skipta máli fyrir ákvörðun okkar um að gera samning yfir höfuð eða með umsömdu efni.

Tilkynningaskyldan gildir einnig um þær spurningar varðandi aðstæður sem hafa áhrif á áhættu, sem við spyrjum um í textaformi eftir sammingsyfirlýsingu þína, en fyrir samþykkt sammings.

b) Tilkynningaskylda hins tryggða

Ef tryggja á annan einstakling en þig er hann, auk þín, ábyrgur fyrir sönnunum og undandráttalausum svörum við spurningunum í textaformi.

c) Ætluð vitneskja þriðju aðila

Ef annar aðili svarar fyrir þína hönd spurningunum um aðstæður sem hafa áhrif á áhættu, gefum við okkur að þér sé kunnugt um vitneskju og sviksamlegan ásetning þessa aðila.

(2) Óæskileg réttaráhrif þess að brjóta gegn tilkynningaskyldu

a) Réttur okkar þegar brotið er gegn tilkynningaskyldu

Afleiðingar brots gegn tilkynningaskyldu koma fram í 19. til 22. gr. laga um tryggingarsamninga (VVG). Á þeim forsendum sem þar eru tilgreindar getum við

- rift samningnum,
- verið laus undan greiðsluskyldu,
- sagt samningnum upp,
- breytt samningnum eða
- véfengt hann vegna sviksamlegrar blekkingar.

Réttur okkar til riftunar, uppsagnar eða breytinga gildir aðeins ef við höfum bent þér á afleiðingar brota gegn tilkynningaskyldu með sérstakri tilkynningu á textaformi.

Við afsöllum okkur þeim rétti sem við eigum tilkall til samkvæmt 19. gr. laga um tryggingarsamninga (VVG) að mega breyta samningi og segja honum upp, ef brot gegn tilkynningaskyldu er ekki af þínum völdum.

b) Endurkaupsvirði og frádráttur við riftun eða véfengingu

Ef við riftum samningnum eða véfengjum samninginn vegna sviksamlegra blekkinga greiðum við endurkaupsvirðið sem yrði einnig greitt við riftun af þinni hálfu. Af þessari upphæð reiknum við frádrátt. Í tryggingarupplýsingunum er tilgreint hversu hár frádrátturinn er. Þar eru ástæður frádráttar sömuleiðis útskýrðar. Frádrátturinn er leyfður ef hann er hæfilegur. Ef ágreiningur er um hvað telst hæfilegt þurfum við að gera grein fyrir því og sanna. En ef þú færir okkur sönnun á að í þínu tilfelli eigi frádráttur alls ekki við eða eingöngu lægri upphæð, þá fellur frádráttur niður eða við lækkum hann – í báðum tilvikum.

c) Frestur til að beita rétti okkar

Réttur okkar til að rifta, segja upp og breyta samningi fellur niður ef liðin eru meira en 5 ár frá sammingsgerð. Þetta á ekki við ef við fáum vitneskju um brot gegn tilkynningaskyldu í gegnum bótamál sem upp kom fyrir lok þessa frests. Frestur samkvæmt 1. setningu nemur 10 árum, ef brotið var gegn tilkynningaskyldu af ásettu ráði eða sviksamlega.

Réttur okkar til véfengingar vegna sviksamlegrar blekkingar fellur niður ef liðin eru tíu ár frá því að sammingsyfirlýsing var afhent.

(3) Réttur þinn til uppsagnar við breytingu á samningi

Ef við hækkuðum iðgjaldið um meira en 10 prósent við breytingu á samningi, eða útilokum tryggingarvernd við aðstæður sem okkur var ekki tilkynnt um, má segja samningnum upp samkvæmt 6. mgr. 19. gr. laga um tryggingarsamninga (VVG).

(4) Tryggingarvernd aukin eða endurheimt

Málgreinar 1 til 3 gilda að sama skapi ef tryggingarvernd er aukin eða endurheimt eftir á þannig að nýtt áhættumat sé nauðsynlegt.

(5) Krafist er skriflegra gagna

Krafist er skriflegra gagna þegar beita á rétti til riftunar, uppsagnar, véfengingar eða breytingar á samningi. Símbréf eða tölvupóstur uppfylla ekki kröfu um skrifleg gögn.

(6) Umboð til móttöku

Hafirðu ekki tilnefnt neinn annan sem umboðsmann telst bótaþegi hafa umboð til þess að taka við yfirlýsingu frá okkur að þér látnum. Ef enginn bótaþegi er fyrir hendi eða ekki reynist unnt að hafa uppi á aðsetri hans getum við litið svo á að eigandi tryggingarskírteinisins hafi umboð til að taka við yfirlýsingunni.

2. Skyldur sem snerta greiðslu iðgjalds

Í þessum hluta er fjallað um:

- 2.1 Hvers ber að gæta við greiðslu iðgjalds?
- 2.2 Hvað gildir ef fyrsta eða einstakt iðgjald er ekki greitt á réttum tíma?
- 2.3 Hvað gildir ef þú greiðir ekki framhaldsiðgjald á réttum tíma?

2.1 Hvers ber að gæta við greiðslu iðgjalds?

(1) Greiðslutímabil

Iðgjald af tryggingunni skal greiða

- í einu lagi eða
- með reglubundnum iðgjöldum fyrir hvert umsamið greiðslutímabil. Í því tilviki og eftir því hvernig um samdist er greiðslutímabil einn mánuður, ársfjórðungur, hálf ár eða eitt ár. Þetta er tilgreint í tryggingarskírteininu. Iðgjöldin eru reiknuð út miðað við umsamið greiðslutímabil. Tryggingartímabil (12. gr. laga um tryggingarsamninga - VVG) samsvarar þannig umsömdu greiðslutímabili.

(2) Gjaldldagi iðgjalda

a) Fyrsta eða einstakt iðgjald

Fyrsta eða einstakt iðgjald skal greiða tafarlaust eftir gerð sammingsins. Ef samið var um það okkar í millum að tryggingarvernd skuli ekki hefjast fyrr en síðar, gjaldfellur iðgjaldið ekki fyrr en að því kemur.

b) Framhaldsiðgjöld

Framhaldsiðgjöld gjaldfalla fyrsta dag hvers mánaðar í hverju umsöndu greiðslutímabili hafi ekki verið um annað samið.

(3) Greitt á tilskildum tíma

Iðgjald er greitt á réttum tíma ef þú gerir á gjalddaga tafarlaust allt sem í þínu valdi stendur til þess að iðgjaldið berist okkur.

Ef samið var um að iðgjald skyldi greitt með skuldfærslu (5. mgr.)

telst greiðslan innt af hendi á réttum tíma ef

- við getum innheimt iðgjaldið á gjalddaga og
- eigandi reiknings mótmælir ekki réttmætri innheimtu.

Ef ekki reyndist unnt að innheimta gjaldfallið iðgjald, án þess að þú eigir sök á því, telst greiðslan þá líka innt af hendi á réttum tíma ef hún fer fram tafarlaust eftir að við höfum hvatt þig skriflega til að greiða iðgjaldið (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti).

(4) Áhætta við millifærslu

Sending iðgjalds fer fram á þína ábyrgð og á þinn kostnað.

(5) Greitt með skuldfærslubeiðni

a) SEPA-skuldfærsluheimild

Ef skuldfæra skal iðgjald af reikningi (skuldfærslukerfi) verður að veita okkur til þess SEPA-skuldfærsluheimild.

b) Mánaðarleg iðgjöld

Mánaðarleg iðgjöld skal greiða í skuldfærslukerfi.

c) Afleiðingar misheppnaðrar skuldfærslu

Ef við getum ekki innheimt gjaldfallið iðgjald og berir þú ábyrgð á því,

- getum við framvegis farið fram á það að greiðslur fari aðeins fram utan skuldfærslukerfisins;
- er okkur heimilt að breyta mánaðarlegu greiðslutímabili í ársfjórðungslegt greiðslutímabil.

Að öðru leyti gilda reglur um vanskil (sjá tölul. 2.2 og 2.3).

2.2 Hvað gildir ef fyrsta eða einstakt iðgjald er ekki greitt á réttum tíma?

(1) Tryggingarvernd stefnt í hættu

Upphaf tryggingarverndar er háð því að iðgjald sé greitt á réttum tíma (sjá C-hluta, tölul. 1). Ef fyrsta eða einstakt iðgjald er ekki greitt á réttum tíma í skilningi 2. mgr., a-lið, tölul. 2.1 hefst tryggingarverndin fyrst frá þeim tíma þegar iðgjaldið er greitt. Okkur er ekki skylt að greiða fyrir bótamál sem koma upp í millitíðinni, nema hægt sé að sýna okkur fram á að greiðslufallið var ekki þér að kenna.

Við getum aðeins nýtt rétt okkar til að greiða ekki bætur ef við höfum ekki bent þér á réttaráhrif þess að greiða ekki iðgjaldið, með sérstakri tilkynningu í textaformi (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) eða skýrri ábendingu í tryggingarskírteininu.

(2) Riftunarréttur okkar

Ef þú greiðir fyrsta eða einstakt iðgjald ekki á réttum tíma getum við rift samningnum svo lengi sem þú hefur ekki innt greiðsluna af hendi. Riftunarrétturinn er útilokaður ef sannað er að þú berir ekki ábyrgð á greiðslufallinu.

2.3 Hvað gildir ef þú greiðir ekki framhaldsiðgjald á réttum tíma?

(1) Vanskil

Ef framhaldsiðgjald er ekki greitt á tilskyldum tíma í skilningi 2. mgr., b-lið, tölul. 2.1 er það komið í vanskil án frekari greiðsluáskorana. Þá eigum við rétt á að krefjast endurgreiðslu þess tjóns sem af vanskilunum hlaut.

Þú lendir ekki í vanskilum ef þú berð ekki ábyrgð á greiðslufallinu.

(2) Frestir

Ef þú greiðir framhaldsiðgjald ekki á réttum tíma getum við sett þér gjaldfrest í textaformi (til dæmis í bréfi, símbréfi, tölvupósti) á þinn kostnað. Greiðslufresturinn verður að vera að minnsta kosti tvær vikur.

(3) Tryggingarvernd fellur niður eða skerðist ef frestur liður án árangurs

Í tryggingartilvikum sem upp koma eftir að veittur gjaldfrestur er liðinn fellur tryggingarvernd niður eða skerðist, ef

- greiðsla iðgjalds, vaxta eða kostnaðar er enn í vanskilum þegar tryggingartilvik kemur upp og
- við höfum bent þér á þessi réttaráhrif um leið og fresturinn var veittur.

(4) Réttur okkar til uppsagnar ef frestur liður án árangurs

Ef greiðsla iðgjalds, vaxta eða kostnaðar er enn í vanskilum þegar veittur gjaldfrestur er á enda getum við sagt samningnum upp án uppsagnarfrests. Skilyrði þessa er, að við höfum bent þér á réttaráhrifin um leið og frestur var veittur.

Við getum lýst yfir uppsögn um leið og frestur er veittur. Ef greiðslan er enn í vanskilum þegar fresturinn er liðinn tekur uppsögn sjálfkrafa gildi. Við bendum skilmerkilega á þetta við uppsögn.

(5) Samningur heldur áfram ef upphæðin sem greiðsluáskorunin snerist um greiðist eftir á

Uppsögn okkar er ógild og samningurinn heldur áfram ef upphæðin sem greiðsluáskorunin snerist um er greidd innan eins mánaðar. Þessi eins mánaðar frestur hefst um leið og uppsögnin eða, ef uppsögn tók gildi um leið og fresturinn, þegar greiðslufrestur rennur út.

Fyrir bótamál sem koma upp milli þess að gjaldfrestur er liðinn og eftirgreiðsla er innt af hendi fellur tryggingarverndin niður eða skerðist.

3. Aðrar samstarfsskyldur

Hverjar eru aðrar samstarfsskyldur þínar?

(1) Skylda til að láta í té nauðsynlegar upplýsingar, gögn og fylgigögn

Ef lagalegar reglur skylda okkur til að afla upplýsinga og gagna um tryggingu þína og tilkynna um þau verður þú að láta okkur í té tafarlaust (sem merkir án saknæmrar tafar) nauðsynlegar upplýsingar, gögn og fylgigögn við samningsgerð eða þegar eftir því verður leitað. Þetta á einnig við ef breytingar verða síðar meir á þeim upplýsingum, gögnum og fylgigögnum sem þú lést í té við samningsgerð eða þegar eftir því var leitað.

Ef þriðji aðili á réttindi byggð á samningnum og ef staða hans varðandi gagnaöflun og tilkynningar er einnig afgerandi á samstarfsskylda þín sömuleiðis við um slíkt.

(2) Nauðsynlegar upplýsingar

Nauðsynlegar upplýsingar í skilningi 1. mgr. eru til dæmis aðstæður sem geta verið afgerandi við mat á persónulegu skattalegu lögheimili þínu, skattalegu lögheimili þriðju aðila sem eiga kröfu á grundvelli samningsins, sem og skattalegu lögheimili þess sem tekur við bótagreiðslunum. Þar veða þyngst þýsk og erlend skattaleg lögheimili, auðkennisnúmer gagnvart skatti, fæðingarstaður og heimilisfang, skattalegt auðkennisnúmer, fæðingardagur, fæðingarstaður og lögheimili.

(3) Lögboðið samstarf vegna tilkynningaskyldu vanrækt

Ef við sem tryggjandi lútum lögboðinni tilkynningaskyldu þurfum við að tilkynna nauðsynlegar upplýsingar í skilningi 2. mgr. til innlendra og erlendra skattfirvalda. Ef þú lætur okkur nauðsynlegar upplýsingar, gögn og fylgigögn ekki í té eða ekki á tilskyldum tíma verður þú að gera ráð fyrir að við tilkynnum innlendum og erlendum skattfirvöldum um samningsgögn þín, óháð því hvort skattalegt lögheimili erlendis sé fyrir hendi eða ekki.

Ef þú rækir ekki samstarfsskyldur þínar samkvæmt 1. og 2. mgr. er okkur heimilt að halda eftir bótagreiðslum. Þetta á við þar til okkur hafa verið veittar þær upplýsingar sem við þörfumst til að geta staðið við lagaskyldur okkar.

4. Breytingar á B-hluta

Í sumum samningum starfsgreinasjóða eða innan ramma hópsamninga þarf að breyta eða auka við einstök ákvæði skilmálanna. Sjá má breytingar sem snerta trygginguna þína í tryggingarskírteininu eða tryggingarsamningi þínum.

Breyting B1: Hvað gildir um starfsgreinasjóð?

Ef um mánaðarlegar iðgjaldsgreiðslur er að ræða er einnig hægt að semja um að greiðslan verði ekki gerð með skuldfærslu. Töluliður 2.1 málsgrein 3, málsliðir 2 og 3 sem og málsgrein 5 falla brott.

Breyting B2: Hvað gildir um hópsamninga?

Ef um hópsamninga er að ræða gilda áður nefnd réttaráhrif tölul. 2.2 og 2.3 við vanskil vegna hópsamnings, jafnvel þó aðeins sé um að ræða hluta afgang.

C-hluti – Almennar reglur

Reglur C-hluta gilda um allan samninginn, svo framfarlega sem gildissvið þeirra er ekki skilmerkilega takmarkað.

1. Upphaf tryggingarverndar

Hvenær hefst tryggingarverndin?

(1) Grundvallarregla

Tryggingarverndin hefst með lokum samningsgerðar en þó ekki fyrir þann tíma sem tilgreindur er í tryggingarskírteininu.

Tryggingarverndin hefst því aðeins á tilgreindum tíma að þú hafir greitt fyrsta eða einstakt iðgjald á réttum tíma í skilningi 2. mgr., a-lið, tölul. 2.1 í B-hluta. Ef þú greiðir iðgjaldið ekki á réttum tíma hefst tryggingarverndin ekki fyrr en frá þeim tíma þegar þú greiðir iðgjaldið (sjá 1. mgr. tölul. 2.2 í B-hluta).

Við greiðum ekki bætur vegna tryggingartilvika sem upp koma fyrir upphaf tryggingarverndar.

(2) Tryggingarvernd aukin

Ef tryggingarvernd er aukin eftir á gildir 1. mgr. einnig um þessa aukningu tryggingarverndar.

Ef tryggingaþegi er lögaðili (til dæmis hlutafélag eða félag með takmarkaðri ábyrgð, GmbH) eða sameignarfélag (Personengesellschaft) sem átt getur aðild að málum (til dæmis opið verslunarfélag, Offene Handelsgesellschaft, eða verslunarfélag með mismunandi eignarábyrgð, Kommanditgesellschaft), þá ræðst varnarþing af aðsetri þess.

Ef lög heimila að fleiri varnarþing komi til greina sem ekki er hægt að útiloka með samningum, er einnig hægt að höfða mál þar.

(2) Dómstóll með lögsögu í málshöfðunum okkar á hendur þér

Mál sem byggja á tryggingarsamningnum verðum við að höfða fyrir þeim dómstól sem hefur lögsögu þar sem þú átt lögheimili þegar málið er höfðað, eða venjulegt aðsetur ef lögheimili er ekkert.

Ef ekki er kunnugt um lögheimili þitt eða venjulegan dvalarstað þegar málið er höfðað má höfða mál fyrir dómstól sem hefur lögsögu þar sem útibú okkar sem annast samning þinn er eða höfuðstöðvar okkar eru.

Ef tryggingaþegi er lögaðili (til dæmis hlutafélag eða félag með takmarkaðri ábyrgð, GmbH) eða sameignarfélag (Personengesellschaft) sem átt getur aðild að málum (til dæmis opið verslunarfélag, Offene Handelsgesellschaft, eða verslunarfélag með mismunandi eignarábyrgð, Kommanditgesellschaft), þá ræðst varnarþing af aðsetri þess. Ef aðsetur þess er óþekkt getum við höfðað mál fyrir dómstóli sem hefur lögsögu þar sem við erum með aðsetur eða það útibú sem annast samning þinn.

(3) Varnarþing ef þú býrð utan Evrópusambandsins, Íslands, Noregs eða Sviss

Ef þú flytur heimili þitt eða fast aðsetur til ríkis utan Evrópusambandsins, Íslands, Noregs eða Sviss eftir samningsgerð getum bæði þú og við eingöngu höfðað mál samkvæmt tryggingarsamningnum eða tryggingarmiðluninni fyrir dómstól sem hefur lögsögu þar sem höfuðstöðvar okkar eða útibú eru sem annast samning þinn.

5. Fyrning

Hvenær fyrnast kröfur samkvæmt samningnum, lögum samkvæmt?

(1) Fyrningarfrestur og ráðandi lagareglur

Kröfur sem byggja á samningnum fyrnast á þremur árum samkvæmt 195. gr. „Borgaralegrar lögbókar“ (BGB). Nánar um upphaf, lengd og hlé á fyrningu er að finna í 195. til 213. gr. „Borgaralegrar lögbókar“ (BGB).

(2) Fyrningu frestað meðan greiðsluskylda okkar er í athugun

Ef okkur berst krafa samkvæmt samningnum er fyrningu hennar frestað þar til þér eða þeim sem lagði kröfuna fram berst ákvörðun okkar skriflega (til dæmis í bréfi, símbrefi eða tölvupósti).

3. Þýskur réttur

Hvaða réttur gildir um samninginn?

Um samning þennan gildir þýskur réttur.

4. Varnarþing

Hvar má bera fram kröfur fyrir rétti?

(1) Dómstóll með lögsögu í málshöfðunum þínum á hendur okkur

Þú getur höfðað mál byggt á tryggingarsamningnum eða tryggingarmiðluninni fyrir dómstóli sem hefur lögsögu þar sem við erum með aðsetur eða það útibú sem annast samning þinn. Þú getur einnig höfðað mál fyrir þeim dómstól sem hefur lögsögu þar sem þú átt lögheimili þegar málið er höfðað, eða venjulegt aðsetur ef lögheimili er ekkert.

6. Upplýsingagjöf á samningstímanum

Þú færð árlega, frá og með 2. tryggingarári fram að upphafi greiðslutímabils, tilkynningu þar sem lesa má upphæð tryggingabóta og, ef um þáttinn „Elliðfeyrir“ er að ræða, auk þess stöðu höfuðstóls.

Þú getur einnig óskað eftir þessum upplýsingum hvenær sem er.

7. Breytingar á C-hluta

Í sumum samningum starfsgreinasjóða eða innan ramma hópsamninga þarf að breyta eða auka við einstök ákvæði skilmálanna. Sjá má breytingar sem snerta trygginguna þína í tryggingarskírteininu eða tryggingarsamningi þínum.

Breyting C1: Hvað gildir um hópsamninga?

Í hópsamningum er iðgjald tengt upphafsstofni hópsamningsins.

Breyting C2: Hvað gildir um starfsgreinasjóð?

Töluliður 2 málsgrein 2 á ekki við.

Hugtakaskýringar

Hér verða mikilvæg hugtök skilgreind. Í meginmáli fyrsta þáttar höfum við auðkennt þessi hugtök með „→“. Dæmi: →**Tryggingaþegi**.

Tryggður lífeyrir frá upphafi lífeyristöku:

Tryggðan lífeyri frá upphafi lífeyristöku greiðum við frá upphafi lífeyristöku á meðan hinn tryggði er á lífi. Upphæð hans ræðst af heildarhöfuðstól sem fyrir hendi er við upphaf lífeyristöku og ráðandi reikniforsendum á þeim tímapunkti. Hann er að minnsta kosti jafn hár og tryggður lágmarkslífeyrir.

Biðtími:

Biðtíminn er allt tímabilið frá umsömdu upphafi tryggingar til umsamins upphafs lífeyristöku. Hann tekur þar af leiðandi einnig til tímans fram að nýju umsömdu upphafi lífeyristöku, til dæmis þegar bótum er frestað.

Virkir bankadagur:

Virkir bankadagur, einnig nefndir viðskiptadagur, eru þeir dagar þegar lánastofnanir í Þýskalandi eru opnar fyrir almenn viðskipti. Virkir bankadagur eru yfirleitt mánudaga til föstudaga. Helgar og þýskir helgidagur á landsvísi sem og 24.12. og 31.12. eru ekki virkir bankadagur.

Óvinnufærni

Óvinnufærni er fyrir hendi samkvæmt skilningi skilmála okkar ef hinn tryggði,

- sem afleiðing af sjúkdómi, líkamsáverka eða orkumissi umfram það sem vænta má af aldri hans,
- og samkvæmt læknisvottorði,
- er ófær um að sinna starfi sínu og öðrum athöfnum sem hann hefur sinnt fram til þessa
- fyrirsjáanlega í sex mánuði samfleytt eða ef hann hefur þegar verið óvinnufær í sex mánuði samfleytt.

Matssjóðir:

Þegar fjárfestingar okkar eru metnar geta myndast matssjóðir. Þeir verða til þegar markaðsvirði fjárfestinga er hærra en verðgildið sem fjárfestingarnar eru bókfærðar á í efnahagsreikningi. Matssjóðir tryggja öryggi og gera það mögulegt að jafna út skammtímasveiflur á fjármagnsmörkuðum.

Reiknistuðull:

Við lýsingu á reiknistuðlum þeim sem prósentuhluti hagnaðarhlutdeildar vísar til hverju sinni, notum við hugtök úr tryggingastærðfræðinni. Reiknistuðlarnir ráðast einkum af tryggingarþættinum, aldri hins tryggða, upphafi lífeyristöku og upphæð tryggðs höfuðstóls. Reiknistuðlarnir eru fundnir samkvæmt viðurkenndum reglum tryggingastærðfræðinnar.

Bótahöfuðstóll:

Bótahöfuðstóll tryggingarinnar er reiknaður út samkvæmt viðurkenndum reglum tryggingastærðfræðinnar út frá forsendum iðgjaldaútreiknings. Hann er grundvöllur að endurkaupsvirði, heildarhöfuðstól og hlutdeild í matssjóðum.

Framlag í bótasjóð:

Tryggingarfélagum ber lagaleg skylda til að mynda bótasjóði vegna skuldbindinga gagnvart tryggingartökum. Bótasjóðir samsvara þeirri upphæð sem þarf að vera fyrir hendi svo hægt sé, ásamt væntanlegum tryggingaiðgjöldum, að fjármagna tryggðar tryggingargreiðslur. Bótasjóðir eru reiknaðir út samkvæmt ákvæðum 341. gr. e og f í verslunarlögum (HGB) og bótasjóðsreglugerð.

Tryggður prósentuhluti:

Tryggður prósentuhluti er prósentuhlutinn sem þú hefur samið um við lok samningsgerðarinnar. Við tilgreinum upphæð hans í tryggingarskírteininu. Tryggði prósentuhlutinn tilgreinir heildarupphæð greiddra ellilífeyrisiðgjalda sem er til ráðstöfunar við upphaf lífeyristöku, að lágmarki fyrir myndun ævilangs lífeyris eða fyrir tryggða höfuðstólinn.

Kostnaður:

Kostnaður í skilningi þessara skilmála er sá kostnaður sem tekið var tillit til í iðgjaldaútreikningi (samningsgerðar- og sölukostnaður sem og annar kostnaður). Til annars kostnaðar telst einkum umsýslukostnaður. Til kostnaðar í skilningi þessara tryggingarskilmála telst auk þess kostnaður af þínum völdum, sem innheimta má sérstaklega.

Hinn samtryggði:

Ef samið var um eftirlífendalífeyri er hinn samtryggði sá einstaklingur sem greiða skal fyrir eftirlífendalífeyri ævilangt eftir andlát hins tryggða.

Reiknaður aldur:

Reiknaður aldur er aldur hins tryggða hverju sinni - þá er aldursári sem er hafið en ekki lokið bætt við ef af því eru liðnir meira en sex mánuðir. Dæmi: Þú ert nú þegar reikningslega 62 ára að aldri þegar minna en 6 mánuðir eru í 62. afmælisdag.

Varasjóður vegna endurgreiðslu iðgjalda:

Varasjóður fyrir endurgreiðslu iðgjalds (RfB) er ákveðinn tryggingartæknilegur varasjóður í ársuppgjöri tryggingafélags. Þessi varasjóður er ígildi verðmætis krafna tryggingaþega vegna hlutdeildar í framtíðarhagnaði í skilningi verslunarlaga. Með varasjóðnum er með tímanum hægt að jafna út sveiflur í hagnaði - sem eru einkum algengar hvað fjármagnstekjur varðar.

Töflur:

Með töflum getum við reiknað út líkur á tilteknum atburðum. Þær eru grundvöllur útreikninga okkar sem tryggja að við getum staðið við samningsbundnar skuldbindingar okkar.

- Með dánartíðnitöflum getum við fundið út dánarlíkur.
- Með frekari töflum getum við áætlað líkur á öðrum tryggingartilvikum, eins og til dæmis upphaf og enda óvinnufærni eða umönnunarþarfar. Við getum einnig áætlað tíðni ákveðinna atburða, eins og til dæmis tíðni dauðsfalla hjá óvinnufærum og þeim sem umönnunarþurfi eru, endurteknum hjónaböndum og svo framvegis.

Skiptikostnaður:

Skiptikostnaður er kostnaður sem fellur á þann sem á réttindin vegna skiptanna. Jöfnunarskyldi einstaklingurinn og jöfnunarréttthafi bera kostnaðinn að jafn stórum hluta. Upplýsingar um upphæð skiptikostnaðar má lesa í tryggingagögnunum.

Prósentuhlutur í hagnaði:

Prósentuhlutir í hagnaði eru ákvarðaðir sem prósentuhlutir tiltekinn reiknistuðla. Slíkt fer fram fyrir hvern hagnaðar- og undirhóp fyrir sig sem og fyrir mismunandi tegundir hagnaðarhluta (sjá tölu. 2.2, A-hluti - Þátturinn „Ellilífeyrir“). Prósentuhlutir í hagnaði eru tilgreindir hverju sinni í prósentum í viðauka við ársskýrslu okkar eða tryggingaþega er greint frá þeim með öðrum hætti.

Ábyrgur tryggingafræðingur:

Sérhvert tryggingafyrirtæki verður að kalla til ábyrgan tryggingafræðing. Þessi aðili verður að vera áreiðanlegur og hæfur og búa yfir nægilegri kunnáttu í tryggingastærðfræði og starfsreynslu. Ábyrgur tryggingafræðingur skal einkum fylgjast með því að hægt verði til frambúðar að standa við skuldbindingar gagnvart tryggingatökum og að við útreikning á iðgjöldum og framlögum í bótasjóð sé farið að ákvæðum laga (141. gr. laga um tryggingaæftirlit - VAG).

Hinn tryggði:

Hinn tryggði er sá sem er líftryggður. Hinn tryggði þarf ekki nauðsynlega að vera tryggingaþegi. Í félagatryggingum er um fleiri en einn tryggðan aðila að ræða.

Tryggingarskilmálar:
Hugtakaskýringar

Tryggingaþegi:

Tryggingaþegi er sá sem sótti um trygginguna. Hann er tilgreindur þannig í tryggingarskírteininu. Réttindi og skyldur sem kveðið er á um í tryggingarskilmálunum eiga fyrst og fremst við um tryggingaþega sem viðsemjanda okkar.

Viðbótarbiðtími:

Framlengingartímabilið, það er að segja tímabilið frá upprunalega umsömdu upphafi lífeyristöku fram að frestaða upphafi lífeyristöku, nefnum við viðbótarbiðtíma. Viðbótarbiðtíminn er þar með hluti biðtímans.

Tryggingarskilmálar

Tryggingarskilmálar þessir snúa að þér sem tryggingaþega okkar og samningsaðila.

A-hluti – Bótapættir

Hér er að finna reglur er varða þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“. Hér er einnig að finna ítarlegri reglur um hlutdeild í hagnaði og reglur um tengsl einstakra þátta innbyrðis.

Reglur um grunnþáttinn sem og reglur B- og C-hluta tryggingarskilmálanna gilda einnig um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“, ef annað er ekki tekið fram hér á eftir.

Þátturinn „Eftirlífendalífeyrir“ - Höfuðstóll við andlát af slysförum E3

Blaðsíða

1.	Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta.....	1
2.	Ítarlegri reglur um hagnaðarhlutdeild.....	1
3.	Ítarlegri reglur um kostnað vegna samningsins...	2
4.	Takmarkanir bóta og útilokanir frá bótum.....	2
5.	Sérstakar samstarfsskyldur þínar.....	3
6.	Yfirlýsing vegna bótaskyldu okkar.....	3
7.	Tengsl þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ við grunnþáttinn.....	3
8.	Undanþága frá greiðslu iðgjalds og uppsögn þáttarins Höfuðstóll við andlát af slysförum.....	4
9.	Breytingar á þættinum „Eftirlífendalífeyrir“ – Höfuðstóll við andlát af slysförum E3.....	4

A-hluti – Bótapættir

Þátturinn „Eftirlifendalífeyrir“ - Höfuðstóll við andlát af slysförum E3

Hér er að finna reglur er varða þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“. Hér er einnig að finna ítarlegri reglur um hlutdeild í hagnaði og reglur um tengsl einstakra þátta innbyrðis.

Reglur um grunnþáttinn sem og reglur B- og C-hluta tryggingarskilmálanna gilda einnig um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“, ef annað er ekki tekið fram hér á eftir.

1. Forsendur bótagreiðslna og umfang bóta

Í þessum hluta er fjallað um:

- 1.1 Hvaða tryggingagreiðslur innum við af hendi?
- 1.2 Hvað flokkast undir slys samkvæmt þessum skilmálum?
- 1.3 Hvaða reikniforsendur gilda um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

1.1 Hvaða tryggingagreiðslur innum við af hendi?

Ef hinn tryggði andast af afleiðingum slyss greiðum við þann tryggða höfuðstól sem um var samið fyrir slíkt tilvik. Forsendur fyrir því eru:

- Slysið átti sér stað eftir gildistöku þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ og
- andlátið ber að höndum á tryggingartíma þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ og innan eins árs frá því að slysið varð.

1.2 Hvað flokkast undir slys samkvæmt þessum skilmálum?

Um slys er að ræða þegar hinn tryggði verður fyrir óvæntum og óæskilegum utanaðkomandi atburði (slysatilvik) sem líkamstjón hlýst af.

1.3 Hvaða reikniforsendur gilda um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

(1) Reikniforsendur við gerð samnings um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“

Við gerð samningsins um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ notum við eftirfarandi reikniforsendur við útreikning á tryggðum bótum:

- dánartíðnitöflu okkar „AZ 2012 T U“,
- reiknivextina 0,9 prósent og
- kostnað vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ (sjá nánar í tölul. 3).

(2) Reikniforsendur þegar bætur hækka og í öðrum tilvikum

Þegar bætur hækka (til dæmis með hagnaðarhlutum) reiknum við viðbótarbæturnar alltaf með reikniforsendunum (einkum reiknivöxtum, töflum og kostnaði vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“), sem lagðar voru til grundvallar við gerð samningsins um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“.

Ef aðrar reikniforsendur en þær sem lágu til grundvallar við samningsgerð eru í gildi á hækkuardeggi og snerta útreikning á bótasjóði í nýjum sambærilegum tryggingum, vegna ákvarðana eftirlitsyrivalda og/eða opinberra yfirlýsinga Þýska tryggingafræðingafélagsins (DAV), getum við sömuleiðis lagt þær til grundvallar við hækkuð bótagreiðslna.

Ef gildandi reikniforsendur fyrir útreikning á bótasjóði breytast á ný, eftir hækkuð bóta, getum við við síðari hækkuð bóta beitt nýju reikniforsendunum eða lagt áfram til grundvallar þær reikniforsendur sem síðast var beitt.

Við greinum þér frá því ef við beitung öðrum reikniforsendum en við gerð samningsins um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“, eða við síðustu hækkuð greiðslna.

Þegar bætur hækka leggjum við, við útreikning á viðbótarbótum, í hæsta lagi það prósentustig kostnaðar vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ til grundvallar, sem kom fram við samningsgerð.

Að undanskildum þeim tilvikum þegar greiðslur hækka gilda þessar reglur á sama hátt, þegar skilmerkilega er vísað til þeirra í viðkomandi liðum þessara tryggingarskilmála.

2. Ítarlegri reglur um hagnaðarhlutdeild

Í þessum hluta er fjallað um:

- 2.1 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í hagnaðinum með tilliti til þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?
- 2.2 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í matssjóðunum með tilliti til þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

2.1 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í hagnaðinum með tilliti til þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

(1) Þátttaka í tryggingum gegn eingreiðslu iðgjalds eða með misháum iðgjaldagreiðslum

Þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ öðlast hlutdeild í áunnum hagnaði (reglubundin hagnaðarhlutdeild), allt eftir því til hvaða tryggingaflokks hann telst.

Árlegur hagnaðarhlutur samanstendur af hlut í vaxtahagnaði. Upphæð vaxtahagnaðar má lesa út úr hagnaðaryfirlýsingunni en vaxtahagnaður getur staðið á núlli.

a) Útreikningur og úthlutun reglubundinna hagnaðarhlutdeilda

Fjárhæð þeirra hagnaðarhluta sem ráðstafa skal inn á samninginn finnum við samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar. Þá leggjum við til grundvallar skilgreinda prósentuhluti hagnaðarhlutdeilda eins og þeir eru á hverjum tíma, og viðkomandi reiknistuðul.

Við útteilum vaxtahagnaði árlega í byrjun tryggingarárs, þó fyrst í byrjun annars tryggingarárs.

Reikniforsendurnar ráðast einkum af

- aldri hins tryggða,
- umsömdum tryggingartíma,
- þeim tryggingartíma sem þegar er liðinn og
- hæð umsamins tryggðs höfuðstóls.

Þær eru fundnar samkvæmt grundvallarreglum tryggingastærðfræðinnar.

b) Ráðstöfun árlegra hagnaðarhluta

Við ráðstöfum árlegum hagnaðarhlutum þessa þáttar eins og reglur um grunnþáttinn gera ráð fyrir í kaflanum „Greiðslur úr hagnaðarhlutdeild“, undirkaflanum „Hvernig er hagnaðarhlutum tryggingarinnar ráðstafað?“

(2) Hlutdeild trygginga með reglubundnu iðgjaldi

Þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ öðlast ekki sérstaka hlutdeild í hagnaði.

2.2 Hvernig veitum við samningi þínum hlutdeild í hagnaðinum með tilliti til þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

Matssjóðunum er deilt á samningana með orsakamiðaðri aðferð. Undir þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ falla engir eða aðeins smávægilegir matssjóðir í skaut. Iðgjaldahlutir þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ eru reiknaðir þannig að þeirra er þörf til að standa undir áhættu og kostnaði. Þar af leiðandi eru engar eða aðeins óverulegar fjárhæðir fyrir hendi til fjárfestinga sem nýta mætti til að byggja upp matssjóði.

3. Ítarlegri reglur um kostnað vegna sammingsins

Hvaða ítarlegri reglur gilda um kostnað vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

(1) Samningsgerðar- og sölukostnaður

Við reiknum ekki samningsgerðar- og sölukostnað á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“.

(2) Annar kostnaður

Þættinum „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ fylgir annar kostnaður. Þér ber einnig að greiða þann kostnað. Til annars kostnaðar þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ telst einkum umsýslukostnaður. Umsýslukostnaður vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ er kostnaðurinn vegna stöðugrar umsýslu þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“. Allur annar kostnaður er reiknaður inn í iðgjaldið og hann þarf því ekki að greiða sérstaklega.

Á meðan iðgjöld eru greidd leggjum við á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ annan kostnað sem prósentuhlut umsaminnna iðgjalda vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“. Þennan annan kostnað drögum við af iðgjöldunum samkvæmt þeim greiðslumáta sem þú valdir.

4. Takmarkanir bóta og útilokanir frá bótum

Í þessum hluta er fjallað um:

- 4.1 Hvaða grundvallaratriði gilda um bótaskylda okkar?
- 4.2 Í hvaða tilvikum er bótaskylda okkar takmörkuð?
- 4.3 Í hvaða tilvikum er bótaskylda okkar útilokuð?

4.1 Hvaða grundvallaratriði gilda um bótaskylda okkar?

Við greiðum almennt bætur óháð því hvernig slysið átti sér stað.

4.2 Í hvaða tilvikum er bótaskylda okkar takmörkuð?

Ef andlátið orsakaðist, auk slyssins, af völdum veikinda eða langvarandi heilsubreysts að 25 hundradshlutum eða meira, lækkar greiðsluskylda okkar sem þeim hluta nemur.

4.3 Í hvaða tilvikum er bótaskylda okkar útilokuð?

(1) Útilokanir frá bótum ef slys verður

Við greiðum engar bætur ef um slys er að ræða

a) sem rekja má til geð- eða vitundartruflana, að því leyti sem rekja má þessar truflanir til ólvunar, sem og til heilablóðfalls, flogakasts eða annarra krampakasta sem grípa allan líkama hins tryggða.

Við greiðum þó óskertar bætur ef truflanir þessar eða áföll stafa af slysi samkvæmt tölulíð 1.2.

b) vegna þess að hinn tryggði fremur glæp eða afbrot af ráðnum hug eða gerir refsiverða tilraun til þess.

c) vegna óeirða innanlands, ef hinn tryggði hefur tekið þátt í þeim sem fylgjandi þeirra er stofnuðu til óeirðanna.

d) sem orsakast beint eða óbeint af stríðsátökum.

Við greiðum þó óskertar bætur ef hinn tryggði andast meðan á dvöl hans stendur utan Þýskalands í beinum eða óbeinum tengslum við stríðsátök sem hann tók ekki virkan þátt í.

e) vegna

- starfa hins tryggða sem stjórnandi loftfars (einnig flugþróttatækis) ef hann þarf til þess leyfi samkvæmt þýskum lögum,
- starfa sem annar í áhöfn loftfars,
- starfs sem vinna þarf með hjálp loftfars eða
- við notkun geimfara.

f) sem beint eða óbeint komu til vegna kjarnorku.

g) sem beint eða óbeint komu til í tengslum við

- vísitandi beitingu kjarna-, líffræðilegra- eða kemískra vopna (ABC-vopna) eða
- vísitandi beitingu eða vísitandi losun geislavirkra, líffræðilegra- eða kemískra efna, ef beiting eða losun miðaði að því að stofna lífi fjölda fólks í hættu.

Við greiðum þó óskertar bætur í tilvikum f) og g) ef um afmarkaðan atburð í tíma og rúmi er að ræða, þar sem ekki látast fleiri en 1.000 manns beint eða fyrirsjáanlega óbeint innan fimm ára frá atburðinum eða muni hljóta varanlegt alvarlegt heilsutjón.

Við munum innan sex mánaða frá atvikinu fela óháðum matsmanni að kanna, og ef við á staðfesta, forsendur fyrir óskertri greiðsluskyldu. Kröfur um óskertar tryggingarbætur gjaldfalla ekki fyrr en í fyrsta lagi að þeim fresti liðnum.

h) sökum sjúklegra truflana sem afleiðingar sálrænna viðbragða, óháð því hvernig þau eru til komin.

(2) Útilokanir frá bótum í öðrum tilvikum

Við greiðum heldur ekki ef um er að ræða

a) Heilsutjón sökum geislunar.

Við greiðum þó óskertar bætur ef um er að ræða afleiðingar slyss samkvæmt tölulíð 1.2.

b) Heilsutjón vegna lækningaráðstafana eða inngríp eða aðgerðir í öðrum tilgangi sem hinn tryggði framkvæmir eða lætur framkvæma á líkama sínum.

Við greiðum þó óskertar bætur ef til þessara inngripa eða lækningaráðstafana, þar með taldar geislagreiningar eða geislalækningar, er stofnað vegna slyss samkvæmt tölulíð 1.2.

c) Sýkingar

Við greiðum þó óskertar bætur ef sóttkeikjurnar komust inn í líkamann vegna slyss samkvæmt tölulíð 1.2. Ekki teljast sem slysaáverkar

- húð- og slímhúðaráverkar sem eru smávægilegir í eðli sínu og sem komast strax eða síðar inn í líkamann af völdum sóttkeikjanna.
- sýkingar sem hljóttast af lækningaráðstöfunum.

Þessar takmarkanir eiga ekki við um hundæði og stífkrampa.

d) Eitranir vegna inntöku fastra eða fljótandi efna um kokið.

Við greiðum þó óskertar bætur ef um er að ræða afleiðingar slyss samkvæmt tölulíð 1.2.

e) sjálfsvíg af ráðnum hug.

Þetta gildir einnig þó svo að hinn tryggði hafi framið verknaðinn í sjúklegu geðtruflunarástandi sem útilokaði frjálsa viljaákvörðun.

Við greiðum þó óskertar bætur ef um er að ræða afleiðingar slysatilviks sem fellur undir þennan þátt.

5. Sérstakar samstarfsskyldur þínar

Auk þeirra samstarfsskyldna sem taldar eru upp hér á eftir gilda einnig þær samstarfsskyldur grunnþáttarins sem gilda um alla þætti og tilgreindar eru í kaflanum „Samstarfsskyldur þínar“.

Í þessum hluta er fjallað um:

- 5.1 Hvað þarf að hafa í huga þannig að lagaleg réttindi glatist ekki eftir andlát hins tryggða af slysförum?
- 5.2 Hverjar eru afleiðingar þess að brjóta gegn samstarfsskyldu?

5.1 Hvað þarf að hafa í huga þannig að lagaleg réttindi glatist ekki eftir andlát hins tryggða af slysförum?

(1) Tilkynningarskylda

Tilkynna verður okkur tafarlaust um andlát hins tryggða af slysförum – helst innan 48 klukkustunda.

(2) Samstarf við greiningu á bótaskyldu

Til að skera úr um greiðsluskyldu okkar getum við farið fram á frekari nauðsynlegar sannanir og upplýsingar. Við áskiljum okkur rétt til þess að láta lækni í umboði okkar framkvæma skoðun eða krufningu ef þurfa þykir.

Verði okkur neitað um heimild til krufningar erum við leyst undan greiðsluskyldunni. Þetta á þó ekki við ef neitunin hefur engin áhrif á ákvörðun eða umfang bótaskyldu okkar.

5.2 Hverjar eru afleiðingar þess að brjóta gegn samstarfsskyldu?

Bætur okkar gjaldfalla þegar við höfum lokið nauðsynlegri gagnaöflun í því skyni að leggja mat á tryggingartilvikið og umfang bóta. Ef þú rækir ekki einhverja af þeim skyldum sem tilgreindar eru í þessum kafla getur það leitt til þess að við náum ekki að leggja mat á hvort eða að hve miklu leyti við erum bótaskyld. Brot gegn samstarfsskyldu getur þannig leitt til þess að bótageiðslur okkar gjaldfalla ekki.

6. Yfirlýsing vegna bótaskyldu okkar

Hvenær gefum við út yfirlýsingu um bótaskyldu okkar?

Veita verður okkur nauðsynleg sönnunargögn um tildrög slyssins og afleiðingar slyssins svo ákvarða megi bótaskylduna. Auk þess er okkur heimilt að afla sjálf nauðsynlegra gagna.

Þegar okkur hafa borist öll nauðsynleg sönnunargögn og að lokinni nauðsynlegri gagnaöflun tilkynnum við í síðasta lagi að fjórum vikum liðnum skriflega (til dæmis með bréfi, símbréfi, tölvupósti) hvort við greiðum bætur og þá hversu miklar.

7. Tengsl þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ við grunnþáttinn

Í þessum hluta er fjallað um:

- 7.1 Í hvaða tilvikum fellur þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ niður þegar grunnþættinum lýkur?
- 7.2 Hvaða áhrif hefur það á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ að lækka iðgjaldið fyrir grunnþáttinn?
- 7.3 Hvaða áhrif hefur undanþága frá greiðslu iðgjalds fyrir trygginguna á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?
- 7.4 Hvernig er hægt að hækka á ný eða endurvekja tryggingarvernd þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ eftir lækun iðgjalds eða undanþágu frá greiðslu iðgjalds?
- 7.5 Hvaða áhrif hefur uppsögn tryggingarinnar á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

7.1 Í hvaða tilvikum fellur þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ niður þegar grunnþættinum lýkur?

(1) Tengsl við grunnþáttinn

Þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ myndar eina heild ásamt grunnþættinum; ekki er hægt að halda honum áfram án grunnþáttarins. Þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ fellur þar af leiðandi niður í síðasta lagi þegar grunnþættinum lýkur eða í síðasta lagi við töku lífeyris úr grunnþættinum.

Ef greidd eru reglubundin iðgjöld og ef umsaminn iðgjaldsgreiðslutími grunnþáttarins er styttri en tryggingar- eða biðtíminn, þá lýkur þættinum „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ í lok umsamins iðgjaldsgreiðslutíma.

(2) Tryggingarvernd heldur áfram við óvinnufærni

Ef samið var um þáttinn „Lífeyrir vegna óvinnufærni“ og ef við höfum, að fullu eða að hluta, leyst þig undan þeirri skyldu að greiða iðgjöld vegna þess að hinn tryggði er óvinnufær, þá heldur þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ áfram.

7.2 Hvaða áhrif hefur það á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ að lækka iðgjaldið fyrir grunnþáttinn?

Ef greidd eru reglubundin iðgjöld fyrir grunnþáttinn og ef iðgjald fyrir grunnþáttinn er lækkað skerðast greiðslur úr grunnþættinum. Þar af leiðandi skerðist líka tryggingarvernd þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ samkvæmt viðurkenndum aðferðum tryggingafræðinnar. Skertur tryggður höfuðstóll þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ samsvarar þá þeim hluta grunnþáttarins sem lækkaða iðgjaldið er framvegis greitt fyrir.

7.3 Hvaða áhrif hefur undanþága frá greiðslu iðgjalds fyrir trygginguna á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

Ef tryggingin er gerð iðgjaldsfrí fellur þátturinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ úr gildi.

7.4 Hvernig er hægt að hækka á ný eða endurvekja tryggingarvernd þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ eftir lækun iðgjalds eða undanþágu frá greiðslu iðgjalds?

Ef greiðsla úr grunnþættinum og þar með tryggingarverndin úr þættinum „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ skerðist sökum þess að iðgjald lækkar eða vegna undanþágu frá greiðslu iðgjalds (tölul. 7.2) eða ef þátturinn fellur úr gildi (tölul. 7.3) má fara fram á að þessi tryggingarvernd hækki eða verði endurvakin gegn eingreiðslu. Forsendur fyrir því eru:

- Beiðnin þarf að berast okkur innan sex mánaða frá lækun eða frá því að iðgjaldsundanþága var veitt.
- Hlutfallið milli bóta úr þættinum „Höfuðstóll við andlát af slysförum“, annars vegar, og bóta úr grunnþættinum, hins vegar, eftir hækun eða endurheimt, verður að vera í samræmi við það hlutfall sem ríkti fyrir lækun eða undanþágu frá greiðslu iðgjalds.

Við veitum þér upplýsingar um frekari forsendur og áhrif ef óskað er.

7.5 Hvaða áhrif hefur uppsögn tryggingarinnar á þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“?

(1) Endurkaupsvirði tryggingarinnar

Ef þú segir tryggingu upp, þá greiðum við – sé það fyrir hendi – endurkaupsvirði tryggingarinnar. Það er sett saman úr endurkaupsvirði grunnþáttarins og endurkaupsvirði annarra umsaminna þátta. Ef endurkaupsvirði þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ er neikvætt er það ekki gert upp með því að nota endurkaupsvirði grunnþáttarins og, ef við á, innifalinn þátt „Eftirlifendalífeyrir“.

Endurkaupsvirði þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ er bótahöfuðstóll þáttarins (169. gr. laga um tryggingasamninga (VVG)) eins og hann reiknast samkvæmt viðurkenndum reglum tryggingafræðinnar þar sem lagðar eru til grundvallar iðgjaldareikniforsendur á uppsagnardegi.

(2) Frádráttur

Frá upphæðinni sem finnst samkvæmt 1. mgr. reiknum við frádrátt vegna grunnþáttarins og vegna frekari umsaminna þátta. Enginn frádráttur er þó vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“. Í tryggingarupplýsingunum er tilgreint hversu hár frádrátturinn er. Þar eru ástæður frádráttar sömuleiðis útskýrðar.

Frádrátturinn er leyfður ef hann er hæfilegur. Ef ágreiningur er um hvað telst hæfilegt þurfum við að gera grein fyrir því og sanna. En ef þú færir okkur sönnur á að í þínu tilfalli eigi frádrátturinn alls ekki við eða eingöngu lægri upphæð, þá fellur frádrátturinn niður eða við lækunum hann – í báðum tilvikum.

8. Undanþága frá greiðslu iðgjalds og uppsögn þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“

Í þessum hluta er fjallað um:

- 8.1 Hvað gildir um iðgjaldsundanþágu?
- 8.2 Hvað gildir um uppsögn?

8.1 Hvað gildir um iðgjaldsundanþágu?

Ekki er hægt að gera þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ iðgjaldsfrían.

8.2 Hvað gildir um uppsögn?

Hægt er að segja upp þættinum „Höfuðstóll við andlát af slysförum“. Þú átt hins vegar hvorki rétt á endurkaupsvirði né iðgjaldsfríum bótum.

9. Breytingar á þættinum Eftirlifendalífeyrir – Höfuðstóll við andlát af slysförum E3

Í sumum samningum (t.d. samningum með sérstöku samkomulagi varðandi ráðstöfun hagnaðar) þarf að breyta eða auka við einstök ákvæði skilmálanna.

Sjá má breytingar sem snerta trygginguna þína í tryggingarskírteininu þínu eða tryggingarsamningnum þínum.

Breyting KU1: Hvað gildir um grunnþáttinn „Framtíðarlífeyrir Perspektive“ eða „StartPolice Perspektive“ eða um grunnþáttinn „Framtíðarlífeyrir InvestFlex með ábyrgð“ eða „Framtíðarlífeyrir InvestFlex“?

Í stað 1. mgr. tölul. 2.1, b-lið, kemur:

„b) Ráðstöfun árlegra hagnaðarhluta

Ef grunnþátturinn inniheldur

- „Framtíðarlífeyri Perspektive“ eða „StartPolice Perspektive“ eða þá
  - „InvestFlex framtíðarlífeyri með ábyrgð“ eða „InvestFlex framtíðarlífeyri“
- ráðstöfum við árlegum hagnaðarhlutum þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ eins og reglur um grunnþáttinn gera ráð fyrir í kaflanum „Greiðslur úr hagnaðarhlutdeild“, undirkaflanum „Hvernig er hagnaðarhlutum tryggingarinnar ráðstafað?“

Breyting KU2: Hvað gildir um starfsgreinasjóð innan samnings þar sem samið hefur verið um sérstakar reikniforsendur?

Í stað 1. mgr. tölul. 1.3 kemur:

„(1) Reikniforsendur við gerð samnings um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“

Við gerð samningsins um þáttinn „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ notum við eftirfarandi reikniforsendur við útreikning á tryggðum bótum:

- dánartíðnitöflu okkar „AZ 2008 T“,
- reiknivextina 0,9 prósent og
- kostnað vegna þáttarins „Höfuðstóll við andlát af slysförum“ (sjá nánar í tölul. 3).“

Breyting KU3: Hvað á við um grunnþáttinn „Framtíðarlífeyrir KomfortDynamik“?

Í stað 1. mgr. tölul. 2.1, b-lið, kemur:

Tryggingarskilmálar:

Hluti A – Breytingar á þættinum „Eftirlifendalífeyrir“ – Höfuðstóll við andlát af slysförum E3

„b) Ráðstöfun árlegra hagnaðarluta

Við ráðstöfum árlegum hagnaðarlutum þessa þáttar eins og reglur um grunnþáttinn gera ráð fyrir í kaflanum „Greiðslur úr hagnaðarlutdeild“, undirkaflanum „Hvernig er hagnaðarlutum tryggingarinnar ráðstafað?“